

**MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava**

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie, ako ústredný orgán štátnej správy starostlivosti o životné prostredie podľa § 1 ods. 1 písm. a) a § 2 ods. 1 písm. c) zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ako správny orgán podľa § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán podľa § 3 písm. k) a § 54 ods. 2 písm. k) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. 03. 2023, na základe výsledkov procesu posudzovania vykonaného podľa ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. 03. 2023, vydáva podľa § 37 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom do 31. 03. 2023, a podľa § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

Číslo: 1137/2024-1.7/vt
34025/2024
34049/2024-int.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

1. Názov

MH Teplárenský holding, a.s.

2. Identifikačné číslo

36 211 541

3. Sídlo

Turbínová 3, 831 04 Bratislava

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

1. Názov

Rekultivácia odkaliska ŽT, a.s. Žilina

2. Účel

Účelom zmeny navrhovanej činnosti „Rekultivácia odkaliska ŽT, a.s. Žilina“ (ďalej len „zmena navrhovanej činnosti“) je rekultivácia odkaliska po ukončení jeho využívania, ktoré súvisí s ukončovaním plavenia hydrozmesi. K ukončeniu naplavovania hydrozmesi dôjde v súvislosti s prechodom na suchý odber popolčeka a jeho následné využívanie v stavebníctve.

3. Užívateľ

MH Teplárenský holding, a.s., Turbínová 3, 831 04 Bratislava

4. Umiestnenie

Kraj:	Žilinský
Okres:	Žilina
Obec:	Žilina
Katastrálne územie:	Bytčica
Obec:	Rosina
Katastrálne územie:	Rosina

Odkalisko, ktoré je predmetom zmeny navrhovanej činnosti, je situované do údolnej nivy, nachádzajúcej sa medzi obcami Rosina a mestskou časťou Bytčica. Hrádzový systém a zátopová plocha odkaliska sú situované v k. ú. Rosina a v k. ú. Bytčica. Odkalisko je od areálu prevádzky výroby tepelnej a elektrickej energie v Žiline vzdialené cca 4,5 km južným smerom.

5. Termín začatia a skončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

Predpokladaný termín ukončenia prevádzky odkaliska:	2023
Predpokladaný začiatok rekultivácie:	2024
Predpokladané ukončenie rekultivácie:	2025

6. Stručný popis technického a technologického riešenia

Predmetom zmeny navrhovanej činnosti je rekultivácia odkaliska nachádzajúceho sa v k. ú. Rosina a v k. ú. Bytčica. Odkalisko bolo vybudované pre potreby ukladania popola (vo forme hydrozmesi) produkovaného prevádzkou výroby tepelnej a elektrickej energie v Žiline, kde sa výroba tepla zabezpečuje na hnedouhoľných kotloch K1, K2 a K5, ktoré boli v roku 2015 modernizované a doplnené o denitrifikáciu. Na zachytávanie emisií do ovzdušia sú na uhoľných kotloch inštalované elektrostatické odlučovače (EO1, EO2 a EO5). Odpadové plyny zo všetkých elektrostatických odlučovačov sú následne odvedené do odsírovacieho zariadenia. Za odsírením je tkaninový filter určený na čistenie spalín (zvyšok popolčeka z elektrostatických odlučovačov a produkt odsírenia). Odpadový produkt odsírenia z reaktora a z tkaninového filtra sa dopravuje

cez dýchací zásobník do sila odpadového produktu. Systémom oklepávania elektród popolček padá do výsypky a v bagrovacej stanici sa zmiešava so škvarou z kotlov a s vratnou vodou z odkaliska. Vzniknutá hydrozmes sa prečerpáva potrubím na odkalisko.

Potrebný akumulčný priestor na ukladanie popola vznikol v zázemí hrádzového systému prehradením údolia základnou hrádzou z drveného kameniva vysokou max. 16,0 m s kótou koruny 396,00 m n. m. a 1. nadvyšovací hrádzou z naplaveného popola výšky 6,00 m s kótou koruny 402,00 m n. m. Akumulčný objem hrádzce po kótu 395,40 m n. m. je 885 000 m³ a nadvýšenie objemu hrádzce po kótu 401,40 m n. m. je o 1 144 000 m³, t. j. celkový akumulčný objem odkaliska je 2 029 000 m³.

Objem naplavovanej hydrozmesi nie je meraný, množstvo ukladaneho popolčeka a škvary do odkaliska je vypočítavané z množstva spáleného uhlia za mesačné obdobie (za posledné roky predstavovala ročná produkcia 21 200 až 21 300 t popolčeka a škvary v pomere cca 85 % : 15 %, od roku 2021 je plavenie minimálne). V roku 2020 bol celkový aktuálny voľný akumulčný objem odkaliska pre navrhovaný tvar rekultivácie odkaliska (strechovitý tvar od kóty 403,00 po kótu 402,00 m n. m.) cca 58 000 m³.

Odkalisko plní sekundárne aj protipovodňovú funkciu. V zadnej (južnej) časti zátopy odkaliska je na ploche cca 100 000 m² vytvorená priestorová rezerva pre akumuláciu storočnej povodňovej vlny.

Na dopravu hydrozmesi (popol, popolček a škvara zo spaľovania uhlia) na odkalisko slúžia dve potrubia, dĺžky 5,8 km (jedno potrubie je v prevádzke, druhé je záskokové). Plavenie hydrozmesi do odkaliska sa vykonáva predĺženými naplavovacími odbočkami do zadnej časti zátopy odkaliska.

Na odvedenie vratnej vody boli vybudované prepadové veže. Potrubia vratných vôd sú zaústené do čerpacej stanice vratných vôd, odkiaľ sa vratná voda spolu s drenážnymi vodami odvádza podzemným potrubím späť do areálu teplárne.

Drenážny systém pozostávajúci z drenážnych odtokových potrubí a kontrolných šachiet plní funkciu spojenú s bezpečnosťou hrádzového systému odkaliska. Drenážny systém odvádza vody, ktoré sa nachádzajú v telese hrádzce, či v naplavenom popolovom sedimente akumulčného priestoru odkaliska, a ktoré nie sú odvádzané prepadovými vežami cez potrubia vratných vôd do čerpacej stanice vratných vôd. Sú to vody pochádzajúce z naplavovanej hydrozmesi, vody z postreku pláne odkaliska, dažďové vody, vody z topiacej sa snehovej prikrývky a svahové vody (vody, ktoré stekajú do údolia odkaliska – podpovrchové a povrchové).

Pre potreby postupného odstavovania prevádzky odkaliska bola vydaná podstatná zmena integrovaného povolenia súvisiaca so spôsobom nakladania s produkciou popola a škvary. V rámci stavby bol vybudovaný suchý odber popola z elektroodlučovačov a druhých ťahov kotlov K1, K2 a K5 pri predpoklade zachovania súčasného mokrého odkalenia popolčeka na odkalisko v prípade potreby (porucha na pneudoprave, naplnenie síl, atď.), ktorý je na základe právoplatného povolenia v prevádzke od roku 2021.

Celková rekultivovaná plocha pláne odkaliska z kóty 403,00 na kótu 402,00 m n. m. bude cca 23,11 ha. Rekultivácia bude pozostávať z úpravy terénu za účelom vyspádovania a zarovnania pláne odkaliska, navezenia a rozprestretia rekultivačnej vrstvy zeminy a následnej výsadby trávnatých spoločenstiev. Pre formovanie definitívneho tvaru pláne bude postačovať materiál už naplavený na odkalisko. Keďže naplavovanie prebiehalo nerovnomerne, návrh rekultivácie

uvažuje so zarovnaním pláne odkaliska na kótach, ktoré sú povolené v integrovanom povolení a jeho zmenách.

Súčasťou rekultivácie odkaliska budú aj objekty situované na pláni odkaliska (ľavostranný obvodový rigol, pravostranný obvodový rigol, ľavostranný vtokový objekt, pravostranný vtokový objekt, úprava objektov prepádových veží – 4 ks, nadvýšenie drenážnych šácht – 12 ks), za pláňou odkaliska (úprava koryta Bytčického potoka – 2. časť nad odkaliskom), vedľa zaviazania hrádzového systému odkaliska na rastlý terén (ľavostranné odtokové potrubie s kontrolnými šachtami, pravostranné odtokové potrubie s kontrolnou šachtou) a v predpolí hrádzového systému odkaliska (časť trasy ľavostranného odtokového potrubia s kontrolnými šachtami, úprava pravostranného rigola, priepusty č. 1 a č. 2, úprava koryta Bytčického potoka – 1. časť pod odkaliskom). V rámci rekultivácie odkaliska je potrebné v zadnej časti zátopy odkaliska odstrániť obetónované oceľové potrubie vratnej vody dĺžky 130,00 m.

Celý povrch popolovej pláne odkaliska určený na rekultiváciu bude odkopom, resp. násypom popola z odkaliska (hrnutím, nakladaním a navožením), vytvarovaný v miernom spáde cca 0,4 až 7,0 % z kóty 402,50 m n. m. (od pozdĺžnej osi pláne odkaliska) na kótu cca 401,40 m n. m. (po obvode pláne odkaliska).

Po postupnom vytvarovaní povrchu pláne odkaliska popolom z odkaliska sa začne s postupným navázaním pokryvnej rekultivačnej vrstvy zeminy hrúbky 0,50 m, ktorá bude zatravnená (pre parkovú rekultiváciu) z max. kóty 403,00 m n. m. (od pozdĺžnej osi pláne odkaliska) na kótu cca 401,90 m n. m. (po obvode pláne odkaliska).

Tieto úkony sa budú z dôvodu minimalizovania prašnosti, ktorá by bola pri ponechaní väčších plôch otvoreného terénu vyššia, realizovať v pásoch o šírke cca 20 až 50 m v závislosti od terénnych podmienok. Postup rekultivácie bude smerovaný od hrádze smerom k zadnej časti zátopy odkaliska.

Keď sa rekultivačné práce priblížia k zátopovej oblasti musí byť naplavovanie hydrozmesi ukončené a zátopová oblasť odvodnená a vysušená, aby bol priestor bezpečný pre prevádzku techniky a pracovníkov.

Odstraňovanie vegetácie a výruby drevín v priestore pláne a na jej okrajoch budú vykonávané tesne pred úpravou pláne a zemnými prácami. V rámci rekultivačných prác bude potrebné vytvoriť prístupové komunikácie, ktoré budú vybudované z betónových prefabrikátov (panelov). Súčasne s prípravou dopravných trás bude potrebné odvieŕ vody Bytčického potoka v priestore jeho zaústenia do odkaliska mimo priestor, kde sa budú vykonávať rekultivačné práce, čo sa dosiahne vybudovaním dočasného obtoku.

V poslednej fáze sa upraví a zrekuje terén pláne vo zvyšnej časti zátopy odkaliska, vrátane dobudovania pravostranného obvodového rigola. Súbežne budú rekultivované plochy po navážkach popolčeka a depónii zeminy. Ako súčasť konečných úprav na odkalisku bude demontáž prístupových ciest, ktoré neboli demontované v predchádzajúcich fázach rekultivácie.

Celková potreba rekultivačnej vrstvy zeminy bude cca 115 560 m³ (231 125 m² × 0,50 m). Predpokladá sa postupné navážanie pokryvnej rekultivačnej vrstvy zeminy z existujúcich dočasných depónii č. 1 a 2. Depónia rekultivačnej zeminy č. 1 s objemom cca 34 000 m³ je situovaná priamo na pláni odkaliska, depónia rekultivačnej zeminy č. 2 s objemom cca 39 000 m³ je situovaná na západnom okraji pláne odkaliska a tesne za hranicou pláne odkaliska. Pre dokončenie rekultivácie bude potrebné zabezpečiť ešte dovoz cca 43 000 m³ rekultivačnej zeminy.

III. POPIS PRIEBEHU POSUDZOVANIA

1. Vypracovanie správy o hodnotení

Vlastné odkalisko sa s akumuláčnym objemom 2 029 000 m³ zaraďuje podľa prílohy č. 8 k zákonu č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v súlade s § 65h tohto zákona v znení účinnom do 31. 03. 2023 (ďalej len „zákon“), do kapitoly 9. Infraštruktúra, položky č. 1. Odkaliská, úložiská popolčeka a odvaly hlušiny s kapacitou od 250 000 m³ do časti A (povinné hodnotenie) a zmena navrhovanej činnosti bola v súlade s § 18 ods. 2 písm. c) a v nadväznosti na § 18 ods. 3 zákona predmetom zisťovacieho konania.

Navrhovateľ, Žilinská teplárenská, a.s., Košická 11, 011 87 Žilina, IČO 36 403 032, ktorá k 01. 05. 2022 zanikla aj jej právnym nástupcom sa stal MH Teplárenský holding, a.s., Turbínová 3, 831 04 Bratislava, IČO 36 211 541 (ďalej len „navrhovateľ“), doručil dňa 14. 01. 2019 na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekciu environmentálneho hodnotenia a riadenia (v súčasnosti sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie), odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie (ďalej len „MŽP SR“), podľa § 29 ods. 1 písm. b) zákona oznámenie o zmene navrhovanej činnosti.

MŽP SR v súlade s ustanoveniami § 29 zákona vykonalo zisťovacie konanie a rozhodnutím vydaným v zisťovacom konaní č. 4482/2019-1.7/vt, 42787/2019, 42805/2019-int., zo dňa 15. 08. 2019, rozhodlo, že zmena navrhovanej činnosti uvedená v predložennom oznámení o zmene navrhovanej činnosti sa bude posudzovať podľa zákona.

Dňa 07. 10. 2019 sa na MŽP SR v súlade s § 30 ods. 1 zákona uskutočnilo prerokovanie s navrhovateľom. MŽP SR v súlade s § 30 ods. 2 zákona upovedomilo listom č. 4482/2019-1.7/vt, 48605/2019, 48607/2019-int. zo dňa 19. 09. 2019, navrhovateľa, povolujúci orgán, rezortný orgán, dotknutý orgán, dotknutú obec a ostatných účastníkov konania o mieste a termíne prerokovania. MŽP SR na základe predloženého oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, stanovísk doručených k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti a po prerokovaní s navrhovateľom podľa § 30 ods. 1 zákona určilo rozsah hodnotenia zmeny navrhovanej činnosti č. 4482/2019-1.7/vt, 52667/2019, 52668/2019-int., zo dňa 07. 10. 2019.

Na základe rozsahu hodnotenia zmeny navrhovanej činnosti vypracovala správu o hodnotení činnosti podľa § 31 ods. 1 až 4 zákona spoločnosť ENVICONSULT spol. s r. o., Obežná 7, 010 08 Žilina, v auguste 2020. Súčasťou správy o hodnotení činnosti je aj:

- Hluková štúdia, VibroAkustika, s.r.o., jún 2020,
- Rozptylová štúdia, RNDr. I. Pirman, august 2020,
- Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie, MUDr. J. Holíková, júl 2020,
- Inventarizácia drevín, P. Kurjak, V. Hurta, august 2020,
- Rozbory navezenej zeminy,
- Terénny prieskum bioty v lokalite odkaliska Rosina v blízkosti Žiliny, RNDr. L. Hlôška, PhD., november 2018.

2. Rozoslanie a zverejnenie správy o hodnotení činnosti

Navrhovateľ doručil správu o hodnotení činnosti podľa § 31 ods. 6 zákona na MŽP SR dňa 08. 09. 2020. Dňom doručenia správy o hodnotení činnosti začalo podľa § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len

„správny poriadok“) správne konanie vo veci posudzovania vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie.

MŽP SR predložilo správu o hodnotení činnosti na zaujatie stanoviska podľa § 33 ods. 1 zákona, listom č. 2013/2020-1.7/vt, 46129/2020, 46136/2020-int. zo dňa 16. 09. 2020 a listom č. 1180/2021-1.7/vt, 46580/2021, 46581/2021-int., zo dňa 27. 08. 2021 nasledovným subjektom posudzovania: *rezortným orgánom* (Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky), *povoľujúcemu orgánu* (Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina), *dotknutým obciam* (Žilina, Rosina), *dotknutému samosprávnemu kraju* (Úrad Žilinského samosprávneho kraja), *dotknutým orgánom* (Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja; Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia; Okresný úrad Žilina, odbor krízového riadenia; Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline; Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Žilina; VODOHOSPODÁRSKA VÝSTAVBA, ŠTÁTNY PODNIK, Úsek TBD; SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, Odštepny závod Piešťany). O zaujatie stanoviska k správe o hodnotení činnosti požiadalo MŽP SR v súlade s § 32 ods. 1 správneho poriadku listom č. 1180/2021-1.7/vt, 37997/2021-int. zo dňa 14. 07. 2021 aj Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekciu geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie bolo podľa § 33 ods. 3 zákona zaslané dotknutej verejnosti.

MŽP SR podľa § 33 ods. 2 zákona zverejnilo správu o hodnotení činnosti na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (www.enviroportal.sk) dňa 16. 09. 2020 a zároveň o správe o hodnotení činnosti informovalo MŽP SR verejnosť na webovom sídle Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky a dňa 22. 09. 2020 tiež na úradnej tabuli Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky.

MŽP SR požiadalo dotknuté obce (Žilina a Rosina), aby informovali o doručení správy o hodnotení činnosti verejnosť a podľa § 65g ods. 3 zákona do desiatich dní od doručenia správy o hodnotení činnosti zverejnili v celom rozsahu dokumentáciu správy o hodnotení činnosti na úradnej tabuli obce a na svojom webovom sídle, ak ho majú zriadené, a to na 30 dní odo dňa zverejnenia celého rozsahu dokumentácie správy o hodnotení činnosti, a zároveň oznámili verejnosti, v akej lehote môže verejnosť podávať pripomienky, a aby označili miesto, kde sa môžu podávať, pričom uviedlo, že ak nie je možné zverejniť na úradnej tabuli obce dokumentáciu v celom rozsahu, obce na úradnej tabuli obce zverejnia informáciu o tom, kde a kedy možno do nej nahliadnuť, robiť výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady urobiť z nej kópie.

MŽP SR zároveň požiadalo dotknuté obce, aby v spolupráci s navrhovateľom, podľa § 34 ods. 2 a s ohľadom na § 65g zákona, zabezpečili verejné prerokovanie navrhovanej činnosti a prizvali naň okrem verejnosti, aj zástupcov príslušného orgánu, rezortného orgánu a dotknutých orgánov. Súčasne boli dotknuté obce upozornené, že termín a miesto verejného prerokovania navrhovanej činnosti sú dotknuté obce povinné, podľa § 34 ods. 3 zákona, oznámiť najneskôr 10 pracovných dní pred jeho konaním.

3. Prerokovanie správy o hodnotení činnosti s verejnosťou

Spoločné verejné prerokovanie zmeny navrhovanej činnosti pre obec Rosina a mesto Žilina sa uskutočnilo dňa 15. 07. 2021 o 10.00 hod. vo veľkej zasedačke Mestského úradu v Žiline. Termín a miesto verejného prerokovania zmeny navrhovanej činnosti oznámila obec Rosina

zverejnením na úradnej tabuli a webovom sídle obce dňa 01. 06. 2022 a zaslaním pozvánky č. OcÚ-1571/2021 zo dňa 24. 06. 2021. Mesto Žilina oznámilo termín a miesto verejného prerokovania zmeny navrhovanej činnosti zverejnením na úradnej tabuli a webovom sídle mesta dňa 30. 06. 2021 a zaslaním pozvánky č. 10534/2021-152290/2021-SÚ-VI zo dňa 23. 06. 2021 zainteresovaným subjektom procesu posudzovania.

Podľa prezenčnej listiny sa na predmetnom prerokovaní zúčastnili traja zástupcovia navrhovateľa, zástupca spracovateľa správy o hodnotení činnosti a zástupca projektanta, zástupca mesta Žilina, zástupca obce Rosina, dve zástupkyne Regionálneho úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline, dve zástupkyne Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Žilina, dvaja zástupcovia Okresného úradu Žilina, odboru krízového riadenia a dve zástupkyne Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie, zástupca Vodohospodárskej výstavby, š. p., a päť zástupcov verejnosti.

Verejné prerokovanie zmeny navrhovanej činnosti otvoril zástupca dotknutej obce Rosina a informoval, že do dňa konania verejného prerokovania neboli mestu Žilina a ani obci Rosina doručené žiadne stanoviská a pripomienky.

Zástupca navrhovateľa informoval o zámere ukončiť výrobu tepla z uhlia do roku 2023 a následne vykonať rekultiváciu odkaliska. V súčasnosti navrhovateľ prevádzkuje suchý odber popolčeka a popolček je využívaný v stavebnom priemysle. Následne bol prezentovaný doterajší proces posudzovania vplyvov na životné prostredie a bola predstavená správa o hodnotení činnosti a výsledky hodnotenia v nej uvedené.

Predmetom diskusie bolo niekoľko okruhov problémov súvisiacich so zmenou navrhovanej činnosti. Bola požadovaná výsadba zelene na zníženie prašnosti a bolo upozornené, že cesta k odkalisku nie je vhodná pre autá nad 8 t, ktoré budú vozit' rekultivačnú zeminu. Podľa zúčastneného občana projekt rekultivácie neposkytol výsledky analýz Slovenského geologického ústavu Dionýza Štúra, na odkalisko sa ukladá stabilizát (nepriepustná zmes popolčeka a vápna). Zástupca navrhovateľa reagoval, že výsledky analýz sú dostupné a sú zahrnuté v správe o hodnotení činnosti a stabilizát sa v súvislosti s prevádzkou navrhovateľa nepoužíva.

Následne zástupca verejnosti (p. Marián Mach) prezentoval pripomienky, ktoré predložil k správe o hodnotení činnosti. Namietané boli aj údaje uvedené v správe o hodnotení činnosti, najmä skutočná výška plavenia, ktorá je v rozpore so schváleným manipulačným poriadkom, ako aj rozloha odkaliska, ktorá nekorešponduje so zaplavenou plochou. Ďalej upozorňoval na kontamináciu Bytčického potoka, či namietal navrhovaný spôsob rekultivácie. Navrhoval výsadbu ochrannej zelene, resp. výsadbu rýchlorastúcich drevín po obvode odkaliska, aby sa zabránilo prašnosti počas prevádzky odkaliska a počas stavebných prác, a ktorá by mohla byť následne využitá na energetické účely. Zástupca navrhovateľa a projektant reagovali na vznesené pripomienky, najmä ohľadom ukončenia naplavovania popolčeka, potreby zeminy a jej dovozu, technického riešenia rekultivácie aj s poukazom na iné odkaliská a výsledky ich monitorovania a bezpečnosť odkaliska z hľadiska stability. Taktiež sa vyjadrili k výškovým nezrovnalostiam, najmä, že v minulosti projektant, potom aj dodávateľ, vychádzal z určitej nivelačnej značky, pri zameraní odkaliska modernými technológiami však bolo zistené, že hrádza bola naprojektovaná a vybudovaná z mylnej výškovej značky, ktorá bola o 0,5 m vyššie.

Zástupcovia verejnosti namietali dováženie rekultivačnej zeminy len cez obec Bytčica. Predmetom diskusie boli aj výsledky prieskumu environmentálnej záťaže, ktorý sa realizoval v roku 2015, monitorovanie znečistenia ovzdušia a zabezpečenie technicko-bezpečnostného dohľadu a bezpečnosti hrádzového systému.

Zástupca obce Rosina zopakoval požiadavky predložené k zmene navrhovanej činnosti – nesúhlas s použitím uloženého popolčeka na tvarovanie odkaliska a na túto činnosť použiť zeminu; preklasifikovanie odkaliska z vodnej stavby na skládku nebezpečného odpadu a to zohľadniť pri spôsobe rekultivácie; plánovanú dopravu súvisiacu s rekultiváciou, najmä prepravu zeminy, ktorú je potrebné zabezpečiť pre úplné prekrytie pláne odkaliska, diverzifikovať, aby nebola celá doprava smerovaná cez obec Rosina; pri stanovení vzdialenosti odkaliska od najbližšej obytnej zástavby nebola zohľadnená plánovaná výstavba. Na záver sa starosta obce Rosina poďakoval všetkým prítomným za účasť na verejnom prerokovaní a prerokovanie ukončil.

Z priebehu verejného prerokovania zmeny navrhovanej činnosti bol vyhotovený písomný aj zvukový záznam, ktorý bol spolu s prezenčnou listinou doručený na MŽP SR dňa 02. 08. 2021.

4. Stanoviská, pripomienky a odborné posudky predložené k správe o hodnotení

K správe o hodnotení činnosti boli na MŽP SR doručené nasledovné písomné stanoviská:

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina (list č. 8773/77/2020-34109/2020 zo dňa 14. 10. 2020)

Inšpekcia súhlasí s realizáciou rekultivácie odkaliska za splnenia nasledujúcich podmienok:

- Navrhovateľ po skončení procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie predloží Slovenskej inšpekcii životného prostredia žiadosť o vydanie zmeny integrovaného povolenia pre prevádzku „Výroba tepla a elektrickej energie“, súčasťou ktorej bude vydanie stavebného povolenia na rekultiváciu odkaliska.

- Projektová dokumentácia musí riešiť návrh údržby a monitorovania odkaliska tak, aby bola zabezpečená stabilita hrádze odkaliska aj po jeho rekultivácii.

- Projektová dokumentácia musí riešiť návrh monitorovania kvality vypúšťaných vôd do recipienta, príp. návrh zachytávania a odvádzania resp. čistenia týchto vôd v prípade prekročenia limitných hodnôt (najmä arzén).

Obec Rosina (list č. OcÚ-2383-1/2020 zo dňa 20. 10. 2020)

Vo svojom stanovisku žiada doplniť vyhodnotenie pevných častíc PM_{2,5} – podrobnejšie rozpracovanie návrhu opatrení na znižovanie objektívnych merateľných veličín príslušných limitných hodnôt, sledovať imisný spád a analyzovať jeho chemickú štruktúru.

Uvádza, že v rámci technickej rekultivácie je potrebné pokryť hornú vrstvu deponiami bez prísad pridávaných na znižovanie alkality, s mocnosťou 1,5 m, pri stabilizáte pre zalesnenie drevinami stačí vrstva 1,0 m pod rekultivačnou vrstvou pokrývaných zemín.

V rámci technickej rekultivácie je nutné prekrytie úložísk popolovín vrstvou zeminy proti prašnosti a vytvorenie vhodných podmienok pre ich ozelenenie. V rámci technickej aj biologickej rekultivácie je podmienka dodržať maximálnu výšku pláne popolčeka 401,4 m n. m., prípadné povrchové nerovnosti dorovnať zeminou alebo prísadou zmiešanou so zeminou.

V stanovisku uvádza, že s materiálom uloženým na odkalisko treba uvažovať ako s nebezpečnými odpadmi, a pre začlenenie odkaliska je potrebné postupovať podľa legislatívy na úseku odpadového hospodárstva.

Prašnosť, ktorá je hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia vzniká deštrukciou povrchu zemín pásma prevzdušnenia hĺbky 0 – 0,4 m (podľa výsledkov prieskumu Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra uskutočneného v r. 2015)., dominantnými polutantami prítomnými v popolčeku je arzén a bárium. Oproti referenčným hodnotám sú vo zvýšenej miere koncentrácie medi,

molybdénu, niklu, kadmia, prítomné amónne ióny, chloridy, dusitany, celkový organicky viazaný uhlík, organicky viazaný dusík a v hydrozmesi kyanid.

Ďalšími neriešenými environmentálnymi problémami sú:

- priepustnosť hrádze odkaliska a prenikanie ťažkých kovov kontaminovanej podzemnej vody do povrchovej vody Bytčického potoka, resp. jej prečerpávanie na pláň odkaliska, ktoré sa v súčasnosti robí,
- znečistenie Bytčianskeho potoka arzénom a bórom,
- geologický prieskum pôdných usadenín v koryte potoka,
- zníženie vysokého stupňa alkality hydrozmesi odkaliska,
- 5-ročné monitorovanie podzemných vôd potrebné pre variant environmentálnej záťaže.

V stanovisku ďalej striktne odmieta vybudovanie spádu dažďovej vody z popolčeka, trvá na tom, aby bol sklon urobený zo zeminy.

Navrhovateľ plánuje vybudovanie ciest po odkalisku pre mechanizmy a nákladnú automobilovú dopravu, pričom v správe o hodnotení činnosti nie je uvedené, cez ktoré pozemky budú cesty vybudované, aká bude konštrukcia ciest a nerieši sa spôsob stavebného konania.

Žiada vysvetliť ako chce navrhovateľ riešiť stavebné povolenie na plánované jednotlivé časti rekultivácie odkaliska.

Obec nesúhlasí, aby bolo vozenie zeminy, ako aj presun všetkých mechanizmov, výlučne cez obec Rosina a žiada, aby bola doprava presmerovaná aj cez mestskú časť Bytčica.

Neriešený je problém statiky premostenia recipienta na ceste v obci Rosina smerom Na hájnik.

Spochybňuje údaje o úmrtnosti v okrese Žilina uvedené v správe o hodnotení činnosti, v ktorej je uvedené že počet úmrtí 1 549 v okrese Žilina, z toho nádorové 1 418, čo je 26,98 % z celkových úmrtí, matematicky nesedia a je potrebné zadefinovať správne údaje. Pri porovnaní počtu úmrtí správa o hodnotení činnosti vychádza iba z roku 2017, kedy bolo najmenej úmrtí v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi a takéto porovnanie považuje za zavádzajúce a skreslené.

Trvá na preklasifikovaní odkaliska z vodnej stavby na úložisko nebezpečných odpadov, resp. minimálne zaradiť Odkalisko Rosina ako environmentálnu záťaž.

Na záver obec uvádza, že trvá na svojom stanovisku k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti, ktoré nebolo akceptované a zapracované do správy o hodnotení činnosti.

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru v Žiline (list č. ORHZ-ZA2-2020/000910-001 zo dňa 30. 10. 2020)

Po preštudovaní správy o hodnotení činnosti z hľadiska ochrany pred požiarimi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Združenie domových samospráv (podanie zo dňa 21. 09. 2020)

Združenie domových samospráv zaslalo vyjadrenie k správe o hodnotení činnosti, v ktorom uvádza nasledovné (cit.):

„V rámci záverečného vyjadrenia neboli vyhodnotené všetky pripomienky a stanoviská doručené k predmetnému zámeru. Preto nie sú ani zabezpečené podklady úplné a nevyhodnocujú úplne a presne predmet konania. Podobne nebola určená žiadna alternatíva, hoci ako jedna sa ponúka úplne odťaženie, sanácia podložia a následná obnova prirodzenej biodiverzity. Súvisí s tým aj skutočnosť, že charakter odkaliska je environmentálna záťaž. SoH dokonca konštatuje, že prebieha paralelný proces posúdenia zaradenia odkaliska medzi environmentálne záťaže.

Stanovenie jej odstránenia tak predstavuje ďalšiu alternatívu, ktorá nebola posúdená ale je potrebná. SoH síce navrhuje možné kumulatívne a synergické koncepcie ich súčasného riešenia, avšak pre nás to znamená nedostatočné posúdenie kumulatívnych a synergických javov a činností.

Nebol vyhodnotený vplyv pevných častíc $PM_{2,5}$ a nebol určený ani ich ďalší monitoring; obdobne to platí pre PM_5 , ktorými sa SoH nezaobrá vôbec. Rozptyl pevných častíc je však jedným z najväčších a najvýznamnejších vplyvov odkaliska a rekultivácia má eliminovať aj tento významný vplyv. Bez adekvátnej analýzy, návrhu riešenie a návrhu monitoringu a balika opatrení však je posudzovanie neúplné.

Už dnes dochádza k prekročeniu hlukových limitov na fasádach domov. Je potrebné prijať adekvátne riešenie na elimináciu tohto negatívneho vplyvu. Administratívne riešenie v podobe výnimky dočasného zvýšenia hlukového limitu je možno „papierovým riešením“ (t.j. v súlade so zásadou formálnej pravdy; avšak v realite budú obyvatelia vystavený dlhodobému zhoršenému vplyvu a preto zámer nie je v súlade so zásadou materiálnej pravdy. Rozptylová štúdia neobsahuje žiadne opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov, ktoré síce identifikované boli, ale opatrenia identifikované neboli.

Hodnotiaca správa vplyvov na verejné zdravie obahuje aj opatrenie „Do prevádzkového poriadku rekultivácie skládky určiť opatrenia na minimalizovanie znečisťovania ovzdušia pri jednotlivých úpravách.“ je neurčité nielen v zmysle nejasnosti presnej identifikácie odporúčaných opatrení ale ani objektívnych merateľných veličín a príslušných limitných hodnôt, ktoré sa budú počas prevádzky analyzovať.

Z analýzy bioty vyplýva, že sa v dotknutej lokalite nachádza niekoľko zón s výskytom typickej vegetácie aj živočíchov. Rekultiváciu je potrebné nastaviť tak, že aj po rekultivácii budú zachované resp. obnovené prirodzené bioty približujúce sa k súčasnému stavu. Takéto opatrenia určené neboli.

V SoH sa uvádza, že vplyvy exhalátov nákladných automobilov budú zanedbateľné, nakoľko ich prejazd mimo areál „staveniska“ bude jednorázový v týždňových až mesačných intervaloch. Nezaobrá sa však „vnútrostaveniskovou“ dopravou a jej vplyvmi resp. opatreniami na zmiernenie až elimináciu vplyvov.

SoH konštatuje zhoršené vzťahy medzi dotknutou obcou (Rosina) a navrhovateľom, ktoré pramenia v existencii odkaliska; SoH sa nezaobrá týmto aspektom, hoci konštatuje, že už samotné vedomie existencie odkaliska znižuje psychickú pohodu a zvyšuje stres a obavy o vlastné zdravie obyvateľov.

Pomerne dobrá pozornosť bola venovaná znečisteniu vôd (najmä Bytčického potoka) s vyznačenými opatreniami (prekládka potoka, vysušenie „jazierka“, vyspádovanie pláne). Napriek tomu je konštatovaná potreba ďalšieho monitoringu. Vplyvom na vody a obnove prirodzených vodných pomerov však je potrebné venovať ďalšiu pozornosť.

Rekultivačná pláň sa navrhuje upraviť ako trávnatý porast; žiadame ho realizovať ako lúčny porast. Navrhujeme overiť možnosti introdukcie a umožnenia náletu drevín pre postupné osadenie drevinami. S tým súvisí aj horizont vrchnej zeminovej navážky; je potrebné vyhodnotiť aj väčšiu vrstvu.“

Mestský úrad Žilina, Útvar hlavného architekta (list č. 181844/2020 zo dňa 28. 10. 2020)

Vo svojom stanovisku konštatuje, že navrhované funkčné využitie územia je v súlade s Územným plánom mesta Žilina, navrhovaná činnosť nezasahuje podľa Územného plánu mesta Žilina v platnom znení do žiadnych ochranných pásiem a po rekultivácii odkaliska a zmene

funkčného využitia územia bude toto územie predmetom zmien a doplnkov Územného plánu mesta Žilina.

Útvar hlavného architekta mesta Žilina požaduje:

- odstránenie dočasných objektov realizovať do termínu ukončenia rekultivácie odkaliska a následne zrevitalizovať tieto plochy,

- dopravu zo strany Bytče umožniť len osobným automobilom a to až po dobudovaní diaľničného privádzača,

- zachovať dreviny v čo najvyššej možnej miere, v ďalšej etape požaduje predložiť projekt sadových úprav,

- rešpektovať prvky miestneho územného systému ekologickej stability miestne biocentrum Mbc 24 – Zadný dielec, Bytčica a miestne biocentrum Mbc 22 – Brezová – Bytčica,

- počas rekultivácie dôsledne realizovať stavebno-technické opatrenia s dôrazom na obmedzenie sekundárnej prašnosti, obmedzenie hluku a vibrácií,

- eliminovať vznik a rozptyl látok znečisťujúcich ovzdušie v zmysle prílohy č. 3, časť II., bod 1 vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov (v súčasnosti vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 248/2023 Z. z. o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia),

- zabezpečiť kropenie a vlhčenie popolčeka – opatrenia bude nutné realizovať predovšetkým za dlhodobého bezzrážkového a veterného počasia,

- z hľadiska ochrany vôd žiada rešpektovať požiadavky na ochranu vody v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „vodný zákon“) a súvisiacich predpisov v oblasti vodného hospodárstva,

- vykonať analýzu povrchových a podzemných vôd a predísť riziku ich znečistenia,

- odpady vzniknuté počas výstavby triediť a zhromažďovať oddelene v kontajneroch podľa druhov tak, aby sa vhodné odpady mohli recyklovať,

- počas revitalizácie zabezpečiť meranie hluku smerom k najbližšej obytnej zástavbe,

- vykonať geologický prieskum zameraný na zistenie stability zosuvov nadchádzajúcich sa nad odkaliskom.

Po splnení vyššie uvedených požiadaviek súhlasí s predloženou správou o hodnotení činnosti.

Marián Mach, Komenského 43, 010 01 Žilina (list zo dňa 20. 07. 2021)

V stanovisku uvádza nasledovné:

- Predmet posudzovania je nedostatočne identifikovaný a preto je nepreskúmateľný. Odkaliská v správe ŽT, a. s. Žilina boli dve: Trnové a Rosina, odkalisko s názvom „ŽT, a. s.“ neexistuje. Z tohto dôvodu pokladá konanie za zmaťočné. Rovnakou chybou je zaťažená aj zverejnená informácia o verejnom prerokovaní. Zároveň informácia o verejnom prerokovaní neuvádza, že verejné prerokovanie sa týka aj inej činnosti ako rekultivácie odkaliska – ďalšieho prevádzkovania – naplavovania popolčeka počas ďalších 5 až 6 rokov.

- Navrhované riešenie zmeny navrhovanej činnosti je legislatívne nerealizovateľné, technicky chybné a environmentálne škodlivé z nasledovných dôvodov:

- Je v rozpore s územným plánom mesta Žilina a obce Rosina z roku 2017 – nie je realizovaný pás izolačnej zelene, do odkaliska Rosina boli ako súčasť hydrozmesi vypúšťané aj nebezpečné odpady z teplárne a na odkalisko sú vypúšťané aj znečistené priemyselné vody, na ktoré nemá navrhovateľ vydané povolenie, navrhovateľ nevykonáva analýzy kontaminantov v hydrozmesi a odkalisko kontaminuje okolie nebezpečnými toxickými látkami, požaduje odkalisko uzatvoriť a rekultivovať spôsobom ako skládky nebezpečného odpadu v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a pred rekultiváciou vykonať na telese odkaliska sanačné práce, ihneď zastaviť naplavovanie hydrozmesi – popolovín, nakoľko považuje odkalisko kapacitne preplnené a sanovať a rekultivovať aj prilahlé pozemky, ktoré nie sú súčasťou stavby odkaliska. Taktiež namieta, že dokumentácia nerieši technické opatrenia zabraňujúce prachovému spádu spôsobeného manipuláciou so suchým popolčekom a navrhuje namiesto voľného prehŕňania popolovín zemnými strojmi napríklad hydraulickú manipuláciu s popolovinami.

- Dokumentácia nerieši nakladanie s vodami (napr. čistenie odpadových priesakových vôd z odkaliska, čistenie povrchového toku Bytčického potoka znečisteného odkaliskom, čistenie odpadových vôd z teplárne vypúšťaných do odkaliska.). Tepláreň v súčasnosti nemá vybudovanú vlastnú čistiareň odpadových vôd a nemá platné rozhodnutie umožňujúce vypúšťanie znečistených odpadových vôd do odkaliska.

- Rozsah rekultivácie odkaliska Rosina považuje za nedostačujúci, nakoľko sa neuvažuje s odstránením kontaminantov usadených vo forme bahna na dne Bytčického potoka, revitalizáciou Bytčického potoka, so zákazom využívania kontaminovaných studní v mestskej časti Bytčica, s vybudovaním náhradných zdrojov úžitkovej vody pre vlastníkov kontaminovaných studní.

V závere uvádza, že je nutné:

- zmeniť navrhované riešenie uzatvorenia Odkaliska Rosina;
- zakázať akékoľvek ďalšie plavenie hydrozmesi na odkalisko Rosina;
- zmeniť spôsob nakladania s popolovinami počas uzatvorenia a rekultivácie odkaliska – nahradiť „suchý“ (prašný) spôsob „mokrým“ bezprachovým spôsobom a to formou premiestňovania popolovín hydraulickým spôsobom vo forme hydrozmesí do veľkokapacitných obalov – geotubes;
- rozšíriť projekt uzavretia a rekultivácie odkaliska Rosina o etapu, ktorou by bola výsadba ochrannej zelene, resp. výsadba rýchlorastúcich drevín na kontaminovaných pozemkoch po obvode odkaliska tak, aby sa zabránilo prašnosti počas prevádzky odkaliska počas stavebných prác, a výstavba čistiarene priemyselných odpadových v teplárni;
- aby nie len plocha skolaudovanej vodnej stavby Odkalisko Rosina, ale aj všetky znečistené (kontaminované) pozemky v okolí odkaliska boli zakryté a zre kultivované tak, aby sa kontaminácia nešírila ani formou prenosu potravinovým reťazcom,
- majetkovo vysporiadať všetky vlastnícke práva k pozemkom dotknutých odkaliskom Rosina,
- aby všetky práce spojené s revitalizáciou Bytčického potoka a sanáciou, rekultiváciou a budúcim využitím kontaminovaných pozemkov (aj tých, ktoré nie sú súčasťou vodnej

stavby odkaliska Rosina) boli neoddeliteľnou súčasťou projektu rekultivácie Odkaliska Rosina,

- aby všetky činnosti boli v súlade so zákonom č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Pán M. Mach k svojmu stanovisku priložil aj nasledovné dokumenty:

- List Mariána Macha, Komenského 43, 010 01 Žilina, zo dňa 31. 07. 2021 adresovaný Okresnému úradu Žilina, odboru krízového riadenia, vo veci „Ohlásenie vzniku mimoriadnej udalosti na odkalisku Rosina“,

- Správa o environmentálnej kontrole č. 50/2017, Slovenská Inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, odbor integrovaného povoľovania a kontroly, č. 4165-10263/2018/Daň/770650104,

- Znalecký posudok č. 13/2019, vo veci: Posúdenie odkaliska Rosina k životnému prostrediu z pozície odpadov a ohrozenia stability okolia odkaliska, Ing. Milan Dobias, PhD., zo dňa 08. 10. 2019,

- Úryvok (str. 71 – 75) z neidentifikovaného dokumentu, časť „Diskusia“ (podľa stanoviska pravdepodobne Záverečná správa z biotického priestorového monitoringu),

- Protokol o terénnych meraniach obsahu ťažkých kovov v pôde na pozemku KNE: 378/7 k. ú. Rosina, zo dňa 11. 05. 2021, Výskumný ústav vysokohorskej biológie, Žilinská Univerzita,

- Geodetické zameranie zo dňa 15. 01. 2020, názov stavby: Odkalisko Rosina, vyhotovila Anna Panoušková,

- Výkresy: Celková situácia stavby 1 : 2 000, Charakteristický priečný rez A-A, Charakteristický priečný rez B-B,

- Rozhodnutie Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie, oddelenia ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, vydané v zisťovacom konaní č. OU-ZA-OSZP3-2016/002730-003/Hnl zo dňa 15. 01. 2016 k zmene navrhovanej činnosti „Suchý odber popolčeka a škvary z kotlov ŽT, a.s.“, navrhovateľa Žilinská teplárenská, a.s., Košická 11, 011 87 Žilina, IČO 36 403 032,

- Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti „Suchý odber popolčeka a škvary z kotlov ŽT, a.s.“ navrhovateľa Žilinská teplárenská, a.s., Košická 11, 011 87 Žilina, IČO 36 403 032,

- Odkalisko Rosina – Žilinská teplárenská, a.s. Žilina, Aktualizácia polohopisného a výškopisného plánu odkaliska a výpočtu voľných akumulčných objemov, Technická správa, Ing. Jozef Breznický, pre stav odkaliska ku dňu 20. 07. 2015, a stav ku dňu 21. 04. 2017,

- Prezentácia – Činnosť odkaliska po roku 2018, vypracovaná APLIKANT, družstvo a INICIATÍVA „OBČANIA SAMI SEBE“, n. o.,

- Praktické ukážky využitia geofilterných vakov (fotografické snímky),

- Hydrobiologický prieskum odkaliska Rosina, máj 2019, Mgr. Boris Chládecký, Ing. Tibor Krajč, PhD.,

- Prieskum pravdepodobnej environmentálnej záťaže ZA (013) Rosina – skládka popolčeka – odkalisko SK/EZ/ZA/1062, Analýza rizika znečisteného územia, október 2015,

GEOTest, a.s., Brno, Česká republika, HES-COMGEO, spol. s r.o., Banská Bystrica, MM REVITAL, s.r.o., Bratislava,

- List Mariána Macha zo dňa 30. 03. 2020, adresovaný Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky, vo veci „Ohlásenie vzniku environmentálnych škôd, havarijného stavu a možnosti všeobecného ohrozenia na vodnej stavbe odkalisko Rosina,

- List MH Manažment, a.s. zo dňa 04. 08. 2020, adresovaný New Green Company, družstvo, P.O. BOX B-165, 010 01 Žilina, ako odpoveď na list zo dňa 19. 07. 2020 (*list zo dňa 19. 07. 2020 nebol priložený*),

- List Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie, oddelenia štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia, č. OU-ZA-OSZP2-2020/019311-003/Kon zo dňa 18. 03. 2020, adresovaný Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline, vo veci „Ohlásenie environmentálnych škôd, havarijnej situácie a možnosti všeobecného ohrozenia z úrovne právnickej osoby Marián Mach, spoločnosť New Green Company, družstvo, Horný Val 8/17, 010 01 Žilina – postúpenie časti podania“.

Identické stanovisko p. M. Macha (bez väčšiny príloh) bolo postúpené na MŽP SR aj od Okresného úradu Žilina, odboru starostlivosti o životné prostredie, oddelenia ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, ktorému ho odstúpil Okresný úrad Žilina, odbor krízového riadenia.

NEW GREEN COMPANY, družstvo, Iniciatíva „Občania sami sebe“ n. o. (list zo dňa 27. 10. 2020)

V stanovisku uvádza nasledovné:

- Predmet posudzovania je nedostatočne identifikovaný a preto je nepreskúmateľný. Odkaliská v správe ŽT, a. s. Žilina boli dve: Trnové a Rosina. Z tohto dôvodu pokladá konanie za zmaťočné.

- Odkalisko Rosina ohrozuje okolie nebezpečnými látkami, na odkalisko sú vyvážené aj nebezpečné odpady, preto požaduje odkalisko uzatvoriť a rekultivovať spôsobom vhodným pre skládku nebezpečných odpadov.

- Hlavným účelom zmeny navrhovanej činnosti nie je rekultivácia odkaliska, ale predĺženie činnosti – prevádzky odkaliska Rosina aj v ďalších rokoch.

- Zmena navrhovanej činnosti je v rozpore s územnými plánmi obce Rosina a mesta Žilina. V územnom pláne mesta Žilina je západne od odkaliska navrhnutý pás izolačnej zelene.

- Zmena navrhovanej činnosti je v rozpore so schváleným prevádzkovým poriadkom vodnej stavby Odkalisko Rosina tým, že nie je dodržaná maximálna bezpečnostná hladina naplavovania hydrozmesi, popoloviny a hydrozmes sú naplavované mimo vodnej stavby Odkalisko Rosina, nie je dodržaná maximálna kóta naplavovania popolovín, počas naplavovania hydrozmesi sa budú po telese odkaliska pohybovať nákladné autá a zemné stroje.

- Navrhovaný plošný rozsah rekultivácie odkaliska je nedostačujúci, nakoľko činnosť odkaliska negatívne ovplyvňuje širšie okolie vodnej stavby Odkalisko Rosina až do takej miery, že mení spôsob využitia pôd v okolí, preto navrhuje zakázať využívanie týchto pozemkov na pestovanie potravín a krmív.

- Rozsah rekultivácie odkaliska Rosina považuje za nedostačujúci, nakoľko činnosť odkaliska negatívne ovplyvňuje povrchový tok – Bytčický potok, preto pri rekultivácii je potrebné

uvažovať aj s odstránením kontaminantov usadených vo forme bahna na dne potoka, zabezpečiť revitalizáciu toku a zakázať využívanie studní využívajúcich kontaminovanú podzemnú vodu.

- Prehŕňanie popolovín zemnými strojmi považuje za nevhodný a odporúča počas rekultivácie využiť hydraulickú manipuláciu s popolovinami a zabezpečiť ukladanie popolovín do požadovaného tvaru vo veľkokapacitných obaloch (geovakoch).

- Spôsob dopravy krycej vrstvy nákladnou dopravou taktiež považuje za nevhodný a nepovolený, nakoľko sa nákladné vozidlá počas prevádzky odkaliska po ploche nesmú pohybovať, a odporúča hydraulickú dopravu využiť aj na kultúrnu vrstvu pôdy.

V závere uvádza, že navrhovateľ nemá vybudovanú čistiareň priemyselných vôd a zároveň nemá povolené znečistené vody vypúšťať do verejnej kanalizácie, a bez vybudovania čistiarne priemyselných vôd v teplárni bude odkalisko Rosina aj v ďalších rokoch slúžiť na vypúšťanie znečistených priemyselných vôd, popolovín a nebezpečných odpadov z prevádzky teplárne.

Prílohou stanoviska je informačný materiál o geofiltračných vakoch – hydraulický systém nakladania s popolovinami.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd (list č. 50736/2021 zo dňa 21. 09. 2021)

Z hľadiska vecnej pôsobnosti sekcia vôd k predloženej správe o hodnotení činnosti predložila nasledovné vyjadrenie:

- Doterajší prieskum bol zameraný najmä na kontamináciu zemín (v zmysle smernice Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky z 28. januára 2015 č. 1/2015 – 7. na vypracovanie analýzy rizika znečisteného územia), avšak monitoring vôd je nepostačujúci. Aj doposiaľ zistené výsledky poukazujú na závažné znečistenie vôd. Medzi polutantmi bolo zistené kadmium, ktoré je na zozname prioritných látok – Zoznam II vodného zákona, pričom nie sú vylúčené ďalšie kontaminanty z tohto zoznamu, ale neboli identifikované a sledované.

- Osobitnú pozornosť žiada venovať monitorovaniu rádioaktivity a zistiť jej zdroj. V správe o hodnotení činnosti sa konštatuje, že asi nepochádza z uvedenej činnosti. Z hľadiska ochrany životného prostredia je však jeho zistenie žiaduce, rovnako aj vypracovanie návrhu opatrení, ak bude potrebné.

- Odkalisko je evidované medzi potenciálnymi environmentálnymi záťažami. Predmetom posudzovania je len rekultivácia odkaliska, sekcia vôd upozorňuje na vzájomný vplyv environmentálnej záťaže na posudzovanú činnosť.

- Nesúhlasí so závermi, ktoré zľahčujú negatívny vplyv odkaliska na vody, napr. konštatovaním, že „v skúmanom území nie je preukázané environmentálne riziko zo šírenia sa znečistenia podzemnou vodou.“ Pokiaľ je už kontaminované podložie aj voda, šíreniu v prirodzenom prostredí nemožno zabrániť, je to len otázka času a hydrogeologických pomerov, čo autori vyššie uvedené konštatovanie popierajú textom na str. 55., v ktorom sa uvádza, že „(...) podzemná voda dotečie do vzdialenosti 500 metrov za 9 – 16 rokov“.

- Za predpokladu, že budú dodržané všetky opatrenia a predpisy zabráňujúce kontaminácii prostredia ropnými látkami pochádzajúcimi z dopravy, mechanizmov atď., pred začiatkom samotnej rekultivácie odkaliska je potrebné zdokumentovať stav útvarov podzemných vôd a stav útvarov povrchových vôd a posúdiť vplyv navrhovanej činnosti na tieto útvary v zmysle vodného zákona (do ktorého bola prebratá smernica 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia spoločenstva v oblasti

vodného hospodárstva). Do pozornosti odporúča Vodný plán Slovenska (aktuálna verzia) <https://www.minzp.sk/voda/koncepcne-aplanovacie-dokumenty/vodny-plan-slovenska-aktualizacia-2015.html>. Na základe doposiaľ uvedených výsledkov je možné, že sa nebude dať dosiahnuť dobrý stav vôd v stanovenom časovom horizonte, avšak nemožno pripustiť ďalšie zhoršovanie stavu/potenciálu vodných útvarov v predmetnom území.

Vodohospodárska výstavba, štátny podnik (list č. Z-009361/2021/4200 zo dňa 06. 09. 2021)

K predloženej správe o hodnotení činnosti nemá žiadne pripomienky.

K dokumentácii pre stavebné povolenie *Odkalisko Rosina, Žilinská teplárenská, a.s. Žilina – Rekultivácia odkaliska*, zák. číslo 36403032-01-3017, sa Vodohospodárska výstavba, štátny podnik, vyjadrovala dňa 15. 01. 2018 a nemala k nej žiadne pripomienky, nakoľko obsah predkladaného projektu rekultivácie so zhotoviteľom priebežne konzultovala a vznesené pripomienky boli do materiálov zapracované. Zdôrazňuje však, že v súlade s predkladaným, projektom doprava stavebných materiálov a pohyb akýchkoľvek mechanizmov zhotoviteľa stavby po hrádzovom systéme odkaliska sa zo stabilitných a bezpečnostných dôvodov vylučuje. Taktiež podľa § 56 ods. 5 a ods. 8 vodného zákona pri rekonštrukcii vodnej stavby alebo pri zmene jej využitia a pri vodných stavbách II. až IV. kategórie aj v prípadoch, keď sa mení zástavba na území ohrozenom vodnou stavbou, Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky preskúma určenú kategóriu vodnej stavby.

Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Odštepny závod Piešťany (list č. CS SVP OZ PN7809/2021, CZ33053/2021 zo dňa 04. 10. 2021)

V stanovisku zhrnul údaje o zmene navrhovanej činnosti a uvádza, že sa vyjadroval k zmene integrovaného povolenia na odťaženie popolčeka a škváry z existujúceho odkaliska v k. ú. Rosina dňa 05. 08. 2016.

Plánovanými činnosťami nesmie dochádzať k ohrozeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Vzhľadom na to je potrebné pri uvedenej zmene navrhovanej činnosti rešpektovať ustanovenia vodného zákona a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 269/2010 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd v znení neskorších predpisov.

Podmienky správcu vodného toku k zmene navrhovanej činnosti budú stanovené v priebehu ďalších stupňov konania. Z hľadiska správcu vodných tokov a povodia berie na vedomie predkladanú správu o hodnotení činnosti.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy (list č. 41867/2021 zo dňa 03. 08. 2021)

Vo svojom stanovisku konštatuje, že v súčasnosti je predmetná lokalita evidovaná v Informačnom systéme environmentálnych záťaží, v časti A Registra environmentálnych záťaží ako pravdepodobná environmentálna záťaž.

Chemické znečistenie dotknutého územia definuje prieskum pravdepodobnej environmentálnej záťaže „ZA (013)/Rosina – Skládka popolčeka – Odkalisko, ISEZ:SK/EZ/ZA/1062“, ktorý bol ukončený záverečnou správou a analýzou rizika v roku 2015. Primárnym zdrojom znečistenia väčšinou dominantných látok je odkalisko popolčeka, resp. samotný popolček (znečisťujúcimi látkami v odkalisku sú As a Ba). Sekundárne znečistenie zemín z popolčeka nebolo zistené ani v zóne prevzdušnenia ani v zóne nasýtenia horninového prostredia, s výnimkou lokálne zvýšenej koncentrácie amoniakálnych iónov vo výluhu zeminy zo zóny nasýtenia. Podľa výsledkov realizovaného prieskumu hoci popolček ovplyvňuje takmer celoplošne kvalitu podzemnej vody, sú na odtokovom profile podzemnej vody pod hrádzou odkaliska (ktorý

je tak možné označiť za ohnisko znečistenia podzemnej vody) dominantne zastúpené bór, chloridy, amoniakálne ióny a organicky viazaný uhlík. Okrajovo (sporadicky) sa môžu vyskytovať aj vyššie koncentrácie dusitanov a kadmia. Z analýzy rizika znečisteného územia však vyplýva, že na lokalite nie je prítomné environmentálne ani zdravotné riziko. Štátny geologický ústav Dionýza Štúra v Bratislave zabezpečoval v rokoch 2016 – 2020 monitorovanie lokality. Bez ohľadu na aktuálne monitorovacie výsledky, ako aj na otázku spôsobu ďalšej prevádzky odkaliska, z doterajších údajov odbor štátnej geologickej správy konštatuje, že k rizikovým faktorom populčeka patrí mierne zvýšená celková rádioaktivita a lokálna koncentrácia niektorých ťažkých prvkov (hlavne As, resp. Cd, Pb, Ba...), aj keď žiadny z komponentov v priemere neprekračoval hodnotu intervenčného kritéria (IT). V predloženej správe o hodnotení činnosti sa uvádza, že zvýšené hodnoty chloridov, amónnych iónov a dusitanov v podzemnej vode pravdepodobne geneticky súvisia s poľnohospodárstvom. Odbor štátnej geologickej správy má za to, že zdroj organogénneho znečistenia, spoločne s vysokým obsahom celkového organického uhlíka (TOC), môže pochádzať aj z populčekovo-škvárového materiálu odkaliska.

S ohľadom na generálne hodnotenú ph reakciu odkaliska ako alkalickú, odporúča tejto situácii prispôsobiť aj kvalitu cca 0,5 m hrubej pôdnej vrstvy, ktorou sa navrhuje v rámci rekultivácie prekryť odkalisko. Potenciálna kyslá pôdna reakcia môže pri infiltrácii zrážkových vôd (zvyčajne neutrálne až slabo kyslé) do populčeka zapríčiniť neutralizačné precipitačné reakcie, následkom čoho sa môžu tvoriť inkrustácie. Celkovo sa medzi navezenou pôdou (z dočasných depónií a externého zdroja) a materiálom odkaliska dá ťažko očakávať tvorba stabilizovaného pôdneho (pôdno-populčekového) profilu. Voľbu vhodného typu a hrúbky rekultivačného pôdneho pokryvu ako aj vysadenej vegetácie odporúča podstúpiť odborníkom v oblasti pedológie alebo botaniky.

Navrhované opatrenia zamedzujúce prienik zrážkových vôd do odkaliska ako je vyspádovanie jeho povrchu vytvorením striešky v pozdĺžnom profile, vybudovanie bočných odvodňovacích rigolov, regulácia potoka a pod., povedie k vysušeniu odkaliskových uloženín, na základe čoho sa oprávnenne predpokladá zníženie hladiny podzemnej vody pod odkaliskom ako aj menšia miera jej znečistenia, smerujúca k mestskej časti Bytčica. Na druhej strane tieto opatrenia, späť s vyššie uvedenou zníženou priepustnosťou rekultivovaného odkaliska, nemusia odolávať prívalovým zrážkam. Vybudované odvodňovacie drenáže charakterizuje zrýchlený odtok a znížená infiltrácia vody do horninového prostredia. Odhliadnuc od navrhovaných úprav, údolná morfoštruktúra Bytčianskeho potoka tvorí odvodňovaciu dráhu, ktorá bude odvádzať zrážkové vody jednak z prirodzeného spádového územia, ale v značnej miere aj z plochy málo priepustného rekultivovaného odkaliska. Okolité svahy sú budované paleogénnymi horninami s náchylnosťou na svahové deformácie, ktoré sa spravidla aktivujú v období intenzívnej zrážkovej činnosti. S ohľadom na prívalové dažde alebo tzv. storočnú vodu odbor štátnej geologickej správy požaduje dimenzovať drenážny systém s dostatočnou rezervou. Vytypované aktívne alebo potencionálne zosuvy, ktoré by mohli ohrozovať rekultivované odkalisko, odporúča preventívne taktiež zabezpečiť vhodnými drenážnymi opatreniami.

V súvislosti s extrémnymi klimatickými podmienkami a s ohľadom na stabilitu navyšovanej hrádze odkaliska, vytvorenej naplaveným populčekom, po ukončení činnosti naplavovania hydrozmesi populčeka a jeho vyschýnaní, ktoré býva sprevádzané „sadaním“, tvorbou vysušovacích trhlín, príp. zmenou konzistencie a pod., by sa žiadalo vypracovať statický posudok hrádze pre pomery, ktoré možno očakávať po realizácii zmeny navrhovanej činnosti. Po rekultivácii je reálne počítať nielen s vysušovaním odkaliska, ale aj s jeho sezónnym zavodňovaním (dlhodobá zrážková činnosť a prenikanie vody do odkaliska z bočných svahov).

Na základe geologických pomerov ako aj širších prevádzkových okolností odkaliska sa, v súlade s navrhovanou činnosťou, prikláňa k riešeniu daného problému v zmysle uzavretia a rekultivácie odkaliska. Eliminuje sa tým aj veterný rozptyl prachu z odkaliska zasahujúci široké okolie. Navrhovanú činnosť vníma ako vodnú stavbu, podliehajúcu príslušným zákonným ustanoveniam. Z geologického hľadiska súhlasné stanovisko k zmene navrhovanej činnosti podmieňuje zakomponovaním vyššie uvedených opatrení do realizačného projektu a okolnosťou, že z výsledkov najnovšieho environmentálneho monitorovania nevyplývajú iné závažné skutočnosti. Perspektívne je potrebné vytvoriť priestor pre dlhodobé post-rekultivačné monitorovanie – ide najmä o stav podzemných vôd a geodynamické stability, čo pozitívne ovplyvňujú najmä sústavné udržiavacie práce v okolí drenážnych systémov „bývalého“ odkaliska.

5. Vypracovanie odborného posudku v zmysle § 36 zákona

Odborný posudok k zmene navrhovanej činnosti podľa § 36 zákona vypracovala na základe určenia MŽP SR, listom č. 1180/2021-1.7/vt, 59584/2021, zo dňa 02. 11. 2021, Mgr. Jana Miklasová, zapísaná v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie pod číslom 648/2017/OPV (ďalej len „spracovateľka posudku“).

Odborný posudok bol vypracovaný v súlade s § 36 zákona a obsahuje všetky zákonom stanovené náležitosti. Spracovateľka posudku vypracovala odborný posudok na základe predloženej správy o hodnotení činnosti, doručených písomných stanovísk k správe o hodnotení činnosti, záznamu z verejného prerokovania zmeny navrhovanej činnosti, vlastných poznatkov a skúseností ako aj konzultácií s odborníkmi v oblasti geológie, ochrany životného prostredia a projektovania vodných stavieb. V rámci oboznamovania sa so zmenou navrhovanej činnosti spracovateľka posudku za prítomnosti navrhovateľa navštívila záujmovú lokalitu vrátane samotného areálu odkaliska.

V odbornom posudku spracovateľka posudku konštatovala, že správa o hodnotení činnosti je formálne vypracovaná podľa prílohy č. 11 k zákonu a napĺňa ustanovenia zákona a určeného rozsahu hodnotenia zmeny navrhovanej činnosti č. 4482/2019-1.7/vt, 52667/2019, 52668/2019-int., zo dňa 07. 10. 2019. Správa o hodnotení činnosti je vypracovaná na dobrej technickej a odbornej úrovni a má veľkú výpovednú hodnotu. Niektoré časti správy o hodnotení činnosti sú však až príliš podrobné a pre samotné posudzovanie vplyvov na životné prostredie nie nevyhnutné. Spracovateľka posudku upozornila aj na niektoré nedostatky správy o hodnotení činnosti, napriek nim však správa o hodnotení činnosti obsahovo poskytuje obraz o plánovanej zmene navrhovanej činnosti, stave životného prostredia v záujmovej lokalite a poskytuje primerané podklady pre objektívne posúdenie jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, ako i pre spracovanie odborného posudku k zmene navrhovanej činnosti. Spracovateľka posudku pozitívne hodnotila, že navrhovateľ už v správe o hodnotení činnosti upravil návrh rekultivácie odkaliska oproti riešeniu navrhovanému v rámci oznámenia o zmene navrhovanej činnosti tak, aby bol prispôbený požiadavkám vzneseným v rámci zisťovacieho konania obcou Rosina a zainteresovanou verejnosťou. Nové riešenie popisným spôsobom prezentuje základné fázy rekultivácie, ale netrvá na ich striktnom dodržiavaní a dáva väčšiu voľnosť zhotoviteľovi. Celé technické riešenie je navrhnuté tak, aby boli minimalizované vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Prioritnými opatreniami sú opatrenia zamerané na ochranu ovzdušia, čo by malo byť dosiahnuté zamedzovaním a minimalizáciou prašnosti pri realizácii rekultivačných aktivít, ktoré najvýznamnejším spôsobom ovplyvňujú kvalitu a pohodu života obyvateľstva. Jedným z najväznejších problémov súvisiacim so zmenou navrhovanej činnosti je tiež znečistenie povrchových a podzemných vôd pod hrádzou odkaliska. V správe o hodnotení činnosti sa

navrhovateľ snažil s týmto problémom vysporiadať, pričom vychádzal najmä z vykonaného prieskumu pravdepodobnej environmentálnej záťaže, ktorá priamo súvisí s prevádzkou odkaliska. Informácie uvedené v správe o hodnotení činnosti o pravdepodobnej environmentálnej záťaži považuje spracovateľka posudku za dostatočné a správne interpretované. Záverečná správa z prieskumu environmentálnej záťaže obsahovala analýzu rizika, prieskum bol realizovaný v roku 2015. Z hodnotenia rizika vyplývajúceho na ľudské zdravie a životné prostredie z environmentálnej záťaže, ktorá priamo súvisí s odkaliskom, nebolo preukázané environmentálne riziko vyplývajúce zo znečistenia horninového prostredia v kontaktnej zóne ani zo šírenia podzemnou vodou. Zdravotné riziko bolo hodnotené pre fiktívny scenár v budúcnosti (na neprekrytom odkalisku sa budú zdržovať náhodní turisti a poľnohospodári), pre ktorý nebolo vypočítané nekarcinogénne ani karcinogénne riziko vyplývajúce z prítomnosti znečisťujúcich látok v geologickom prostredí.

Súčasťou záverečnej správy z vykonaného prieskumu nebola štúdia uskutočniteľnosti sanácie, ktorá by jednoznačnejším spôsobom definovala ako do budúcnosti nakladať s predmetnou lokalitou, nakoľko bolo odkalisko v tom čase v prevádzkovom režime – plavenie popolčeka na odkalisku ešte v tom čase nebolo ukončené. Avšak bola vzhľadom na prekročené ID (indikačné kritérium) resp. IT (intervenčné kritérium) limity (As, Ba, B, Cd, amónne ióny, chloridy, dusitany, celkový organický uhlík a rozpustený organický uhlík) zdôraznená potreba monitorovania kvality podzemnej a povrchovej vody pod odkaliskom. Je predpoklad, že prekrytím pláne odkaliska, ktoré bude vyspádované do obvodových rigolov, z ktorých ľavý odvedie aj Bytčický potok mimo povrch odkaliska, bude minimalizovaná dotácia vody na odkalisko a tiež aj priesaky dažďovej vody cez odkalisko. Týmto navrhovaným postupom sa dosiahne minimalizácia migrácie znečisťujúcich látok cez odkalisko k hrádza a tým aj do recipienta, ktorým je Bytčický potok.

Spracovateľka posudku taktiež konštatovala, že prekrytím pláne odkaliska dôjde aj k eliminácii ďalšieho závažného vplyvu, ktorý pociťujú obyvatelia najbližšej obytnej zástavby, prípadne náhodní okoloidúci, a to zvýšenej prašnosti v okolí odkaliska, hlavne počas suchého a veterného počasia. Počas realizácie zmeny navrhovanej činnosti dôjde k zintenzívneniu negatívnych vplyvov na ovzdušie (prašnosť priamo na odkalisku a prašnosť spôsobná dopravou), ktoré sa dajú vhodnými opatreniami minimalizovať. Pôsobenie tohto vplyvu bude z časového hľadiska obmedzené iba na dobu realizácie zmeny navrhovanej činnosti a benefity získane konečnou rekultiváciou odkaliska výrazne prevážia. Spracovateľka posudku uviedla, že z vyhodnotenia vplyvov zmeny navrhovanej činnosti vyplýva, že posudzované zdroje znečisťovania ovzdušia spĺňajú požiadavky a podmienky, ktoré sú ustanovené právnymi predpismi vo veciach ochrany ovzdušia z hľadiska požiadaviek na prevádzku aj z hľadiska rozptylu emisií, a pri daných parametroch zdroja je zabezpečený dostatočný rozptyl znečisťujúcich látok v ovzduší. Spracovateľka posudku tiež uviedla, že podobný model platí aj pre hlukové pomery na lokalite, príspevok k už existujúcej hladine hluku je z empirického hľadiska málo významný a ľudským uchom nie je rozlíšiteľný, avšak vzhľadom na pomerne vysoké hodnoty, resp. prekročovanie hladín hluku z dopravy je potrebné túto skutočnosť zohľadňovať pri hľadaní vhodných/alternatívnych prepravných trás.

Spracovateľka posudku ďalej konštatovala, že spracovateľ správy o hodnotení činnosti v úzkej spolupráci s navrhovateľom a projektantom, ktorý má dlhoročné skúsenosti v oblasti odkalísk a iných vodných stavieb, majú dostatočné praktické skúsenosti so zmenou navrhovanej činnosti a jej hodnotením. Zmenou navrhovanej činnosti dôjde k jednoznačne pozitívnym zmenám v okolí odkaliska. Popis technologických postupov a technického zabezpečenia zmeny navrhovanej činnosti je teda postačujúci a zainteresované orgány štátnej správy a samosprávy a verejnosť týmto dostáva komplexný prehľad o zmene navrhovanej činnosti. Pre potreby

dôkladného zhodnotenia vplyvov zmeny navrhovanej činnosti boli uvedené údaje postačujúce a tieto údaje boli plne využiteľné aj pri spracovaní odborného posudku. Informácie uvedené v správe o hodnotení činnosti doplnené o vlastné zistenia spracovateľky posudku poskytujú všetky potrebné základné údaje pre zhodnotenie predpokladaných vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva.

Spracovateľka posudku uviedla, že návrh technického riešenia ukončovania činnosti odkaliska vychádza zo súčasných noriem a predpisov v oblasti projektovania vodných stavieb ako aj potrieb dotknutej oblasti. Návrh technického riešenia je vzhľadom na dosiahnutý stupeň poznania dostatočný, rešpektuje súvisiace strategické dokumenty – návrh Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží 2022 – 2027, Štátny program sanácie environmentálnych záťaží 2016 – 2021 a Vodný plán Slovenska, a nie je v rozpore so strategickými dokumentami v oblasti územného plánovania – Územný plán obce Rosina, Územný plán mesta Žilina a Územný plán Žilinského samosprávneho kraja.

Návrhy zmiernujúcich opatrení uvedené v kap. C.IV. správy o hodnotení činnosti, kde sa sumarizovali návrhy opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie, spracovateľka posudku čiastočne doplnila aj vlastným návrhom niektorých ďalších opatrení a požiadaviek, ktoré považovala za nevyhnutné pre dôslednú elimináciu a zmiernenie vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane opatrení, ktoré vyplynuli z doručených stanovísk a verejného prerokovania zmeny navrhovanej činnosti.

Na základe výsledku procesu posudzovania, vykonaného v súlade s ustanoveniami zákona, pri ktorom sa zväžili predpokladané vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravie obyvateľov a s ohľadom na všetky doručené stanoviská a pripomienky, odporučila spracovateľka posudku súhlasiť s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti v navrhovanom variante uvedenom v predloženej správe o hodnotení činnosti, za predpokladu splnenia podmienok a realizácie opatrení na prevenciu, elimináciu a minimalizáciu negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Odborný posudok bol navrhovateľom doručený na MŽP SR dňa 28. 02. 2022. Odborný posudok bol použitý ako podklad pri spracovaní tohto záverečného stanoviska.

IV. KOMPLEXNÉ ZHODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

Celkové vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva boli vyhodnotené na základe výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie nasledovne:

Vplyvy na obyvateľstvo a hodnotenie zdravotných rizík

Vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na obyvateľstvo budú spojené jednak s vlastnou činnosťou na odkalisku a jednak s prepravou techniky a materiálu. Ich negatívnymi prejavmi sú tvorba hluku a zvýšená prašnosť.

Negatívne vplyvy súvisiace s rekultiváciou odkaliska na obytné územia zmiernuje vzdialenosť – východná časť odkaliska sa nachádza vo vzdialenosti cca 550 m od okraja obytnej časti obce Rosina a západná časť cca 700 m od okraja mestskej časti Bytčica, pričom obec Rosina je od odkaliska oddelená miernou vyvýšeninou, čím sa vplyvy ešte zmiernujú. Zrealizovaním

zmeny navrhovanej činnosti dôjde k úplnému odstráneniu prašnosti z odkaliska a vplyv z dopravy bude krátkodobého charakteru, iba počas zabezpečovania dopravy mechanizmov a zeminy potrebnej k rekultivácii odkaliska.

V súvislosti s rekultivačnými prácami bude hluk generovaný najmä pohybom nákladných vozidiel prepravujúcich rekultivačnú zeminu, pohybom nákladných vozidiel a mechanizmov potrebných pri rekultivačných prácach po cestných komunikáciách a prácami vykonávanými v priestore odkaliska a jeho najbližšom okolí (doprava, rozhrňanie, nakladanie a vykladanie popolčeka a zeminy). Nevyhnutnosť doplnenia rekultivačnej zeminy vyvolá zvýšenú intenzitu dopravy o 120 – 480 nákladných áut za deň viazaných výhradne na obdobie navážania chýbajúcej rekultivačnej zeminy, čím možno očakávať dočasné negatívne vplyvy v urbanistickom prostredí. V závislosti na intenzite vozidiel sa predpokladajú negatívne vplyvy spojené s dopravou zeminy v trvaní 3 až 4 týždne.

Pre hodnotenie vplyvu hluku zo zmeny navrhovanej činnosti na obyvateľstvo bola vypracovaná Hluková štúdia, VibroAkustika, s.r.o., jún 2020, ktorá bola prílohou správy o hodnotení činnosti. Riešené územie, ktorým je obec Rosina a ktoré bude ovplyvnené hlukom a vibráciami súvisiacimi s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti, je už v súčasnosti pomerne významne zaťažené hlukom, predovšetkým z dopravy na ulici Malá voda a podľa uskutočnených meraní už v súčasnosti sú prekročené prípustné hodnoty hluku stanovené vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov. Prírastok hluku vplyvom zmeny navrhovanej činnosti bude na úrovni < 0,4 dB pri 120 prejazdoch nákladných vozidiel za deň až po maximálne 1,3 dB pri 480 prejazdoch nákladných vozidiel za deň počas dennej doby (od 6:00 do 18:00 hod), pričom navýšenie hluku v hodnote okolo jedného dB nie je spravidla ľudským uchom rozlíšiteľné. Keďže pôjde o relatívne krátkodobú záťaž je možné predpokladať najmä rušivé účinky hluku, nebudú mať ale za následok poškodzovanie zdravia.

Vlastná lokalita odkaliska je situovaná v území, ktoré je dopravou po lokálnych cestách zaťažovaná podstatne menej. Vplyv hluku samotných rekultivačných prác na odkalisku, ktoré budú realizované len počas dennej doby, sa v najbližších obytných zónach oboch sídiel prejaví len v minimálnej miere a nie je predpoklad, že naruší komfort bývania obyvateľov. Šírenie vibrácií zo stavebných mechanizmov mimo samotného priestoru odkaliska sa nepredpokladá.

Zdroje znečisťovania ovzdušia predstavuje doprava a stavebné mechanizmy pohybujúce sa po miestnych komunikáciách a po pláni odkaliska.

Vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na súčasné pomery dotknutého územia z hľadiska hygieny ovzdušia boli preverované rozptylovou štúdiou (RNDr. I. Pirman, august 2020). Limitné hodnoty znečistenia vonkajšieho prostredia na ochranu zdravia ľudí stanovuje vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 250/2023 Z. z. o kvalite ovzdušia. Výsledky modelového výpočtu preukázali, že príspevky hodnotených znečisťujúcich látok k znečisťovaniu ovzdušia od posudzovanej zmeny navrhovanej činnosti budú v obytnej zóne spĺňať limitné hodnoty stanovené uvedenou vyhláškou. Prípustné hodnoty koncentrácií znečisťujúcich látok v obytnej zóne nebudú prekročené ani po pripočítaní hodnôt regionálneho pozadia.

Na základe výpočtov, ktoré boli vykonané pre najhoršie možné podmienky a bez zohľadnenia zmierňujúcich opatrení vyplýva, že vplyv rekultivačných prác bude mať lokálny dopad na znečistenie ovzdušia. Znamená to, že vplyvy zvýšenej prašnosti sa prejaví priamo na

odkalisku a jeho najbližšom okolí. Príahlé obytné zóny v Rosine a Bytčici budú počas prác zasiahnuté koncentraciami PM₁₀ na úrovni 20 % limitných hodnôt a v prípade As obsiahnutého v prachu pôjde o 40 % v porovnaní s limitom. Ukončením prevádzky a rekultiváciou odkaliska dôjde k odstráneniu prašnosti spôsobovanej veternou eróziou a teda aj arzénu naviazaného na prachové častice a iných látok znečisťujúcich ovzdušie.

Súčasťou správy o hodnotení činnosti bola aj Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (MUDr. J. Holíková, júl 2020), výsledky ktorej nepreukázali možné negatívne vplyvy na zdravie obyvateľov v okolitej obytnej zástavbe ani zhoršenie podmienok bývania. Obyvateľom najbližšej obytnej zástavby v okolí zmeny navrhovanej činnosti nehrozí zdravotné poškodenie zo znečisteného ovzdušia, ani nehrozí riziko negatívnych vplyvov na verejné zdravie prostredníctvom kontaminácie pitných alebo rekreačných vôd. Poškodenie zdravia obyvateľov v okolí posudzovanej zmeny navrhovanej činnosti kontamináciou pôdy a prienikom znečisťujúcich látok emitovaných z navrhovanej činnosti do potravinového reťazca nie je reálne. Taktiež poškodenie zdravia obyvateľov v okolí zmeny navrhovanej činnosti nadmerným hlukom z prevádzky nie je reálne, pôjde však o dočasné zhoršenie podmienok bývania.

Z pohľadu pracovného prostredia sú pre daný charakter pracovnej činnosti dominantnými rizikami expozícia hluku a práca v prašnom prostredí s výskytom chemických látok. Prevádzka odkaliska musí byť počas realizácie rekultivačných prác prevádzkovaná v súlade s príslušnými právnymi predpismi v oblasti ochrany zdravia pri práci.

Technologické postupy zmeny navrhovanej činnosti nebudú zdrojom zápachu, tepla, elektromagnetického ani ionizujúceho žiarenia.

Mierne prekročenie ukazovateľov rádioaktivity v popolčeku a podzemných vodách nepredstavuje pre obyvateľstvo okolitých obcí zdravotné riziko; ide o hodnoty, ktoré nie sú pre tento materiál neobvyklé.

Vplyvy na ovzdušie

Zdrojom znečisťovania ovzdušia v danej lokalite v súčasnosti je veterná erózia vysušených plôch odkaliska, veterná erózia poľnohospodárskej pôdy a vlastná poľnohospodárska činnosť. Pri cestných komunikáciách sú zdrojom znečistenia ovzdušia emisie z motorových vozidiel. Zo zmeny navrhovanej činnosti je možné predpokladať znečisťovania ovzdušia z presunu hmôt na odkalisku ako fugitívne zdroje, emisie zo spaľovacích motorov nákladných vozidiel a mechanizmov v areáli odkaliska, transport materiálu a doprava po cestných komunikáciách.

Počas realizácie rekultivácie sa dá počas dňa očakávať pohyb približne 10 osobných vozidiel po cestách Rosiny a Bytčice. Stavebné mechanizmy a nákladné vozidlá používané pri rekultivácii budú na stavbu jednorazovo privezené a budú v určených priestoroch odstavené. Tieto počty vozidiel významnejšou mierou neovplyvnia kvalitu ovzdušia. Pohyb nákladných vozidiel cez obec Rosina prepravujúcich rekultivačnú zeminu pri hodinovej intenzite až 20 nákladných vozidiel (40 prejazdov) sa bude prejavovať najmä sekundárnou prašnosťou a potenciálnym znečisťovaním vozoviek využívaných komunikácií.

Dominantným vplyvom na kvalitu ovzdušia však bude prašnosť spôsobená vírením častíc prachu motorovými vozidlami a manipulačnou technikou pri úprave pláne odkaliska. Dominantné emisie z presunu hmôt na odkalisku budú prachové častice a čiastočky s obsahom olova a arzénu. Okrem vplyvu prašnosti bude manipulačná technika a nákladné vozidlá aj zdrojom plynných emisií zo spaľovania motorových palív – hlavne NO₂, CO a benzénu.

Podľa Správy o kvalite ovzdušia v Slovenskej republike za rok 2022 v zóne Žilinský kraj nebolo namerané prekročenie limitných hodnôt pre SO₂, NO₂, CO, benzén, PM₁₀ a PM_{2,5}. Limitná hodnota pre priemernú ročnú koncentráciu PM₁₀ (40 µg·m⁻³) v zóne Žilinský kraj nebola prekročená. Limitnú hodnotu pre počet prekročení (35) priemernej dennej limitnej koncentrácie PM₁₀ (50 µg·m⁻³) nepresiahla žiadna stanica. Cieľová hodnota pre priemernú ročnú koncentráciu benzo(a)pyrénu bola podľa merania prekročená na staniách v Ružomberku, Žiline a s pravdepodobnosťou blízkou istote aj v Ošadnici. Na základe výsledkov matematického modelovania možno predpokladať, že v zóne Žilinský kraj sa vysoké koncentrácie PM a benzo(a)pyrénu môžu vyskytovať najmä v zimných mesiacoch aj v ďalších oblastiach, najmä v horských údoliach s nepriaznivými rozptylovými podmienkami a vysokým podielom tuhých palív na vykurovaní domácností.

Z výsledkov rozptylovej štúdie (RNDr. I. Pirman, august 2020), ktorá bola prílohou správy o hodnotení činnosti vyplýva, že v súčasnosti predstavuje znečistenie ovzdušia v obci Rosina na ceste Malá voda podľa ukazovateľa NO₂ (oxid dusičitý) hodnotu 3,00 µg/m³. Vplyvom prepravy materiálu dôjde k nárastu koncentrácie NO₂ na 4,23 µg/m³, čo možno považovať za akceptovateľné vzhľadom na limitnú hodnotu 200 µg/m³. Vzhľadom na obmedzený časový úsek navážania zeminy na odkalisko za účelom rekultivácie, boli príspevky NO₂ vypočítané iba pre krátkodobé, 1-hodinové koncentrácie.

Významnými zdrojmi znečisťovania ovzdušia budú činnosti vykonávané v rámci rekultivácie priamo na pláni odkaliska. Určujúcou škodlivou látkou znečisťovania ovzdušia budú tuhé znečisťujúce látky (TZL) – suspendované častice PM₁₀ a PM_{2,5}, pričom popolček, s ktorým sa bude nakladať, obsahuje ťažké kovy, vrátane arzenu (As).

Z výsledkov rozptylovej štúdie vyplýva, že pri úprave pláne aj pri úprave zátopy dôjde v priestore odkaliska k presiahnutiu limitných hodnôt pre krátkodobé 24-hodinové koncentrácie PM₁₀, ktoré predstavujú 50 µg/m³. Pri prednej časti pláne bola maximálna vypočítaná hodnota 147,8 µg/m³ a pri zátopovej časti až 169,4 µg/m³. Toto maximum sa viaže na priestor odkaliska a so vzdialenosťou úmerne klesá. Na okrajoch obcí dosahuje príspevok ku koncentrácii PM₁₀ maximum 10,15 µg/m³, čo je cca 20 % limitu.

Pre ročné priemerované obdobie pre PM₁₀ k prekročeniu limitu 40 µg/m³ nedôjde. Najvyššia vypočítaná hodnota v priestore odkaliska je na úrovni 15,81 µg/m³. Na okrajoch obcí dosahuje príspevok ku koncentrácii PM₁₀ maximum 0,38 µg/m³, čo je cca 1 % limitu, preto limit pre priemerné ročné koncentrácie PM₁₀ (40 µg/m³) nebude v obytnej zóne prekročený ani po zohľadnení požadovanej koncentrácie PM₁₀ v hodnote 20 µg/m³.

Maximálna priemerná ročná hodnota príspevku PM_{2,5} v priestore odkaliska bola vypočítaná na úrovni 4,17 µg/m³, čo je cca 20,8 % limitnej hodnoty 20 µg/m³. Na okraji obce Rosina dosahuje príspevok ku koncentrácii PM_{2,5} maximum 0,11 µg/m³, čo je 0,55 % limitu. Z uvedeného vyplýva, že limit pre priemerné ročné koncentrácie PM_{2,5} nebude v okolitých obciach prekročený ani po zohľadnení uvažovanej požadovanej koncentrácie PM_{2,5} v hodnote 18 µg/m³.

Rozptylová štúdia sa venovala aj znečisťujúcim látkam obsiahnutých v popolčeku, kde najvýznamnejším prvkom z pohľadu jeho množstva je arzén (As). Maximálna priemerná ročná hodnota arzenu bola vypočítaná pri prácach v priestore odkaliska na úrovni 0,0091 µg/m³, čo prekračuje cieľovú hodnotu 0,006 µg/m³. Toto maximum sa viaže na priestor odkaliska a so vzdialenosťou úmerne klesá. Na okrajoch obcí bola vypočítaná najvyššia koncentrácia arzenu 0,0024 µg/m³, čo je cca 40 % limitu.

Ďalším prvkom, ktorý má výraznejší obsah v popolčeku je olovo (Pb). Jeho koncentrácia v prachu vzniknutom pri rekultivácii priamo v priestore odkaliska bola vypočítaná na $0,051 \mu\text{g}/\text{m}^3$, pričom limit je $0,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Na okrajoch obcí je vypočítaná hodnota podstatne nižšia a dosahuje maximum $0,0012 \mu\text{g}/\text{m}^3$, čo je 0,24 % limitu.

Za účelom zistenia úrovne znečistenia ovzdušia v okolí zdroja je v blízkosti hrádze odkaliska umiestnené zariadenie na meranie základných znečisťujúcich látok, ktoré bude využívané ako referenčný bod. Optimálne by malo byť monitorovacie zariadenie umiestnené na okraji obytnej zóny, aby bolo možné reagovať na aktuálnu situáciu a v prípade potreby obmedziť práce. V súčasnej polohe je monitorovacia stanica využiteľná hlavne pre účely mapovania situácie na odkalisku a výhoda takéhoto umiestnenia spočíva v možnosti vyhodnocovať situáciu s prašnosťou v pracovnom prostredí.

Vplyvy na klimatické pomery

Charakter zmeny navrhovanej činnosti nevytvára predpoklad pre ovplyvnenie klimatických pomerov širšieho okolia. Príspevok zo spaľovania fosílnych palív (motorová nafta) v dieslových spaľovacích motoroch dopravných zariadení a manipulačnej techniky k tvorbe skleníkových plynov bude zanedbateľný a pri zmene navrhovanej činnosti nebude vznikať odpadové teplo, ani iné zmeny, ktoré by mali vplyv na klimatické pomery. K lokálnym zmenám môže dôjsť v dôsledku premeny časti plochy, ktorú v súčasnosti tvorí vodná plocha, na zatrávenú plochu. Dôvodom je zánik vodného biotopu z titulu ukončenia naplavovania. Tieto zmeny však nebudú mať taký vplyv, ktorý by sa významne prejavil na zmenách klímy odkaliska a jeho širokého okolia.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti dôjde k dorovnaniu terénu popolčekom a jeho prekrytiu zeminou. K terénnym úpravám a zásahom do horninového prostredia dôjde aj v prípade úprav a prečistenia Bytčického potoka. V súvislosti so zmenou navrhovanej činnosti bude reliéf ovplyvnený odstránením hald popolčeka v severovýchodnej časti riešeného územia, čo možno považovať za pozitívny vplyv.

Južne a juhozápadne od odkaliska v mikropovodí Bytčického potoka boli identifikované aktívne, potenciálne aktívne a stabilizované zosuvy. Príčiny vzniku zosuvov sú prírodné – klimatické faktory, vývery podzemnej vody príp. vztlakové účinky podzemných vôd. Realizácia rekultivácie prispeje k stabilizácii týchto zosuvov identifikovaných v riešenom území hlavne priťažením odkaliska v jeho južnej časti. Realizácia ľavostranného a pravostranného obvodového rigola prispeje k odvedeniu povrchových vôd a zvýšeniu stability svahov v okolí odkaliska.

Horninové prostredie v priestore odkaliska je kontaminované činnosťou naplavovania popolčeka. Rekultiváciou odkaliska bude ukončené aj šírenie kontaminácie v prostredí odkaliska.

Vzhľadom na samočistiace schopnosti horninového prostredia významnejšie riziko kontaminácie počas realizácie zmeny navrhovanej činnosti predstavujú iba havarijné úniky ropných látok zo stavebných mechanizmov, nákladných automobilov a inej manipulačnej techniky, ktoré však majú charakter potenciálnych rizík.

Vyhradné ložiská nerastných surovín ani chránené ložiskové územia sa v posudzovanej lokalite nenachádzajú.

Vplyvy na pôdu

Realizácia zmeny navrhovanej činnosti nevyžaduje nový záber poľnohospodárskeho alebo lesného pôdneho fondu. Mimo súčasný záber odkaliska realizáciou rekultivácie nedôjde k ďalším záberom pôdy. Dočasné depónie pôdy určenej na rekultiváciu budú lokalizované v rámci plochy odkaliska.

Jedným z hlavných environmentálnych problémov v riešenom území je znečistenie okolia odkaliska prachom s obsahom ťažkých kovov, avšak nie v nadlimitných koncentráciách.

Vo vrchných vrstvách pôdy na odkalisku boli zaznamenané zvýšené hodnoty arzenu a stroncia oproti kontrolnej lokalite umiestnenej v blízkosti obce Rosina, kde zvýšené hodnoty týchto prvkov zaznamenané neboli, a teda sa nepotvrdila kontaminácia širšieho okolia týmito prvkami. Ďalšie potenciálne rizikové prvky olovo a kadmium v substráte odkaliska v súvislosti so zložením navázaného popolčeka detegované neboli.

Počas rekultivácie, kedy bude dochádzať k zvýšenej prašnosti je predpoklad dočasného ovplyvnenia okolitej pôdy prachom a ťažkými kovmi naň naviazanými. Tento vplyv však bude dočasný a zrekultivovaním odkaliska dôjde k prekrytiu naplaveného popolčeka, čím sa zabráni ďalšej prašnosti z odkaliska spôsobovaného veternou eróziou a následnej kontaminácii okolitej pôdy.

Vplyvy na vodné pomery

V súčasnej dobe je odkalisko dotované vodou jednak z naplavovania hydrozmesi a jednak z Bytčického potoka, ktorý je zaústený do odkaliska. Tým je umožnená migrácia jednotlivých znečisťujúcich látok v rámci odkaliska a ich pohyb v smere k základnej hrádzi, čo umožňuje obmedzený priesak podzemných vôd do recipienta, a tým aj jeho znečistenie.

Voda v Bytčickom potoku v úseku pod odkaliskom je znečistená predovšetkým arzénom a bórom. Zdrojmi znečistenia vodného toku sú priesaky z odkaliska (výver pod čerpacou stanicou vratných vôd). Tie sú v súčasnosti zachytávané v provizórnej nádrži a prečerpávané späť na odkalisko.

Po ukončení dotovania vôd z teplárne na odkalisko, zvedení Bytčického potoka v náhradnom koryte na okraji odkaliska (obvodovým rigolom) do svojho koryta pod hrádzou a prerýtí odkaliska zeminou a vyspádovaní do obvodových rigolov, dôjde k podstatne zmeneným podmienkam a znečisťovanie vodného toku pod hrádzou bude v podstatnej miere obmedzené.

Z hľadiska znečistenia povrchových vôd je tiež predpoklad, že za obdobie 35 rokov, počas ktorých je odkalisko prevádzkované, došlo k postupnému usadzovaniu a naviazaniu sa vybraných znečisťujúcich látok na dnové sedimenty Bytčického potoka. Tie by mohli byť zdrojom kontaminácie vodného toku aj po realizácii rekultivácie, preto je potrebné v rámci rekultivácie vykonať analýzy a navrhnúť vyčistenie potoka.

Existujúce znečistenie povrchových vôd môže ovplyvňovať aj kvalitu podzemných vôd v kontakte s Bytčickým potokom. V rámci prieskumu pravdepodobnej environmentálnej záťaž realizovaného v priebehu septembra 2015 boli vo vzorkách podzemnej vody zistené koncentrácie, ktoré prekročovali hodnotu stanovenú intervenčným kritériom (IT) v prípade amoniakálnych iónov, chloridov, dusitanov a celkového organického uhlíka (TOC). Vo vzorkách podzemnej vody zameraných na koncentráciu ťažkých kovov bolo zistené prekročenie indikačného kritéria (ID) pri bóre a kadmiu, pričom v prípade bóru sa hodnota blížila k intervenčnému kritériu (IT). V záveroch bol vyjadrený odborný názor, že lokálne zvýšené hodnoty chloridov, amónnych iónov a dusitanov

pravdepodobne geneticky súvisia s poľnohospodárstvom. Odkalisko predstavuje zdroj znečistenia pre celkový organický uhlík, bór a kadmium.

Prekrytím odkaliska rekultivačnou zeminou, odklonením Bytčického potoka mimo odkalisko a odvedením zrážkových vôd po okraji odkaliska cez ľavostranný a pravostranný rigol a nadväzujúcu infraštruktúru, sa minimalizuje vstup zrážkových vôd do telesa odkaliska, čím sa vylúči možnosť ich kontaminácie popolčekom ukladaným na odkalisku.

Odklonenie potoka ako aj odvedenie vôd z povrchového odtoku do vodotesných obvodových rigolov a odtokových potrubí, ktoré budú vybudované popri odkalisku, bude mať za následok, že objem vôd nachádzajúcich sa v telese odkaliska sa oproti súčasnému stavu výrazne zníži. To zníži aj priesak vôd z telesa odkaliska do Bytčického potoka pod odkaliskom vrátane podzemných vôd, čo tiež prispeje k skvalitneniu povrchových i podzemných vôd.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Priamo v riešenom území sa nevyskytujú biotopy flóry a fauny významné z hľadiska zachovania biotickej, habitatovej, krajinnej diverzity a heterogenity, teda takých, v ktorých sa vyskytujú chránené, vzácne a ohrozené taxóny, biotopy ohrozených a vzácných druhov nižších rastlín, stanovišťa vzácných a ohrozených rastlinných spoločenstiev, lokality s výskytom druhov a spoločenstiev na hranici alebo mimo územia svojho súvislejšieho areálu a lokality s výskytom ekologicky alebo inak (vývojovo, taxonomicky) významných druhov a spoločenstiev organizmov.

Vyšší podiel biotopov v porovnaní so širším okolím odkaliska je v dôsledku vytvorenia umelej vodnej plochy prevádzkou odkaliska. Nakoľko je rekultivácia založená na parkových úpravách, s odporúčaným vysadením zmesky tráv a lúčnych bylenných spoločenstiev (orientovaných na druhy okolitých spoločenstiev), realizáciou zmeny navrhovanej činnosti dôjde k vzniku biotopu lúčneho porastu, ktorý bude bezprostredne po ukončení rekultivácie udržiavaný činnosťou človeka. Je však predpoklad, že postupom času dôjde k postupnému rozširovaniu biotopov krovín na úkor trávnych spoločenstiev. Väčšina biotopov identifikovaných na odkalisku a viazaných na vodu ako sú napr. trstinové spoločenstvá mokradí, budú odstránené. Okrajové biotopy budú zachované.

V dotknutom území na plochách trvalých alebo dočasných záberov stavby boli vyčlenené lokality s výskytom drevín. Vegetáciu v skúmanom území tvorí rozptýlená krajnotvorná zeleň, náletové porasty rastúce na okrajoch odkaliska a brehové porasty. Brehové porasty ako aj dreviny rastúce mimo lesa budú realizáciou zmeny navrhovanej činnosti odstránené. Na výrub brehových porastov je potrebný súhlas podľa vodného zákona, pri výrube drevín rastúcich mimo lesa sa bude postupovať v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Obdobie realizácie rekultivácie bude sprevádzané pohybom techniky v území a realizáciou výrubov, čo sa prejaví v ústupe živočíchov z územia. V okolí (severne a južne od odkaliska) sa nachádza dostatok relatívne kľudných plôch, ktoré umožnia prechod živočíchov územím. Realizáciu zmeny navrhovanej činnosti budú sprevádzať podstatné zmeny zástupcov fauny a flóry v priestore odkaliska a jeho najbližšom okolí. Živočíšne druhy viazané na vodné prostredie z územia vymiznú, na rozdiel od druhov viazaných na stromové, krovinné a bylenné poschodie vegetácie, ktoré tu nájdú po ukončení rekultivácie, naďalej vhodné životné podmienky.

Vplyvy na krajinu

Súčasný stav krajiny pôsobí pomerne stabilne, pričom stabilizujúcim prvkom je vodná plocha, ktorá je však v území umelo vytvorená. Po ukončení rekultivácie nahradia vodnú plochu

a trstinové spoločenstvá lúčne trávnaté porasty, čím dôjde k podstatnej zmene vzhľadu krajiny a k zmene scenérie. Tieto zmeny však nemožno hodnotiť ako negatívne a nebudú tak významné, aby narušili celkovú scenériu krajiny širšieho okolia.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability

Najbližší významný prvok územného systému ekologickej stability je regionálny biokoridor rieky Rajčanky, ktorý je situovaný cca 1,55 km západne od posudzovanej lokality. Východne od posudzovanej lokality vo vzdialenosti cca 995 m preteká potok Rosinka, ktorý predstavuje biokoridor miestneho významu. Severozápadne od odkaliska sa nachádza mieste biocentrum Mbc 24 – Zadný dielec, Bytčica a juhozápadne miestne biocentrum Mbc 22 – Brezová – Bytčica. Realizácia zmeny navrhovanej činnosti vzhľadom na svoj charakter nepredstavuje ohrozenie, prípadne narušenie funkcie prvkov územného systému ekologickej stability.

Vplyvy na biodiverzitu, chránené územia a ich ochranné pásma

Lokalita zmeny navrhovanej činnosti sa nachádza v území, na ktoré sa vzťahuje prvý stupeň ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Do územia nezasahujú žiadne veľkoplošné ani maloplošné chránené územia národnej sústavy chránených území. Najbližšie územia národnej sústavy chránených území – PR Slniečné skaly a PP Turská skala, sa nachádzajú vo vzdialenosti cca 3,4 km, a vzhľadom na charakter zmeny navrhovanej činnosti a dostatočnú vzdialenosť nie je predpoklad priameho ani nepriameho negatívneho ovplyvnenia chránených území realizáciou zmeny navrhovanej činnosti. Dotknuté územie nezasahuje do chránenej vodohospodárskej oblasti, ani ochranných pásiem vodných zdrojov, ani lokalít zaradených do zoznamu Dohovoru o mokradiach majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (Ramsarský dohovor).

Zmenu navrhovanej činnosti budú sprevádzať podstatné zmeny zástupcov fauny a flóry v priestore odkaliska a jeho najbližšom okolí. Väčšina biotopov identifikovaných na odkalisku a viazaných na vodu, ako sú napr. trstinové spoločenstvá mokradí, budú odstránené. Takisto druhy viazané na vodné prostredie z územia vymiznú. Uvedené zmeny však nebudú mať významnejší vplyv na druhovú diverzitu riešeného územia.

Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme

Vzhľadom na charakter zmeny navrhovanej činnosti a jej umiestnenie sa nepredpokladá jej negatívny vplyv na urbánny komplex a využívanie zeme. Z hľadiska navrhovaných zmien pôjde o pozitívny vplyv na urbánne prostredie, z ktorého sa vylúči prvok negatívne ovplyvňujúci kvalitu krajiny. Z hľadiska využívania zeme sa územie neodporúča minimálne niekoľko rokov po rekultivácii využívať napr. na poľnohospodárske účely.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky

Kultúrne a historické pamiatky či sakrálne stavby sa v mieste realizácie zmeny navrhovanej činnosti nenachádzajú. Vzhľadom na charakter a umiestnenie zmeny navrhovanej činnosti sa vplyvy na kultúrne a historické pamiatky sa nepredpokladajú.

Vplyvy na archeologické náleziská

Zmena navrhovanej činnosti nebude mať vplyv na známe archeologické náleziská a vzhľadom na jej charakter a umiestnenie sa nepredpokladá odkrytie archeologických nálezov. V prípade, ak by sa pri zemných prácach odkryli archeologické nálezy, bude potrebné postupovať v súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

V dotknutom území nie sú známe žiadne paleontologické náleziská ani významné geologické lokality, ktoré by mohli byť ovplyvnené zmenou navrhovanej činnosti.

Vplyvy presahujúce štátne hranice

Vplyvy presahujúce štátne hranice sa vzhľadom na charakter, rozsah a umiestnenie navrhovanej činnosti nepredpokladajú.

V. CELKOVÉ HODNOTENIE VPLYVOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA NAVRHOVANÉ CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA, ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU ALEBO SÚVISLÚ EURÓPSKU SÚSTAVU CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Posudzované územie sa nachádza mimo území európskeho významu a mimo chránených vtáčích území. Najbližšími chránenými územiami vyhlásenými v rámci európskej sústavy chránených území Natura 2000 je chránené vtáčie územie SKCHVU013 Malá Fatra vo vzdialenosti cca 3 km juhovýchodným smerom od posudzovanej lokality a územie európskeho významu SKUEV0667 Slnčné skaly vo vzdialenosti cca 3,4 km juhozápadným smerom, ktoré nebudú realizáciou zmeny navrhovanej činnosti negatívne ovplyvnené.

Realizáciou zmeny navrhovanej činnosti sa vzhľadom na jej charakter, rozsah a predpokladané vplyvy nepredpokladá negatívny vplyv buď samostatne, alebo v kombinácii s inou činnosťou na územia patriace do súvislej európskej sústavy chránených území (Natura 2000) a na ich priaznivý stav z hľadiska ich ochrany.

VI. ROZHODNUTIE VO VECI

1. Záverečné stanovisko

MŽP SR na základe komplexného posúdenia zmeny navrhovanej činnosti podľa zákona, pri ktorom bol zohľadnený stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, po vyhodnotení predložených stanovísk a pripomienok, výsledku verejného prerokovania zmeny navrhovanej činnosti a záverov odborného posudku a za súčasného stavu poznania

s ú h l a s í

s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti za predpokladu dodržania príslušných platných právnych predpisov a splnenia podmienok a realizácie opatrení uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Platnosť záverečného stanoviska je sedem rokov odo dňa nadobudnutia jeho právoplatnosti. Záverečné stanovisko nestráca platnosť, ak sa počas jeho platnosti začne konanie o umiestnení alebo povolení činnosti podľa osobitných predpisov.

2. Odsúhlasený variant

Na základe záverov komplexného posúdenia zmeny navrhovanej činnosti podľa zákona príslušný orgán **súhlasí s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti podľa realizačného variantu uvedeného v správe o hodnotení činnosti** a popísaného v bode II.6. tohto záverečného stanoviska, tzn. s rekultiváciou odkaliska nachádzajúceho sa na rozhraní k. ú. Rosina a k. ú. Bytčica.

3. Opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie navrhovanej činnosti vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov navrhovanej činnosti

Na základe charakteru zmeny navrhovanej činnosti, celkových výsledkov procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie, na základe správy o hodnotení činnosti a odborného posudku, s prihliadnutím na stanoviská zainteresovaných subjektov, sa na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie určujú nasledovné opatrenia a podmienky:

1. Zabezpečiť dostatok materiálu vhodného typu (vhodné pH rekultivačnej zeminy) vzhľadom na alkalickú pH reakciu odkaliska, aby bola zabezpečená hrúbka pokryvnej rekultivačnej vrstvy zeminy min. 0,5 m.
2. V každej etape prác (najmä však) pri suchom/dlhodobom bezrážkovom a veternom počasí zabezpečiť kropenie a vlhčenie popolčeka, aby nedochádzalo k jeho úletu do ovzdušia.
3. Pre sledovanie prašnosti počas rekultivačných prác vhodne umiestniť a zabezpečiť funkčnosť mobilnej monitorovacej stanice, a zdieľať namerané hodnoty s dotknutými obcami.
4. Na zníženie prašnosti, na miestach kde je to efektívne, najmä ak nebude možné dodržať časový harmonogram plánovanej rekultivácie, v predstihu realizovať výsadbu ochrannej zelene.
5. Vypracovať statický posudok navýšovacej hrádze pre pomery, ktoré možno očakávať po realizácii zmeny navrhovanej činnosti, v súvislosti vysušovaním odkaliska, ktoré býva sprevádzané sadaním a tvorbou vysušovacích trhlín.
6. V projektovej dokumentácii pre povolenie zmeny navrhovanej činnosti navrhnúť riešenie údržby a monitorovania odkaliska tak, aby bola zabezpečená stabilita hrádze odkaliska aj po jeho rekultivácii.
7. Vykonať geologický prieskum zameraný na zistenie stability zosuvov nachádzajúcich sa nad odkaliskom a výsledky zohľadniť pri aktualizácii projektovej dokumentácie.
8. Vylúčiť dopravu stavebných materiálov a pohyb akýchkoľvek stavebných mechanizmov po hrádzovom systéme odkaliska.
9. Vytypované aktívne a potencionálne zosuvy, ktoré by mohli ohrozovať rekultivované odkalisko, zabezpečiť vhodnými drenážnymi opatreniami.
10. Vzhľadom na morfológiu územia a geologické pomery lokality dimenzovať drenážny systém s dostatočnou rezervou aj na intenzívnu zrážkovú činnosť (prívalové dažde).
11. Pred výjazdom zo staveniska zabezpečiť čistenie vozidiel.
12. V projektovej dokumentácii pre povolenie zmeny navrhovanej činnosti navrhnúť riešenie monitorovania kvality vypúšťaných vôd (vrátane rádioaktivity) do recipienta, navrhnúť riešenie monitorovania kvality povrchových a podzemných vôd a dnových sedimentov pod

odkaliskom a tiež pred sútokom a za sútokom Bytčického potoka s Rajčiankou, a navrhnúť spôsob zachytávania a odvádzania resp. čistenia týchto vôd v prípade prekročenia limitných hodnôt, a v prípade prekročených limitných hodnôt pre dnové sedimenty navrhnúť spôsob ich zneškodnenia.

13. Spracovať zoologické vyhodnotenie potenciálu Bytčického potoka s dôrazom na preverenie potreby jeho revitalizácie.
14. Počas realizácie zmeny navrhovanej činnosti zabezpečiť meranie hluku smerom k najbližšej obytnej zástavbe a v prípade prekročenia limitných hodnôt realizovať technické, technologické, resp. organizačné opatreniami tak, aby boli dodržané prípustné hodnoty hluku podľa vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších predpisov.
15. Presne zamerať hranicu záberu plochy odkaliska, aktualizovať inventarizáciu drevín a zabezpečiť, aby výruby porastov drevín po okrajoch odkaliska boli v čo najmenšej možnej miere.
16. V rámci projektovej dokumentácie pre povolenie zmeny navrhovanej činnosti predložiť plán sadových úprav.
17. Po úprave tvaru odkaliska a uložení rekultivačnej vrstvy prioritne realizovať výsadbu lúčnych bylenných spoločenstiev, prípadne zmesi tráv a lúčnych spoločenstiev, ktoré by mali byť druhovo orientované na bylenné spoločenstvá, ktoré sa nachádzajú na prilahlých svahoch.
18. V prípade zaplavenia pozemkov mimo zamerané hranice odkaliska prípadný presah popolovín odstrániť, napr. vybudovaním odvodňovacieho rigola po okraji odkaliska, ktorý bude presne geodeticky zameraný.
19. Pred začiatkom rekultivácie odkaliska zdokumentovať stav útvarov podzemných vôd a stav útvarov povrchových vôd a posúdiť odborným stanoviskom vplyv zmeny navrhovanej činnosti na tieto útvary podľa vodného zákona.
20. Ako podklad pre rekultiváciu vykonať analýzy povrchových vôd a podzemných vôd pod odkaliskom s dôrazom na ukazovatele, u ktorých boli v rámci prieskumu pravdepodobnej environmentálne záťaže prekročené hodnoty indikačného kritéria (ID) alebo intervenčného kritéria (IT); podľa odporúčaní uvedených v prieskume pravdepodobnej environmentálne záťaže doplniť aj o odberné miesta pred sútokom a za sútokom Bytčického potoka s Rajčiankou.
21. V rámci rekultivácie odkaliska vykonať analýzy pre dnové sedimenty Bytčického potoka (s dôrazom na As) a navrhnúť spôsob vyčistenia Bytčického potoka.
22. Doriešiť trasovanie nákladnej dopravy, aby nebola celá nákladná doprava súvisiaca s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti smerovaná cez obec Rosina, ale bola realizovaná z viacerých smerov.

4. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy

Podľa ustanovení § 39 ods. 1 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný zabezpečiť aj súlad realizovania činnosti s týmto zákonom, s rozhodnutiami vydanými podľa tohto zákona a ich podmienkami, a to počas celej prípravy, realizácie a ukončenia činnosti.

Podľa ustanovení § 39 ods. 2 zákona je ten, kto realizuje navrhovanú činnosť posudzovanú podľa tohto zákona, povinný zabezpečiť vykonávanie poprojektovej analýzy, ktorá pozostáva najmä zo:

- systematického sledovania a merania vplyvov navrhovanej činnosti;
- kontroly plnenia a vyhodnocovania účinnosti požiadaviek uvedených v záverečnom stanovisku a v povolení činnosti;
- zabezpečenia odborného porovnania predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení činnosti so skutočným stavom.

Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania vplyvov určí povoľujúci orgán, v súlade s týmto záverečným stanoviskom vydaným podľa § 37 zákona.

Vzhľadom na charakter zmeny navrhovanej činnosti a výsledky posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie je v súvislosti s prevádzkou zmeny navrhovanej činnosti potrebné poprojektovú analýzu zamerať na:

- Monitorovanie rádioaktivity a v prípade prekročovania limitných hodnôt vypracovať návrh opatrení.
- Sledovanie stavu povrchových vôd a podzemných vôd pod odkaliskom, ako aj dnových sedimentov, s dôrazom na ukazovatele, u ktorých boli v rámci prieskumu pravdepodobnej environmentálnej záťaže prekročené hodnoty indikačného kritéria (ID) alebo intervenčného kritéria (IT).
- Sledovanie geodynamickej stability územia.
- Sledovanie hodnôt tuhých znečisťujúcich látok (prašnosti) v dotknutých obciach.

Taktiež bude potrebné pokračovať v nastavenom monitoringu odkaliska v zmysle vydaného integrovaného povolenia a jeho zmien.

Na základe operatívneho vyhodnocovania výsledkov monitorovania je podľa § 39 ods. 4 zákona ten, kto realizuje navrhovanú činnosť povinný v prípade, ak sa zistí, že skutočné vplyvy navrhovanej činnosti posudzovanej podľa zákona sú nepriaznivejšie, než uvádza správa o hodnotení činnosti, zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení činnosti, v súlade s požiadavkami uvedenými v záverečnom stanovisku a v povolení navrhovanej činnosti.

5. Rozhodnutie o akceptovaní alebo neakceptovaní predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené verejnosťou

K správe o hodnotení činnosti bolo doručených 11 písomných stanovísk od zainteresovaných orgánov štátnej správy, samosprávy a dotknutej verejnosti. Dotknuté orgány štátnej správy a samosprávy nevyjadrili vo svojich stanoviskách nesúhlas s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti, vyjadrili podmienky a požiadavky, za ktorých je predmetnú zmenu navrhovanej činnosti možné realizovať. Výhrady k zmene navrhovanej činnosti činnosťou mala obec Rosina a dotknutá verejnosť.

Väčšina pripomienok orgánov štátnej správy a samosprávy bola akceptovaná a odôvodnené podmienky sú premietnuté do opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov zmeny navrhovanej činnosti určených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska. Viacero požiadaviek obce Rosina a dotknutej verejnosti akceptované neboli, napr.

nebola akceptovaná požiadavka obce Rosina a dotknutej verejnosti preklasifikovať odkalisko, ktoré je vodnou stavbou na skládku odpadu, ani požiadavka obce Rosina tvarovania odkaliska zeminou (príp. iným materiálom ako popolčekom). Odôvodnenie akceptovania a neakceptovania písomných stanovísk doručených k správe o hodnotení činnosti a ostatných predložených podaní vychádza z vyjadrenia MŽP SR k jednotlivým stanoviskám, ktoré je uvedené v kapitole VII.2. tohto záverečného stanoviska.

Stanoviská a pripomienky doručené k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti boli podkladom pre vydanie rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní a pre určenie rozsahu hodnotenia zmeny navrhovanej činnosti. MŽP SR sa so všetkými pripomienkami vyplývajúcimi zo stanoviska Združenia domových samospráv k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti vysporiadalo v odôvodnení rozhodnutia vydaného v zisťovacom konaní. MŽP SR požiadavkám dotknutej obce Rosina na podrobnejšie hodnotenie vplyvov zmeny navrhovanej činnosti s ohľadom na celkové výsledky zisťovacieho konania vyhovel a boli premietnuté do špecifickej požiadavky 2.2.4. rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti č. 4482/2019-1.7/vt, 52667/2019, 52668/2019-int., zo dňa 07. 10. 2019 a boli vyhodnotené v správe o hodnotení činnosti. Ostatné stanoviská doručené v rámci zisťovacieho konania neuviedli také skutočnosti, na základe ktorých by bolo opodstatnené ďalšie posudzovanie zmeny navrhovanej činnosti podľa zákona.

VII. ODÔVODNENIE ZÁVEREČNÉHO STANOVISKA

1. Odôvodnenie rozhodnutia vo veci

Záverečné stanovisko pre zmenu navrhovanej činnosti bolo vypracované podľa § 37 ods. 4 a 5 zákona na základe správy o hodnotení činnosti, stanovísk doručených k správe o hodnotení činnosti a ďalších stanovísk doručených v priebehu konania, záznamu z verejného prerokovania zmeny navrhovanej činnosti, odborného posudku vypracovaného podľa § 36 zákona, ako aj na základe skutočností všeobecne známych alebo známych správnemu orgánu z jeho úradnej činnosti. O podklade rozhodnutia a o možnosti sa k nemu pred vydaním rozhodnutia vyjadriť, prípadne navrhnúť jeho doplnenie boli informovaní účastníci konania listom č. 259/2022-1.7/vt, 19010/2022, zo dňa 30. 03. 2022, a následne na základe žiadosti obce Rosina listom č. 259/2022-1.7/vt, 23193/2022, zo dňa 21. 04. 2022, MŽP SR predĺžilo lehotu na vyjadrenie sa k podkladu rozhodnutia.

Pri hodnotení podkladov a vypracúvaní záverečného stanoviska MŽP SR postupovalo podľa ustanovení zákona. MŽP SR dôsledne analyzovalo každú pripomienku a stanoviská od zainteresovaných subjektov. MŽP SR sa v rámci konania zaoberalo všetkými upozoreniami obsiahnutými v stanoviskách doručených k správe o hodnotení činnosti, následne doručených stanoviskách, či vo vyjadreniach k podkladu rozhodnutia.

Celkovo bolo k správe o hodnotení činnosti doručených 11 písomných stanovísk. Dotknuté orgány štátnej správy a samosprávy nevyjadrili vo svojich stanoviskách nesúhlas s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti, vyjadrili podmienky a požiadavky, za ktorých je predmetnú zmenu navrhovanej činnosti možné realizovať. Výhrady k zmene navrhovanej činnosti činnosťou mala dotknutá verejnosť. Vyhodnotenie stanovísk doručených v priebehu konania o posudzovaní vplyvov zmeny navrhovanej činnosti je uvedené v kapitole VI.5. a v kapitole VII.2. tohto záverečného stanoviska. Opodstatnené požiadavky vyplývajúce s doručených stanovísk boli zapracované do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Zo záznamu z verejného prerokovania zmeny navrhovanej činnosti nevyplývalo, že by občania principiálne nesúhlasili so zmenou navrhovanej činnosti, resp. s plánovanou rekultiváciou odkaliska. Skôr namietali doterajšiu prevádzku odkaliska, najmä zvýšenú prašnosť v okolí odkaliska. Pripomienky vznesené v rámci verejného prerokovania zmeny navrhovanej činnosti sú aj predmetom písomných stanovísk doručených na MŽP SR, ktorých vyhodnotenie je uvedené v kapitole VI.5. a v kapitole VII.2. tohto záverečného stanoviska.

Zmena navrhovanej činnosti predstavuje začlenenie odkaliska do prostredia prostredníctvom jeho rekultivácie a prípravy areálu na prípadné neskoršie využitie po ukončení ukladania popolčeka na odkalisko. K ukončeniu naplavovania hydrozmesi na odkalisko dôjde v súvislosti s prechodom na suchý odber popolčeka a jeho následné využívanie v stavebníctve, ako aj z dôvodu postupného úplného ukončovania uhoľnej prevádzky v teplárni v Žiline.

Z posúdenia vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie vyplývalo, že hlavnými negatívnymi environmentálnymi vplyvmi počas realizácie rekultivácie odkaliska budú hluk a prašnosť. Tieto vplyvy budú naviazané na využívanie dopravnej a stavebnej techniky, a to najmä doprava rekultivačnej zeminy na odkalisko a vlastné rekultivačné práce na odkalisku.

Obyvateľstvo Rosiny bude najviac zasiahnuté dopravou, ktorá bude na odkalisko dovážať zeminu a bude prechádzať cez ulice Malá voda a Na hájik. Dominantným v tomto prípade bude hluk z dopravy, ktorý presiahne prípustné hodnoty pre cestnú dopravu, tzn. 60 dB pri prejazde viac ako 240 vozidiel za deň. Tento vplyv môže v konečnom dôsledku trvať vcelku okolo 3 – 4 týždňov za predpokladu, že sa bude v kuse navážať z jedného zdroja. Pokiaľ bude zdrojov zeminy viac, tak bude nárazová doprava rozdelená do viacerých etáp, ale spolu by toto obdobie nemalo presiahnuť jeden mesiac.

Prašnosť bude spätá s prácami na pláni odkaliska, kde sa uvažuje s využitím dvoch buldozérov, dvoch nakladačov a dvoch nákladných vozidiel (veľkoobjemových). V čase presunov popolčeka na pláni odkaliska, ako aj v oblasti zátopy dôjde v suchom období k značnej prašnosti – podľa Rozptylovej štúdie (RNDr. I. Pirman, august 2020) maximálna vypočítaná hodnota PM₁₀ na pláni bola 147,8 µg/m³ a pri zátopovej časti až 169,4 µg/m³, pričom limitné hodnoty predstavujú pre PM₁₀ 50 µg/m³. Pri modelovaní vplyvov na najbližšiu obytnú zástavbu (pre oba sídelné útvary Rosinu aj Bytčicu) maximum pri rekultivácii oboch častí odkaliska bolo napočítané okolo 9 – 10 µg/m³, čo predstavuje približne 20 % limitnej hodnoty.

Ďalším významným vplyvom zmeny navrhovanej činnosti bude likvidácia existujúcich porastov na odkalisku, čo úzko súvisí nielen s vytvorením podmienok pre prašnosť (preto sa bude realizovať rekultivácia po úzkych pásoch), ale aj s likvidáciou zázemia pre faunu. S ukončením naplavovania sa zruší taktiež jeden z najvýznamnejších biotopov v území – jazierko, čo bude znamenať ústup fauny viazanej na vodné plochy.

Za veľmi významný vplyv odkaliska sa považuje znečistenie obsiahnuté v priesakových vodách z odkaliska, ktoré ovplyvňuje kvalitu vody v Bytčickom potoku pod odkaliskom. Prejavuje sa to relatívne vysokým obsahom arzenu a bóru v potoku. Predpokladá sa, že po ukončení naplavovania a zahájení rekultivačných prác sa začnú prejavovať pozitívne vplyvy zmeny navrhovanej činnosti priamo v priestore odkaliska. Prekrytím odkaliska rekultivačnou zeminou, odklonením Bytčického potoka mimo odkalisko a odvedením zrážkových vôd po okraji odkaliska cez ľavostranný a pravostranný rigol a nadväzujúcu infraštruktúru, sa minimalizuje vstup zrážkových vôd do telesa odkaliska. K odvedeniu zrážkových vôd napomôže aj vyspádovanie povrchu pláne odkaliska na báze vytvorenia striešky v pozdĺžnom profile. Voda čo sa dostane do odkaliska bude odvedená systémom drenážnych prvkov (podzemným potrubím DN 350 mm) späť

do areálu navrhovateľa, kde budú drenážne vody zvedené do čistiacej stanice alebo úpravne vody. Ukončením naplavovania postupne zanikne jazierko vytvárajúce tzv. záplavovú oblasť v zadnej (južnej) časti odkaliska. Režim podzemných vôd na dne odkaliska sa po rekultivácii podstatne zmení. Dôjde k poklesu podzemných vôd a k postupnému redukovaniu priesakov popod hrádzu odkaliska. Tým sa zamedzí šíreniu arzénu, ktorý sa vyskytuje v Bytčickom potoku, do priestoru Bytčice a do Rajčianky prostredníctvom tohto vodného toku. V prípade Bytčického potoka sa očakáva, že dôjde k oživeniu, revitalizácii celého ekosystému.

Z hodnotenia jednotlivých vplyvov zmeny navrhovanej činnosti a z ich vzájomného spolupôsobenia sa nepredpokladajú také vplyvy, ktoré by mali za následok významné zhoršenie stavu životného prostredia a zdravia obyvateľov v záujmovom území. Naopak je predpoklad, že prekrytím pláne odkaliska, ktoré bude vyspádované do obvodových rigolov, z ktorých ľavý odvedie aj Bytčický potok mimo povrch odkaliska, bude minimalizovaná dotácia vody na odkalisko a tiež aj priesaky dažďovej vody cez odkalisko. Týmto navrhovaným postupom sa dosiahne minimalizácia migrácie znečisťujúcich látok cez odkalisko k hrádzi a tým aj do recipienta, ktorým je Bytčický potok. Prekrytím pláne odkaliska dôjde aj k eliminácii ďalšieho závažného vplyvu, ktorý pociťujú obyvatelia najbližšej zástavby, prípadne náhodní okoloidúci, a tou je zvýšená prašnosť v okolí odkaliska, hlavne počas suchého a veterného počasia. Počas realizácie zmeny navrhovanej činnosti dôjde k zintenzívneniu negatívnych vplyvov na ovzdušie (prašnosť priamo na odkalisku a prašnosť spôsobná dopravou), ktoré sa dajú minimalizovať vhodnými opatreniami (napr. kropenie), ktoré boli navrhnuté aj v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska. Pôsobenie tohto vplyvu na ovzdušie je z časového hľadiska obmedzené iba na dobu realizácie zmeny navrhovanej činnosti a benefity získane konečnou rekultiváciou odkaliska výrazne prevážia.

V rámci prieskumu pravdepodobnej environmentálnej záťaže realizovanej v roku 2015 boli vo vzorkách podzemnej vody zistené koncentrácie, ktoré prekročovali hodnotu stanovenú intervenčným kritériom (IT) v prípade viacerých parametrov – amoniakálnych iónov, chloridov, dusitanov a celkového organického uhlíka (TOC). Amoniakálne ióny a chloridy boli vo viacerých vrtoch prekročené z hľadiska indikačného kritéria (ID), kedy však intervenčné kritérium (IT) prekročené nebolo. Z hľadiska ťažkých kovov bolo prekročené iba indikačného kritéria (ID) zistené pri bóre a kadmiu. Na základe rozhodnutia komisie Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky pre schvaľovanie záverečných správ s analýzou rizika vyplynula potreba dodatočného monitoringu, na základe ktorého sa rozhodne, či pravdepodobná environmentálna záťaž bude preklasifikovaná na potvrdenú environmentálnu záťaž a bude potrebné pre ňu realizovať sanáciu. Predmetná lokalita bola zaradená do monitorovania v rokoch 2016 – 2020, ktoré pre Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky realizoval Štátny geologický ústav Dionýza Štúra. Toto obdobie už skončilo, ale odkalisko je ešte stále zaradené v Informačnom systéme environmentálnych záťaží ako pravdepodobná environmentálna záťaž, a teda ešte stále nie je potvrdené ako environmentálna záťaž.

Návrh technického riešenia ukončovania činnosti odkaliska vychádza zo súčasných noriem a predpisov v oblasti projektovania vodných stavieb ako aj potrieb dotknutej oblasti. Návrh technického riešenia rekultivácie odkaliska je vzhľadom na dosiahnutý stupeň poznania dostatočný. Rešpektuje súvisiace strategické dokumenty – návrh Štátneho programu sanácie environmentálnych záťaží 2022 – 2027, Štátny program sanácie environmentálnych záťaží 2016 – 2021 a Vodný plán Slovenska, nie je v rozpore so strategickými dokumentami v oblasti územného plánovania – Územný plán obce Rosina a Územný plán mesta Žilina, Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja.

Slovenská inšpekcia životného prostredia, ktorá je povoľujúcim orgánom pre zmenu navrhovanej činnosti, v rámci kontrolnej činnosti vykonala viacero plánovaných a aj mimoriadnych environmentálnych kontrol teplárenskej prevádzky navrhovateľa, ako aj samotného odkaliska. Mimoriadne kontroly boli uskutočnené aj na základe podnetov občanov. Vykonanými kontrolami bolo zistené, že prevádzkovateľ vo všeobecnosti udržiava prevádzku v súlade s podmienkami integrovaného povolenia, v zmysle § 35 ods. 1 zákona č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o IPKZ“) a prípadné nedostatky bolo potrebné odstrániť v zmysle rozhodnutia Slovenskej inšpekcie životného prostredia.

V zmysle vodného zákona je pre vodné stavby, ktorou je aj predmetné odkalisko, povinnosť zabezpečiť bezpečnostno-technický dozor. Dozor je na lokalite zabezpečený Vodohospodárskou výstavbou, štátny podnik, ktorá dbá o bezpečnosť hrádzového systému.

Na základe vykonaného posúdenia predpokladaných vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie je ukončenie plavenie popolovín na odkalisko a plánovaná rekultivácia odkaliska jednoznačným pozitívnym prínosom pre životné prostredie. Prekrytím 0,5 m hrubou vrstvou rekultivačnej zeminy, odvedenia zrážkových vôd z okolitých svahov a ako aj z terénu odkaliska a odvedením Bytčického potoka mimo odkalisko je predpoklad zníženia kontaminácie podzemných a povrchových vôd. Najvýznamnejšími identifikovanými vplyvmi pri realizácii zmeny navrhovanej činnosti je zvýšená prašnosť a hluk. Z hľadiska časového priebehu budú vplyvy pôsobiť počas rekultivácie odkaliska, predovšetkým v čase navážania rekultivačnej zeminy a v čase úprav povrchu odkaliska, ktoré budú dočasného charakteru a po ukončení rekultivácie už nebudú pokračovať. Rekultivácia odkaliska bude mať celkovo pozitívny vplyv, ktorý bude spočívať v ukončení šírenia prašnosti (aj s obsahom arzenu) a teda zastavení šírenia kontaminácie v okolí odkaliska.

Z hľadiska vplyvu na krajinu bude dopad zmeny navrhovanej činnosti pozitívny, rekultiváciou odkaliska a výsadbou rastlinných spoločenstiev dôjde k začleneniu odkaliska do krajiny a ak sa po určitom čase preukáže, že nedochádza k uvoľňovaniu znečisťujúcich látok do podzemných a povrchových vôd a ovzdušia, bude môcť vlastník pozemkov pristúpiť k inému využitiu pozemkov.

MŽP SR pri posudzovaní zmeny navrhovanej činnosti zvažilo a zhodnotilo všetky predpokladané vplyvy na obyvateľstvo a jeho zdravie, na socioekonomické podmienky a na prírodné prostredie v lokalite realizácie zmeny navrhovanej činnosti, vrátane možných rizík v dôsledku neštandardnej prevádzky alebo pri havárii, pričom neboli identifikované také vplyvy, ktoré by realizáciou navrhovanej činnosti znamenali významné riziko poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia, či ovplyvnenia zdravotného stavu obyvateľstva. Pri posudzovaní zmeny navrhovanej činnosti boli zhodnotené doručené stanoviská a boli navrhnuté opatrenia na elimináciu nepriaznivého vplyvu zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľov. MŽP SR dospelo k záveru, že pri dôslednom dodržiavaní všetkých požiadaviek vyplývajúcich z platnej legislatívy a požiadaviek a opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov zmeny navrhovanej činnosti určených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska, zmena navrhovanej činnosti bude mať pozitívny prínos v porovnaní s nulovým variantom.

V priebehu procesu posudzovania, vychádzajúc zo súčasného stavu poznania, sa nezistili žiadne skutočnosti, ktoré by po realizácii opatrení uvedených v správe o hodnotení činnosti a v tomto záverečnom stanovisku závažným spôsobom ohrozovali niektorú zo zložiek životného prostredia alebo zdravie obyvateľov dotknutých obcí, a to ani kumulatívne s inými činnosťami.

Na základe uvedeného MŽP SR súhlasí s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti s podmienkou realizácie podmienok uvedených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

V rámci procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa zákona boli zhodnotené tie vplyvy na životné prostredie, ktoré bolo možné v tomto štádiu poznania predpokladať.

2. Odôvodnenie akceptovania alebo neakceptovania predložených písomných stanovísk k správe o hodnotení doručených podľa § 35 zákona vrátane odôvodnených písomných pripomienok, ktoré boli doručené dotknutou verejnosťou

K správe o hodnotení činnosti bolo na MŽP SR doručených celkovo 11 písomných stanovísk. Stanovisko **Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru v Ziline** bolo bez pripomienok. **Vodohospodárska výstavba, štátny podnik**, predložila stanovisko tiež bez pripomienok, zdôraznila však, že doprava stavebných materiálov a pohyb akýchkoľvek mechanizmov zhotoviteľa stavby po hrádzovom systéme odkaliska sa zo stabilitných a bezpečnostných dôvodov vylučuje. Uvedené bolo premietnuté aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska. **Slovenská inšpekcia životného prostredia** v stanovisku súhlasila s realizáciou rekultivácie odkaliska za splnenia podmienok, ktoré sa týkali ďalšieho postupu povoľovania zmeny navrhovanej činnosti a požiadaviek na obsah projektovej dokumentácie. Tie MŽP SR taktiež premietlo do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska. **Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Odštepny závod Piešťany**, v stanovisku upozornil na rešpektovanie platnej legislatívy a konštatoval, že podmienky správcu vodného toku k zmene navrhovanej činnosti budú stanovené v priebehu ďalších stupňov konania.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy, zastáva názor, že zdroj organogénneho znečistenia, spoločne s výskytom celkového organického uhlíka (TOC) môže pochádzať okrem poľnohospodárskej činnosti aj z popolčekom-škvárového materiálu odkaliska. Prikláňa sa k navrhovanému uzavretiu a rekultivácii odkaliska, ktorým sa eliminuje veterný rozptyl prachu z odkaliska. Súhlasné stanovisko však podmieňuje zakomponovaním opatrení ako: voľba vhodného typu a hrúbky rekultivačného pôdneho pokryvu vzhľadom na alkalickú pH reakciu odkaliska, ako aj vysadenej vhodnej vegetácie, dimenzovanie drenážneho systému s dostatočnou rezervou a zabezpečenie aktívnych a potenciálnych zosuvov, ktoré by mohli ohroziť odkalisko, vhodnými drenážnymi opatreniami, a vypracovaním statického posudku hrádze pre pomery, ktoré možno očakávať po realizácii zmeny navrhovanej činnosti. Tiež považuje za potrebné vytvorenie priestoru na dlhodobé post-rekultivačné monitorovanie.

Vyjadrenie MŽP SR: V priebehu, ale aj po ukončení rekultivácie odkaliska, bude potrebné pokračovať v monitoringu, a ak sa preukáže, že vplyvy zmeny navrhovanej činnosti sú väčšie ako sa predpokladalo, je navrhovateľ v zmysle zákona povinný prijať opatrenia na nápravu. Pre zmenu navrhovanej činnosti je tiež v kapitole VI.4. tohto záverečného stanoviska navrhnutý monitoring. Požiadavky z tohto stanoviska boli premietnuté aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd, v stanovisku uvádza, že monitoring vôd nie je postačujúci, medzi polutantami bolo zistené kadmium, ktoré je na zozname prioritných látok podľa Zoznamu II vodného zákona, pričom nie sú vylúčené ďalšie kontaminanty, ktoré ale neboli identifikované a sledované. Taktiež žiada venovať pozornosť monitorovaniu rádioaktivity a zistiť jej zdroj a žiada zdokumentovať stav vodných útvarov podzemných vôd a stav vodných útvarov povrchových vôd a posúdiť vplyv navrhovanej činnosti na tieto útvary v zmysle vodného zákona.

Vyjadrenie MŽP SR: Zo záverečnej správy s analýzou rizika z prieskumu pravdepodobnej environmentálnej záťaže „ZA(013)/ Rosina – skládka popolčeka – odkalisko“ vyplynula potreba vybudovania monitorovacej siete kvality podzemných vôd na lokalite, kde bolo okrem iného navrhnuté monitorovanie obsahu kadmia v podzemnej vode. Geologický ústav Dionýza Štúra v rámci projektu monitoringu (2016 – 2020) uvedený parameter sledoval v piatich objektoch. V priebehu, ale aj po ukončení rekultivácie odkaliska bude potrebné pokračovať v monitoringu a sledovaní jeho vplyvov, aj v súlade s ustanovením § 39 zákona.

Požiadavka na monitorovanie rádioaktivity je premietnutá do návrhu monitoringu pre realizáciu činnosti v kapitole VI.4. tohto záverečného stanoviska, ako aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

V odbornom posudku jeho spracovateľka konštatovala, že z porovnania navrhovaného a nulového variantu je zrejme, že realizácia zmeny navrhovanej činnosti je jednoznačným pozitívnym prínosom pre životné prostredie a jednotlivé jeho zložky aj za možného nedosiahnutia dobrého stavu vôd, a keďže ide o ukončovanie činnosti, nakoľko sa predpokladá ukončenie plavenia popolčeka, určite nedôjde k jeho zhoršovaniu. Prekrytím odkaliska rekultivačnou zeminou, odklonením Bytčického potoka mimo odkalisko a odvedením zrážkových vôd odkaliska sa minimalizuje vstup zrážkových vôd do telesa odkaliska, čím sa režim podzemných vôd na dne odkaliska po rekultivácii podstatne zmení. Podzemná voda významne poklesne a s postupom času sa bude jej kvalita vylepšovať. MŽP SR požiadavku na posúdenie vplyvu zmeny navrhovanej činnosti odborným stanoviskom podľa vodného zákona premietlo do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Mestský úrad Žilina, Útvar hlavného architekta, predložil požiadavky, za splnenia ktorých súhlasí so zmenou navrhovanej činnosti. V rámci nich taktiež žiadal dopravu zo strany Bytče umožniť len osobným automobilom a to až po dobudovaní diaľničného privádzača.

Vyjadrenie MŽP SR: Väčšina z predložených požiadaviek uvedených v stanovisku mesta Žilina bola už zahrnutá medzi opatreniami navrhnutými na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov zmeny navrhovanej činnosti v rámci správy o hodnotení činnosti, alebo vychádzajú z požiadaviek platnej legislatívy, ktorú je navrhovateľ povinný dodržiavať. Opodstatnené požiadavky sú premietnuté aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska. V rámci ďalšej prípravy zmeny navrhovanej činnosti bude potrebné doriešiť nákladnú dopravu súvisiacu s rekultiváciou odkaliska tak, aby nebola celá nákladná doprava smerovaná cez obec Rosina.

Obec Rosina vo svojom stanovisku žiadala doplniť vyhodnotenie pevných častíc PM_{2,5} – podrobnejšie rozpracovanie návrhu opatrení na znižovanie objektívnych merateľných veličín príslušných limitných hodnôt, sledovať imisný spád a analyzovať jeho chemickú štruktúru.

Uvádza, že pridávaním vápna a ďalších aditív do popola vzniká stabilizát, ktorý stvrdne a je pre korene rastlín takmer nepriepustný, preto aby mohla byť vykonaná biologická rekultivácia, je v rámci technickej rekultivácie potrebné pokryť hornú vrstvu depóniami bez prísad pridávaných na znižovanie alkality, s mocnosťou 1,5 m, pri stabilizáte pre zalesnenie drevinami stačí vrstva 1,0 m pod rekultivačnou vrstvou pokryvných zemín.

V rámci technickej aj biologickej rekultivácie tiež požaduje dodržať maximálnu výšku pláne popolčeka 401,4 m n. m., prípadné povrchové nerovnosti dorovnať zeminou alebo prísadou zmiešanou so zeminou.

V stanovisku ďalej uvádza, že s materiálom uloženým na odkalisko treba uvažovať ako s nebezpečnými odpadmi, a pre začlenenie odkaliska je potrebné postupovať podľa legislatívy na úseku odpadového hospodárstva.

Ďalšími neriešenými environmentálnymi problémami je priepustnosť hrádze odkaliska a prenikanie ťažkých kovov z podzemnej vody do povrchovej vody Bytčického potoka, resp. jej prečerpanie na pláň odkaliska, ktoré sa v súčasnosti robí, znečistenie Bytčianskeho potoka arzénom a bórom, geologický prieskum pôdných usadenín v koryte potoka, zníženie vysokého stupňa alkality hydrozmesi odkaliska, a 5-ročné monitorovanie podzemných vôd potrebné pre variant environmentálnej záťaže.

V stanovisku ďalej striktno odmieta vybudovanie spádu dažďovej vody z popolčeka, trvá na tom, aby bol sklon urobený zo zeminy.

Navrhovateľ plánuje vybudovanie ciest po odkalisku pre mechanizmy a nákladnú automobilovú dopravu, pričom v správe o hodnotení činnosti nie je uvedené, cez ktoré pozemky budú cesty vybudované, aká bude konštrukcia ciest a nerieši sa spôsob stavebného konania.

Žiada vysvetliť ako chce navrhovateľ riešiť stavebné povolenie na plánované jednotlivé časti rekultivácie odkaliska.

Obec nesúhlasí, aby bolo vozenie zeminy, ako aj presun všetkých mechanizmov, výlučne cez obec Rosina a žiada, aby bola doprava presmerovaná aj cez mestskú časť Bytčica. Neriešený je tiež problém statiky premostenia recipienta na ceste v obci Rosina smerom Na hájik, vzhľadom na jeho záťaž v súvislosti s prejazdom veľkého počtu mechanizmov a nákladných vozidiel.

Spochybňuje údaje o úmrtnosti v okrese Žilina uvedené v správe o hodnotení činnosti, v ktorej je uvedené že počet úmrtí 1 549 v okrese Žilina, z toho nádorové 1 418, čo je 26,98 % z celkových úmrtí, matematicky nesedia a je potrebné zadefinovať správne údaje. Pri porovnaní počtu úmrtí správa o hodnotení činnosti vychádza iba z roku 2017, kedy bolo najmenej úmrtí v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi a takéto porovnanie považuje za zavádzajúce a skreslené.

Trvá na preklasifikovaní odkaliska z vodnej stavby na úložisko nebezpečných odpadov, resp. minimálne zaradiť Odkalisko Rosina ako environmentálnu záťaž.

Na záver obec uvádza, že trvá na svojom stanovisku k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti, ktoré nebolo akceptované a zapracované do správy o hodnotení činnosti.

Vyjadrenie MŽP SR: Vyhodnotenie pevných častíc $PM_{2,5}$ v správe o hodnotení činnosti vychádzalo z rozptylovej štúdie, podľa ktorej maximálna priemerná ročná hodnota príspevku $PM_{2,5}$ v priestore odkaliska bola vypočítaná na úrovni $4,17 \mu\text{g}/\text{m}^3$, čo je cca 20,8 % limitnej hodnoty $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Na okraji Rosiny dosahuje príspevok ku koncentrácii $PM_{2,5}$ maximum $0,11 \mu\text{g}/\text{m}^3$, čo je 0,55 % limitu, z čoho vyplýva, že limit pre priemerné ročné koncentrácie $PM_{2,5}$ nebude prekročený ani po zohľadnení uvažovanej pozadovej koncentrácie $PM_{2,5}$ v hodnote $18 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Emitovanie prachových častíc do ovzdušia, ktoré sa predpokladá pri realizácii zmeny navrhovanej činnosti, bude dočasného charakteru a vzhľadom na plánovaný cieľ – celková rekultivácia odkaliska, je v porovnaní nulovým variantom – nerealizovanie rekultivácie, krátkodobá zvýšená prašnosť v okolí odkaliska akceptovateľná. Z dôvodu minimalizácie prašnosti sa bude rekultivácia odkaliska realizovať v pásoch o šírke cca 20 až 50 m v závislosti od terénnych podmienok. V správe o hodnotení činnosti, ako aj v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska, sú uvedené ďalšie opatrenia, ktorými sa dajú minimalizovať predpokladané vplyvy na ovzdušie, v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska je tiež určená podmienka na sprevádzkovanie monitorovacej stanice.

Stabilizát na odkalisku, ktoré je predmetom tohto konania, nevzniká, preto v tejto súvislosti nie je opodstatnené prekrytie vrstvou hrúbky 1,5 m. Zvýšenie potreby rekultivačnej zeminy (príp. iného materiálu) pre vytvorenie pokrvnej vrstvy hrúbky 1,5 m by tiež znamenalo potrebu dovozu okrem plánovaných 43 000 m³ ďalších viac ako 230 000 m³ materiálu, na zabezpečenie tejto hrúbky, čo by súčasne znamenalo niekoľko násobne vyššiu potrebu dopravy materiálu, pričom obec nesúhlasí už s dovozom materiálu na zabezpečenie plánovanej 0,5 m vrstvy. Taktiež s ohľadom na naplavené množstvo popolčeka, je pri zvýšení rekultivačnej vrstvy o 1 meter predpoklad, že by nebolo možné dodržať maximálnu výšku pláne po rekultivácii (strechovitý tvar od kóty 403,00 po kótu 402,00 m n. m.).

Výška pláne odkaliska bude dodržiavaná podľa projektu pre stavebné povolenie a následne vydanéj zmeny integrovaného povolenia tak, aby bola zabezpečená bezpečnosť hrádzového systému. Predmetom integrovaného povoľovania budú aj všetky stavby súvisiace so zmenou navrhovanej činnosti a bez ich povolenia nebude možné realizovať zmenu navrhovanej činnosti. Nakoľko MŽP SR nie je povoľujúcim orgánom k spôsobu a k podrobnostiam povoľovania zmeny navrhovanej činnosti sa nevyjadruje. Podľa § 38 ods. 1 zákona je však navrhovateľ povinný zabezpečiť súlad ním predkladaného návrhu na začatie povoľovacieho konania k zmene navrhovanej činnosti so zákonom a so záverečným stanoviskom a jeho podmienkami.

Pred uložením pokryvných vrstiev bude pláň odkaliska zarovnaná a upravená do požadovaného tvaru, na čo je možné využiť materiál odkaliska. Ak by navrhovateľ na dorovnanie nerovností a úpravu pláne do požadovaného tvaru využil zeminu, potreboval by zabezpečiť oveľa viac zeminy ako má teraz k dispozícii a dopravou zeminy by sa vyvolali ďalšie nežiaduce vplyvy (hluk a sekundárna prašnosť), ktorým sa práve využitím materiálu odkaliska dá predísť. Aj vzhľadom na nesúhlas obce ohľadne dopravy cez obytné zóny by bolo problematické zabezpečiť dostatok zeminy na dorovnanie nerovností a úpravu pláne zeminou.

Odkalisko je integrovaným povolením povolené ako vodná stavba (vzniklo prehradením koryta Bytčického potoka vybudovaním hrádzového telesa) a nespĺňa parametre skládky podľa legislatívy pre odpadové hospodárstvo, a preto ho nie je možné podľa daných predpisov ani rekultivovať. Pre zabezpečenie bezpečnosti hrádzového systému je potrebné, aby sa s odkaliskom ďalej uvažovalo ako s vodnou stavbou.

Je predpoklad, že realizovaním zmeny navrhovanej činnosti, t. j. rekultiváciou odkaliska, sa zamedzí migrácii a vyplavovaniu znečisťujúcich látok do podzemných a povrchových vôd pod odkaliskom, ale aj napriek tomu je potrebné pokračovať v monitoringu a podľa priebežných výsledkov nastavovať ďalšie opatrenia na zamedzenie šírenia ďalšieho znečisťovania.

V rámci ďalšej prípravy zmeny navrhovanej činnosti bude potrebné doriešiť nákladnú dopravu súvisiacu s rekultiváciou odkaliska tak, aby nebola celá nákladná doprava smerovaná cez obec Rosina, čo je premietnuté aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska. Premostenie recipienta nie je súčasťou rekultivácie odkaliska a problematika statiky stavieb nie je predmetom konania o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Vyhodnotenie statiky premostenia je v kompetencii stavebných inžinierov a v prípade narušenia statiky bude potrebné obrátiť sa na správcu objektu.

V súvislosti s údajmi o úmrtnosti v okrese Žilina uvedenými v správe o hodnotení činnosti MŽP SR uvádza, že v predloženej správe o hodnotení činnosti je v tabuľke č. 9 na str. 64 uvedený vývoj zomretých v dotknutých sídlach obce Rosina a mesta Žilina za roky 2008 – 2017. Pre celkové posúdenie zmeny navrhovanej činnosti majú údaje vzťahnuté na dotknuté sídla, vzhľadom na charakter zmeny navrhovanej činnosti, dostatočnú výpovednú hodnotu. K nezrovnalosti uvedenej

v správe o hodnotení činnosti kde je uvedené, že v roku 2017 zomrelo v okrese Žilina celkom 1 549 obyvateľov, z toho v dôsledku nádorových ochorení 1 418 obyvateľov (26,98 % z celkových úmrtí), MŽP SR uvádza, že hneď z nasledujúcej tabuľky č. 10 uvedenej v správe o hodnotení činnosti vyplýva, že ide o chybu pri písaní, nakoľko v tabuľke je uvedená hodnota 418 pre úmrtia v dôsledku nádorových ochorení, čo zodpovedá 26,98 % z celkových úmrtí 1 549.

Na záver MŽP SR uvádza, že požiadavke obce Rosina, uvedenej v stanovisku predloženom k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti, na podrobnejšie hodnotenie vplyvov zmeny navrhovanej činnosti vyhovelo a požiadavky z predmetného stanoviska boli premietnuté aj do špecifickej požiadavky 2.2.4. rozsahu hodnotenia zmeny navrhovanej činnosti č. 4482/2019-1.7/vt, 52667/2019, 52668/2019-int., zo dňa 07. 10. 2019, na základe ktorej boli tieto pripomienky a požiadavky zo stanoviska obce Rosina vyhodnotené v správe o hodnotení činnosti v prílohe č. 1.

Združenie domových samospráv (podanie zo dňa 21. 09. 2020) vo svojom stanovisku uvádza, že v rámci záverečného vyjadrenia neboli vyhodnotené všetky pripomienky a stanoviská doručené k predmetnému zámeru. Podobne nebola určená žiadna alternatíva, ako jedna sa ponúka úplné odťaženie, sanácia podlažia a následná obnova prirodzenej biodiverzity. Konštatuje, že paralelne prebieha proces posúdenia zaradenia odkaliska medzi environmentálne záťaž. Stanovenie jej odstránenia predstavuje ďalšiu alternatívu, ktorá nebola posúdená ale je potrebná.

Taktiež Združenie domových samospráv uvádza, že nebol vyhodnotený vplyv pevných častíc a nebol určený ďalší monitoring; obdobne to platí pre PM₅, ktorými sa správa o hodnotení činnosti nezaobera vôbec. Rozptyl pevných častíc je však jedným z najväčších a najvýznamnejších vplyvov odkaliska a rekultivácia má eliminovať tento vplyv.

Ďalej Združenie domových samospráv konštatuje, že už dnes dochádza k prekročeniu hlukových limitov na fasádach domov, preto je potrebné prijať adekvátne riešenie na elimináciu tohto vplyvu. Rozptylová štúdia neobsahuje žiadne opatrenia na elimináciu negatívnych vplyvov, ktoré boli identifikované, ale opatrenia identifikované neboli.

Združenie domových samospráv jedno z odporúčaní z Hodnotiacej správy na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie „Do prevádzkového poriadku rekultivácie skládky určiť opatrenia na minimalizovanie znečisťovania ovzdušia pri jednotlivých úpravách.“ považuje za neurčité.

Taktiež Združenie domových samospráv namieta spôsob nastavenia rekultivácie a požaduje, aby aj po rekultivácii boli zachované resp. obnovené prirodzené bioty približujúce sa k súčasnému stavu. Takéto opatrenia určené neboli.

Ďalej Združenie domových samospráv uvádza, že v správe o hodnotení činnosti je uvedené, že vplyvy exhalátov nákladných automobilov budú zanedbateľné, nakoľko ich prejazd mimo areál staveniska bude jednorazový v týždňových až mesačných intervaloch. Nezaobera sa však „vnútrostaveniskovou“ dopravou a jej vplyvmi, resp. opatreniami na zmiernenie až elimináciu týchto vplyvov.

Združenie domových samospráv tiež uvádza, že v správe o hodnotení činnosti sa konštatujú zhoršené vzťahy medzi dotknutou obcou Rosina a navrhovateľom, avšak ďalej sa týmto aspektom správa o hodnotení činnosti nezaobera, hoci konštatuje, že už samotné vedomie existencie odkaliska znižuje psychickú pohodu a zvyšuje stres a obavy o vlastné zdravie obyvateľov.

Združenie domových samospráv konštatuje potrebu ďalšieho monitoringu vplyvu zmeny navrhovanej činnosti na znečistenie vôd. Úpravu rekultivačnej pláne žiada realizovať ako lúčny porast a nie trávnatý a navrhuje overiť možnosti introdukcie a umožnenia náletu drevín pre postupné osadenie drevinami.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR konštatuje, že predmetom pripomienkovania v rámci zisťovacieho konania bolo oznámenie o zmene navrhovanej činnosti a pripomienky doručené k nemu boli vyhodnotené v rozhodnutí vydanom v zisťovacom konaní č. 4482/2019-1.7/vt, 42787/2019, 42805/2019-int. zo dňa 15. 08. 2019, ktorým MŽP SR rozhodlo, že sa zmena navrhovanej činnosti bude posudzovať, alebo ich vyhodnotenie bolo premietnuté do špecifickej požiadavky 2.2.4. určeného rozsahu hodnotenia zmeny navrhovanej činnosti a následne boli vyhodnotené v správe o hodnotení činnosti. MŽP SR považuje toto vyhodnotenie za dostatočné.

MŽP SR na základe predloženého oznámenia o zmene navrhovanej činnosti, doručených stanovísk k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti a po prerokovaní s navrhovateľom určilo podľa § 30 zákona rozsah hodnotenia zmeny navrhovanej činnosti, pričom v ňom nevyplývala potreba v správe o hodnotení činnosti vyhodnotiť ďalšie varianty zmeny navrhovanej činnosti. K určenému rozsahu hodnotenia zmeny navrhovanej činnosti bolo možno podľa § 30 ods. 8 zákona predložiť pripomienky, čo Združenie domových samospráv využilo, v stanovisku k rozsahu hodnotenia zmeny navrhovanej činnosti ani k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti však Združenie domových samospráv nepredložilo také pripomienky, na základe ktorých by bolo relevantné vyhodnotenie nového variantu. Taktiež navrhovaná alternatíva úplné odťaženie je vysoko nereálna; buď by muselo na inom mieste vzniknúť podobné zariadenie, s rovnakými potenciálnymi vplyvmi, alebo by navrhovateľ musel zabezpečiť kontinuálny vysokokapacitný odbyt pre uložený popolček. Obe tieto možnosti by v porovnaní s navrhovaným variantom mali pravdepodobne väčší nepriaznivý vplyv na životné prostredie a zdravie obyvateľstva, minimálne by sa zvýšila prašnosť na odkalisku vplyvom manipulácie a presunu hmôt na odkalisku a tiež by sa zvýšila sekundárna prašnosť z prepravy po komunikáciách.

Odkalisko je zaradené v Informačnom systéme environmentálnych záťaží, zatiaľ však ako pravdepodobná environmentálna záťaž. Predmetná lokalita bola zaradená do monitorovania v rokoch 2016 – 2020, toto obdobie už skončilo, ale odkalisko doposiaľ nebolo v Informačnom systéme environmentálnych záťaží potvrdené ako environmentálna záťaž.

V rámci vypracovania správy o hodnotení činnosti bola vypracovaná rozptylová štúdia, ktorá bola tiež podkladom pre vypracované štúdie hodnotenia vplyvu navrhovanej činnosti na verejné zdravie, podľa ktorej nebudú prekročené prípustné hodnoty koncentrácií znečisťujúcich látok v obytnej zóne a účinky zmeny navrhovanej činnosti je možné účinne zmieriť realizáciou vhodných technických a organizačných opatrení. Obyvateľom najbližšej obytnej zástavby podľa výsledkov tejto štúdie nehrozí zdravotné poškodenie zo znečisteného ovzdušia. Pre častice PM₅ nie sú stanovené limity a prachové častice tejto veľkosti sa ani nemonitorujú na národnej ani nadnárodnej úrovni. Navrhovateľ disponuje monitorovacou stanicou na monitorovanie tuhých znečisťujúcich látok, ktorá je umiestnená na vstupe do odkaliska. Nakoľko ide o mobilnú stanicu, v prípade potreby ju je možné presunúť na okraj obytnej zóny. MŽP SR požiadavku na zabezpečenie merania tuhých znečisťujúcich látok a zdieľanie nameraných hodnôt s dotknutými obcami premietlo do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Združenie domových samospráv sa vo svojom stanovisku pre vyhodnotenie hlukových pomerov odvoláva na rozptylovú štúdiu, ale pravdepodobne myslelo hlukovú štúdiu, ktorú vypracovala odborne spôsobilá osoba podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane zdravia“). V štúdii sa konštatuje, že príspevok zmeny navrhovanej činnosti k už existujúcemu hluku (ktorý už v súčasnosti prekračuje prípustné hodnoty) je asi 0,4 dB pri 120 prejazdoch nákladných vozidiel/deň až po < 1,3 dB pri 480 prejazdoch nákladných vozidiel/deň počas dennej doby (od 6:00 do 18:00 hod.), pričom navýšenie hluku v hodnote okolo jedného dB

nie je spravidla ľudským uchom rozlišiteľné. V štúdiu sa ďalej konštatuje, že celkové zhodnotenie výsledkov meraní je v zmysle zákona o ochrane zdravia v plnej právomoci príslušného úradu verejného zdravotníctva, a preto v štúdiu absentuje zhodnotenie a aj opatrenia. Vyhodnotenie hluku bolo vykonané v Hodnotiacej správe na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (MUDr. J. Holíková, júl 2020), vykonané odborne spôsobilou osobou podľa zákona o ochrane zdravia, kde sa konštatuje, že poškodenie zdravia obyvateľov v okolí zmeny navrhovanej činnosti nadmerným hlukom z prevádzky nie je reálne. Keďže sa predpokladá, že z hľadiska zvýšenia hluku v dotknutých obciach pôjde o relatívne krátkodobú záťaž, spôsobenú dopravou potrebnej rekultivačnej zeminy, dôjde len k dočasnému zhoršeniu podmienok bývania. Diverzifikáciou dopravy, ktorej potreba je premietnutá do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska, bude vplyv hluku minimalizovaný a nedosiahne hodnoty, aké boli vypočítané v rámci hlukovej štúdie pre najnepriaznivejší stav – 480 prejazdov nákladných vozidiel za deň.

Hodnotiaca správa na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie odporúča do prevádzkového poriadku rekultivácie skládky určiť opatrenia na minimalizovanie znečisťovania ovzdušia pri jednotlivých úpravách, tzn. tieto opatrenia majú byť špecifikované v prevádzkovom poriadku.

Z hľadiska požiadavky zachovania, resp. obnovenia bioty približujúcej sa k súčasnému stavu MŽP SR uvádza, že nakoľko súčasný stav je nezrekultivované odkalisko s náletovou vegetáciou a vodnou plochou, ktorá bude vysušená, nie je možné zachovať súčasný stav bioty, resp. určiť opatrenia na zachovanie súčasného stavu bioty.

K námietke, že sa správa o hodnotení činnosti nezaoberá „vnútroštátnou“ dopravou a jej vplyvmi, resp. opatreniami na zmiernenie až elimináciu vplyvov, MŽP SR uvádza, že tieto vplyvy, ktoré súvisia najmä so znečisťovaním ovzdušia tuhými znečisťujúcimi látkami, boli dostatočne vyhodnotené v správe o hodnotení činnosti a v rámci priložených odborných štúdií, podľa ktorých dosah týchto vplyvov bude najmä na odkalisku a nebude ovplyvňovať obyvateľstvo dotknutých obcí.

V rámci správy o hodnotení činnosti sú vyhodnotené sociálne dôsledky a súvislosti a MŽP SR má za to, že tieto vplyvy sú dostatočne vyhodnotené. Taktiež v Hodnotiacej správe vplyvov na verejné zdravie sa hodnotili aj psychologické a sociologické vplyvy. Obyvatelia, ktorí sa cítia ohrození existenciou odkaliska, sa po rekultivácii odkaliska nebudú musieť obávať jeho nepriaznivých vplyvov, najmä prašného spádu s obsahom arzénu a iných znečisťujúcich látok a znečistenia Bytčického potoka, ktorý bude odklonený od odkaliska, čím sa vylúči možnosť jeho kontaminácie popolčekom ukladaným na odkalisku.

V správe o hodnotení činnosti je v kapitole C.VI., ktorá je celá venovaná návrhu monitoringu a poprojektovej analýze, venovaná časť aj návrhu monitoringu povrchových a podzemných vôd na lokalite. Úpravu rekultivačnej pláne žiada Združenie domových samospráv realizovať ako lúčny porast a nie trávnatý, pričom už v rámci správy o hodnotení činnosti sa uvažuje v rámci rekultivácie s vysadením zmesky tráv a lúčnych bylenných spoločenstiev. Táto požiadavka je premietnutá aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska. Rozšírenie náletových drevín na zrekultivovanom odkalisku nie je možné vylúčiť, je skôr predpoklad, že postupom času dôjde k postupnému rozširovaniu biotopov krovín na úkor trávnych spoločenstiev.

NEW GREEN COMPANY, družstvo, Iniciatíva „Občania sami sebe“ n.o. a Marián Mach, predložili stanoviská z veľkej väčšiny obsahovo zhodné.

MŽP SR požiadalo navrhovateľa listom č. 1180/2021-1.7/vt, 44424/2021 zo dňa 16. 08. 2021, v súlade s § 32 ods. 1 správneho poriadku, o zaujatie stanoviska k pripomienkam a požiadavkám vyplývajúcim zo stanoviska M. Macha. Odpoveď navrhovateľa bola doručená na

MŽP SR dňa 02. 09. 2021. MŽP SR uvádza k týmto stanoviskám, aj na základe vyjadrenia navrhovateľa, nasledovné:

- Predmet posudzovania je nedostatočne identifikovaný a preto je nepreskúmateľný. Odkaliská v správe ŽT, a. s. Žilina boli dve: Trnové a Rosina, odkalisko s názvom „ŽT, a. s.“ neexistuje. Z tohto dôvodu je konanie za zmätočné. Rovnakou chybou je zaťažená aj zverejnená informácia o verejnom prerokovaní. Zároveň informácia o verejnom prerokovaní neuvádza, že verejné prerokovanie sa týka aj inej činnosti ako rekultivácie odkaliska – ďalšieho prevádzkovania – naplavovania popolčeka počas ďalších 5 až 6 rokov.

Vyjadrenie MŽP SR: Na základe základných údajov o zmene navrhovanej činnosti uvedených, či už v kapitole III. oznámenia o zmene navrhovanej činnosti alebo v kapitole A.II. správy o hodnotení činnosti, je predmet zmeny navrhovanej činnosti ako aj súvisiace činnosti, ktoré sú vyvolané alebo sú spôsobené zmenou navrhovanej činnosti, dostatočne identifikovateľné. Lokalita bola identifikovaná a opísaná v kapitole III.1. oznámenia o zmene navrhovanej činnosti a tiež v kapitole A.II.5. správy o hodnotení činnosti (a znázornená v kapitole A.II.6. správy o hodnotení činnosti), a v danej lokalite sa žiadne iné odkalisko nenachádza. Predmetom zmeny navrhovanej činnosti nie je naplavovanie popolčeka. Naplavovanie popolčeka súvisí s prevádzkou existujúcej činnosti, ktorá bude ukončená a následne bude zrealizovaná zmena navrhovanej činnosti, ktorou je rekultivácia odkaliska. Navrhovateľ uviedol, že prevádzkuje aktuálne len jedno aktívne odkalisko, ktoré sa ale nachádza v dvoch katastrálnych územiach – k. ú. Rosina a k. ú. Bytčica, preto nezvolil názov „Odkalisko Rosina“.

- Navrhované riešenie zmeny navrhovanej činnosti je v rozpore s územným plánom mesta Žilina a obce Rosina – nie je realizovaný pás izolačnej zelene po obvode odkaliska.

Vyjadrenie MŽP SR: Navrhovateľ v predloženej správe o hodnotení činnosti zdôvodnil, prečo nevyсадil pás izolačnej zelene. Plocha odkaliska je v platnom Územnom pláne mesta Žilina určená ako „odkalisko, úložisko popolčeka“, okolitá plocha je určená ako „zeleň izolačná“. Podľa Územného plánu obce Rosina je plocha odkaliska určená ako „odkalisko“, pričom v textovej časti je uvedené, že lokalita odkaliska je s izolačným ochranným pásmom od hranice odkaliska v šírke min. 30 m. V zmysle aktuálnych územných plánov teda nie je možné iné využitie daného územia ako je určené v platných územných plánoch, pričom súlad využitia územia s územným plánom je preskúmaný v konaniach podľa stavebnej legislatívy. Vo všeobecnosti územný plán hovorí o možnostiach využitia územia, pričom ale nestanovuje nutnosť využiť plochy na účel, na ktorý sú územným plánom zamýšľané, pokiaľ územie ostane využité tak, ako je využívané v súčasnosti.

Keďže predmetom zmeny navrhovanej činnosti je rekultivácia, resp. prekrytie celej pláne odkaliska zeminou a na nej uskutočnenie výsadby rastlinných spoločenstiev, čím sa výrazným spôsobom zamedzí/zníži prašnosť v okolí, výsadba zelene v takomto štádiu nie je opodstatnená. Navrhovateľ uviedol, že realizoval výsadbu zelene v časti odkaliska bližšie k obci Rosina, a nakoľko vodná hladina je len v zadnej časti odkaliska, je odkalisko zarastené zeleňou a suché časti pláne sú pravidelne skrúpané vodou, aby sa zamedzilo prašnosti. Zmena navrhovanej činnosti nie je v rozpore s územnými plánmi dotknutých obcí, nakoľko predmetom zmeny navrhovanej činnosti je rekultivácia telesa odkaliska. Mesto Žilina vo svojom stanovisku konštatuje súlad s Územným plánom mesta Žilina.

- Do odkaliska boli ako súčasť hydrozmesi vypúšťané aj nebezpečné odpady z teplárne a na odkalisko sú vypúšťané aj znečistené priemyselné vody, na ktoré nemá navrhovateľ vydané povolenie, navrhovateľ nevykonáva analýzy kontaminantov v hydrozmesi, a odkalisko

kontaminuje okolie nebezpečnými toxickými látkami, pričom sa odvoláva na Správu o environmentálnej kontrole č. 50/2017 a znalecký posudok Ing. Milana Dobiáša.

Vyjadrenie MŽP SR: Podľa Správy o environmentálnej kontrole č. 50/2017 zo dňa 22. 03. 2018 bola kontrola zameraná na prehodnotenie prevádzky „Výroba tepla a elektrickej energie“ podľa záverov o najlepších dostupných technikách (BAT) a kontrolu dodržiavania podmienok integrovaného povolenia, ako aj zisťovanie, či nedošlo k zmene okolností, ktoré môžu viesť k zmene podmienok integrovaného povolenia z dôvodu uverejnenia záverov o BAT. V rámci tejto kontroly bolo preverenie zaústenia kondenzátu z komínov K 190 a K 120 a bola vykonaná aj kontrola skladových priestorov. V závere tejto správy, je konštatované, že niektoré požiadavky uvedené v záveroch o BAT sú plnené, ale niektoré požiadavky plnené nie sú a bude potrebné prijať opatrenia, preto výsledkom kontroly bolo, že Slovenská inšpekcia životného prostredia začne konanie z vlastného podnetu z dôvodu, že po vydaní povolenia došlo k zmene najlepšej dostupnej techniky, ktorá umožňuje významné zníženie emisií z prevádzky a jej zavedenie je pre prevádzkovateľa technicky a ekonomicky únosné. Kontrola nebola vykonávaná na odkalisku.

Navrhovateľ uviedol, že sa v súlade s platným integrovaným povolením naplavovali odpady kat. č. 10 01 01 popol, škvára a prach z kotlov (okrem prachu z kotlov uvedeného v 10 01 04) a kat. č. 10 01 02 popolček z uhlia, a do roku 2015 v súlade s vtedy platným integrovaným povolením aj kat. č. 19 09 02 kaly z čistenia vody. Tieto odpady sú kategórie „ostatný“ odpad.

Navrhovateľ disponuje integrovaným povolením, ktoré bolo viac krát doplnené alebo zmenené, kde sú upravené podmienky ukladania popolčeka na odkalisko. Na lokalite bolo realizovaných viacero kontrol súladu činnosti s integrovaným povolením. Najväznejším zistením týkajúcim sa prevádzky odkaliska bolo vypúšťanie vôd z povrchového odtoku do povrchových vôd. Dňa 15. 06. 2020 bola rozhodnutím č. 5518/77/2020-18024/2020/770650104/Z73, právoplatným dňa 30. 06. 2020, vydaná zmena integrovaného povolenia, ktorá upravuje podmienky vypúšťania vôd z povrchového odtoku a odpadových vôd z odkaliska do povrchového recipienta, a stanovuje limitné hodnoty a spôsob monitoringu.

Znalecký posudok č. 13/2019 vypracovaný Ing. Milanom Dobiášom, ktoré predložil pán M. Mach ako dôkaz, odpovedal na požiadavky objednávateľa, ktoré sa ale týkajú existujúcej prevádzky odkaliska a nemajú bezprostrednú súvislosť s predmetom zmeny navrhovanej činnosti.

- Odkalisko ohrozuje okolie nebezpečnými látkami, na odkalisko sú vyvázané aj nebezpečné odpady, preto požaduje odkalisko uzatvoriť a rekultivovať spôsobom vhodným pre skládku nebezpečných odpadov.

Vyjadrenie MŽP SR: Odkaliskom je prírodný priestor alebo umelo vybudovaný priestor, na ktorý sa ukladá prevažne hydraulicky dopravovaný odpad (kal), s výnimkou odkalísk, na ktorých sa ukladajú kaly produkované banskou činnosťou. Predmetné odkalisko je riadne povolenou vodnou stavbou v rámci integrovaného povolenia podľa zákona o IPKZ a preto pre neho neplatia podmienky platné pre ukončovanie činnosti skládok pre nebezpečný odpad. Jeho dodatočné preklasifikovanie na skládku na nebezpečný odpad tiež nie je možné, nakoľko nespĺňa stanovené podmienky. Celé odkalisko vzniklo prehradením údolia Bytčiského potoka sypanou hrádzou a pre zabezpečenie bezpečnosti stability hrádze je potrebné, aby sa na ňom uplatňovali podmienky platné pre vodné stavby, ktoré sú odlišné od podmienok stanovených pre skládky odpadu. Na základe uvedeného sa MŽP SR preto stotožňuje s názorom spracovateľky posudku, že odkalisko bolo povolené a budované ako vodná stavba a nespĺňa parametre skládky podľa legislatívy pre odpadové hospodárstvo, a preto ho nie je možné podľa daných predpisov ani rekultivovať.

- Predmetom oznámenia o zmene navrhovanej činnosti nie je len rekultivácia odkaliska Rosina. Rekultivácia odkaliska má byť len krytím pre prevádzkovanie odkaliska po vyčerpaní jeho kapacity.

Vyjadrenie MŽP SR: Opis zmeny navrhovanej činnosti, tak ako je aj predmetom posudzovania, je uvedený v kapitole A.II.9. správy o hodnotení a v kapitole II.6. tohto záverečného stanoviska. Predmetom posudzovania vplyvov sú navrhované činnosti pred rozhodnutím o ich umiestnení alebo pred ich povolením podľa osobitných predpisov, a v rámci povoľovania tejto zmeny navrhovanej činnosti je navrhovateľ povinný zabezpečiť súlad návrhu na začatie povoľovacieho konania k zmene navrhovanej činnosti s týmto záverečným stanoviskom a jeho podmienkami. Od roku 2021 je v prevádzke suchý odber popolčeka, plavenie hydrozmesi teda nie je potrebné. Predmetom zmeny navrhovanej činnosti je rekultivácia odkaliska po ukončení plavenia popolčeka, a predmetom posudzovania preto nebolo ďalšie plavenie popolčeka, ale rekultivácia odkaliska, ktorá bude realizovaná až po ukončení plavenia popolčeka.

- Zmena navrhovanej činnosti je v rozpore so schváleným prevádzkovým poriadkom, tým, že nie je dodržaná maximálna bezpečnostná hladina naplavovania hydrozmesi, popoloviny a hydrozmes sú naplavované mimo vodnej stavby odkaliska, nie je dodržaná maximálna kóta naplavovania popolovín, počas naplavovania hydrozmesi sa budú po telese odkaliska pohybovať nákladné autá a zemné stroje.

Vyjadrenie MŽP SR: Navrhovateľ vo svojom vyjadrení uviedol, že je možné, že na niektorých miestach (pri korune hrádze) je odkalisko preplavené nad kótu 401,4 m n. m., ale zároveň na iných miestach sú voľné akumulčné priestory. Podľa podkladov, ktorými navrhovateľ disponuje, sú na odkalisku celkovo voľné kapacity po kótu 401,4 m n. m. V rámci rekultivácie odkaliska dôjde k zarovnaní pláne a tým k odstráneniu výškových rozdielov vzniknutých nerovnomernou sedimentáciou.

V prípade zaplavenia pozemkov mimo zamerané hranice odkaliska, prípadný presah popolovín bude odstránený tak, že po okraji odkaliska bude vybudovaný odvodňovací rigol, ktorý bude presne geodeticky zameraný. Uvedené je premietnuté aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska.

Rekultivácia bude realizovaná až po ukončení plavenia popolčeka, preto sa po telese odkaliska nákladné autá a zemné stroje nebudú pohybovať počas naplavovania hydrozmesi, ale až po ukončení naplavovania.

- Navrhovaný plošný rozsah rekultivácie odkaliska je nedostačujúci, nakoľko činnosť odkaliska negatívne ovplyvňuje širšie okolie vodnej stavby odkaliska Rosina až do takej miery, že mení spôsob využitia pôd v okolí, preto navrhuje zakázať využívanie týchto pozemkov na pestovanie potravín a krmív. Požaduje sa, aby nie len plocha skolaudovanej vodnej stavby odkaliska, ale aj všetky znečistené (kontaminované) pozemky v okolí odkaliska boli zakryté a rekultivované tak, aby sa kontaminácia nešírila ani formou prenosu potravinovým reťazcom.

Vyjadrenie MŽP SR: Podľa Hodnotiacej správy na hodnotenie vplyvov na verejné zdravie (MUDr. J. Holíková, júl 2020) sa v súvislosti s vplyvom znečistenia pôdy uvádza, že ukončenie činnosti odkaliska a jeho rekultivácia bude vplyvy na znečisťovanie pôdy minimalizovať. V okolí odkaliska sa nachádza poľnohospodársky využívaná pôda. V r. 2018 tu bol vykonaný biotický monitoring, ktorý potvrdil zvýšený výskyt niektorých látok v poľnohospodárskych plodinách, avšak pod úroveň ukazovateľov stanovených legislatívou Slovenskej republiky. Vlastná rekultivácia odkaliska situáciu nezhorší a povedie k minimalizovaniu zdroja kontaminácie pôdy a poľnohospodárskych produktov. Taktiež hodnotiacia správa na hodnotenie vplyvov na verejné

zdravie uviedla, že poškodenie zdravia obyvateľov v okolí posudzovanej zmeny navrhovanej činnosti kontamináciou pôdy a prienikom znečisťujúcich látok, emitovaných zo zmeny navrhovanej činnosti do potravinového reťazca, nie je reálne.

Nakoľko realizáciou zmeny navrhovanej činnosti dôjde k ukončeniu šírenia prašnosti spôsobovanej veternou eróziou a teda zastavení šírenia kontaminácie v okolí odkaliska, má MŽP SR za to, že realizácia zmeny navrhovanej činnosti bude mať v tomto smere pozitívny vplyv na okolitú pôdu.

Za účelom zmeny využitia okolitých poľnohospodárskych pozemkov môže požiadať o zmenu druhu pozemku podľa osobitných predpisov vlastník alebo užívateľ pozemku alebo účel využitia pozemku môže byť zmenený zmenou územného plánu.

- Rozsah rekultivácie odkaliska Rosina je nedostačujúci, nakoľko činnosť odkaliska negatívne ovplyvňuje povrchový tok – Bytčický potok, preto je pri rekultivácii potrebné uvažovať aj s odstránením kontaminantov usadených vo forme bahna na dne potoka, zabezpečiť revitalizáciu toku a zakázať využívanie studní využívajúcich kontaminovanú podzemnú vodu.

Vyjadrenie MŽP SR: Po ukončení naplavovania popolovín formou hydrozmesi a následnou rekultiváciou bude povrch odkaliska vyspádovaný do obvodových rigolov, z ktorých ľavý odvedie aj Bytčický potok mimo odkaliska. Takto sa znížia priesaky dažďovej vody cez odkalisko a nebude dochádzať k dotácii Bytčického potoka priesakovou vodou z odkaliska, ktorá je v súčasnosti zachytávaná a používaná na postrekovanie odkaliska alebo na dopĺňanie naplavovacej vody. V rámci rekultivácie odkaliska sa plánuje aj vyčistenie horného toku Bytčického potoka od nánosov popolčeka, čo je taktiež premietnuté aj do podmienok určených v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska.

- Spôsob rekultivácie – prehŕňanie popolovín zemnými strojmi, je nevhodný a odporúča počas rekultivácie využiť hydraulickú manipuláciu s popolovinami, ktorá je bezprašná, a zabezpečiť ukladanie popolovín do požadovaného tvaru vo veľkokapacitných obaloch (geovakoch). Spôsob dopravy krycej vrstvy nákladnou dopravou taktiež považuje za nevhodný a nepovolený, nakoľko sa nákladné vozidlá počas prevádzky odkaliska po ploche nesmú pohybovať, a odporúča hydraulickú dopravu využiť aj na kultúrnu vrstvu pôdy.

Vyjadrenie MŽP SR: Tento spôsob nebol predmetom posudzovania vplyvov podľa zákona. MŽP SR má na základe vykonaného procesu posudzovania za to, že posudzovaná zmena navrhovanej činnosti za dodržania opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov zmeny navrhovanej činnosti uvedených v správe o hodnotení činnosti a tiež v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska je akceptovateľná. K uvedenému riešeniu spracovateľka posudku uviedla, že síce ide o zaujímavý spôsob riešenia nakladania s rôznymi typmi hydrozmesi, avšak tento návrh je v štádiu ukončovania plavenia popolčeka neaplikovateľný. Použitie tejto technológie by bolo možné zvážiť pri novej činnosti, aj keď podľa dostupných informácií sa technológia využíva skôr ako ochrana pred eróziou pobrežia, pri vytváraní ostrovov, pre vytváranie stavebných plošín, hrádzi, obkladov a pobrežných štruktúr.

Po telese odkaliska sa nákladné autá a zemné stroje nebudú pohybovať počas naplavovania hydrozmesi, ale až po ukončení naplavovania, po vybudovaných prístupových cestách.

- Navrhovateľ nemá vybudovanú čistiareň priemyselných vôd a zároveň nemá povolené znečistené vody vypúšťať do verejnej kanalizácie, a bez vybudovania čistiarne priemyselných vôd v teplárni bude odkalisko aj v ďalších rokoch slúžiť na vypúšťanie znečistených priemyselných vôd, popolovín a nebezpečných odpadov z prevádzky teplárne.

Vyjadrenie MŽP SR: Predmetom predloženej správy o hodnotení činnosti je činnosť odkaliska a jeho rekultivácia po ukončení naplavovania hydrozmesi. Nakladanie s priemyselnými vodami vznikajúcimi v rámci výroby tepla v teplárni navrhovateľa nie sú predmetom konania. Odpadové vody z prevádzky kotlov a z úpravy surovej vody, odvádzané v súčasnosti na odkalisko, budú odklonené do bagrovacej jamy s retenčným objemom cca 50 m³, odkiaľ budú prečerpávané k ich chemickému čisteniu zrážaním (koaguláciou) a následnou separáciou do linky na chemickú úpravu/čistenie odpadových vôd s menovitou spracovateľskou kapacitou cca 200 EO, v rámci ktorej sa budú riešiť technologické odpadové vody vznikajúce v prevádzke navrhovateľa, s ktorou sa uvažuje v súvislosti s ukončením uholnej prevádzky a ukončením prevádzky odkaliska.

- Navrhovateľ nemá majetkovoprávne vysporiadané pozemky dotknuté odkaliskom.

Vyjadrenie MŽP SR: Pred vydaním zmeny integrovaného povolenia podľa zákona o IPKZ je povinnosťou navrhovateľa mať vysporiadané vzťahy k pozemkom, ktoré budú zasiahnuté zmenou navrhovanej činnosti. Táto povinnosť sa ale nevzťahuje na toto konanie o posudzovaní vplyvov podľa zákona.

- Vodohospodárska výstavba, štátny podnik, nevykonáva riadne svoje povinnosti technicko-bezpečnostného dozoru nad stavbou odkaliska. Je ohrozená bezpečnosť vodnej stavby a tiež obyvateľov žijúcich v povodí Bytčického potoka.

Vyjadrenie MŽP SR: Ide o konštatovanie, pričom zástupca Vodohospodárskej výstavby, štátny podnik, ktorá je jediná poverená na vykonávanie technicko-bezpečnostného dohľadu, na verejnom prerokovaní navrhovanej činnosti deklaroval, že odkalisko je pravidelne kontrolované v súlade s programom technicko-bezpečnostného dohľadu, a je z hľadiska technického stavu bezpečné a prevádzkyschopné.

Na upovedomenie o podklade rozhodnutia reagovala **obec Rosina, Marián Mach a Združenie domových samospráv.**

Združenie domových samospráv v podaní zo dňa 31. 03. 2022 požadovalo zverejnenie doručených stanovísk dotknutých orgánov, obcí či navrhovateľa, pričom sa odvolávalo na Dohovor o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý bol zverejnený v zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 43/2006 Z. z. (ďalej len „Aarhuský dohovor“), a ktorý bol transponovaný do národnej legislatívy, ktorú žiada Združenie domových samospráv dodržiavať. Po obdržaní/zverejnení predmetných informácií o životnom prostredí má záujem vykonať k predmetnému projektu konzultácie, t. j. odbornú diskusiu tak, aby jeho stanoviská a vyjadrenia boli v primeranej forme a rozsahu zapracované do rozhodnutia. Konzultáciu je možné vykonať v rámci konania úradným spôsobom alebo aj neúradným spôsobom pri zachovaní ich charakteristiky podľa Smernice 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie; v prípade záujmu ponúklo možnosť konzultovať zámer so Združením domových samospráv mimoúradne.

Za účelom správneho vybavenia veci a za účelom zmierneného vybavenia veci (§ 3 ods. 4 správneho poriadku) žiada realizáciu konzultácií s verejnosťou (§ 63 zákona). Vo vzťahu k rozhodnutiu žiada o zrozumiteľné vysvetlenie priamych a nepriamych vplyvov na životné prostredie, objasnenie a porovnanie jednotlivých variantov a určenie environmentálnych opatrení pre nasledujúce povoľovacie procesy. Následne žiada určiť aj environmentálne opatrenia a to aj na základe návrhov Združenia domových samospráv z pôvodného písomného stanoviska. Vo vzťahu k určeniu environmentálnych opatrení upozorňuje, že nimi nemôžu byť odvolávky na zákonné

povinnosti alebo všeobecné povinnosti, ale podmienkami rozhodnutia musia byť konkrétne opatrenia.

Vyjadrenie MŽP SR: Aarhuský dohovor bol transponovaný do národnej legislatívy a MŽP SR v rámci konania o posudzovaní vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie zverejnilo dokumenty a informácie k zmene navrhovanej činnosti v súlade s platnou legislatívou, pričom zároveň informovalo verejnosť podľa § 24 ods. 1 zákona o zmene navrhovanej činnosti ako aj o možnosti zapojiť sa do konania. Dotknuté obce taktiež informovali verejnosť o oznámení o zmene navrhovanej činnosti, ako aj o správe o hodnotení činnosti.

Združenie domových samospráv malo ako účastník konania v zmysle § 23 ods. 1 správneho poriadku právo nahliadnuť do spisu (robiť z neho kópie, odpisy a výpisy) a zároveň sa podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku malo možnosť pred vydaním rozhodnutia vyjadriť k jeho podkladu i k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie, o čom bolo listami č. 259/2022-1.7/vt, 19010/2022, zo dňa 30. 03. 2022, a č. 259/2022-1.7/vt, 23193/2022, zo dňa 21. 04. 2022, informované. Združenie domových samospráv, ako účastník konania, neprejavilo aktívny prístup a nevyužilo svoje práva v plnom rozsahu. MŽP SR taktiež uvádza, že v rámci konania o posudzovaní vplyvov postupovalo v súlade s § 3 ods. 2 správneho poriadku.

MŽP SR postupovalo v súlade s platnou legislatívou, preto má aj na základe vyššie uvedeného za to, že prístup k informáciám bol v súvislosti s konaním vo veci posudzovania vplyvov zmeny navrhovanej činnosti podľa zákona dostatočne zabezpečený a verejnosť bola o svojich právach a možnosti sa do konania zapojiť dostatočne informovaná.

K požiadavke na záujem vykonania konzultácií a k právu podieľať sa na rozhodovacom procese MŽP SR uvádza, že zákon umožňuje vykonanie konzultácií počas celého konania, nešpecifikuje však spôsob a formu realizácie konzultácií. Konzultácie môžu byť realizované písomnou alebo ústnou formou, pričom v súlade s § 64 zákona sú ústne konzultácie vykonávané ako ústne pojednávanie podľa § 21 správneho poriadku. Podľa § 21 správneho poriadku správny orgán nariadi ústne pojednávanie, ak to vyžaduje povaha veci, najmä ak sa tým prispeje k jej objasneniu, alebo ak to ustanovuje osobitný zákon. V tomto prípade MŽP SR umožnilo v konaní, aj v súlade s § 65g ods. 1 zákona, vykonať písomné konzultácie, a to najmä prostredníctvom zaslania odôvodneného písomného stanoviska v zmysle ustanovení § 29 ods. 9, § 30 ods. 8, resp. § 35 ods. 2 zákona, ako aj vyjadrenia k podkladom rozhodnutia v zmysle § 33 ods. 2 správneho poriadku. Tieto stanoviská boli podkladom pre určovanie rozsahu hodnotenia a následného vypracovania správy o hodnotení činnosti, resp. sú spolu s touto správou o hodnotení činnosti podkladom rozhodnutia. Taktiež bolo verejnosti, ako aj Združeniu domových samospráv, umožnené zúčastniť sa verejného prerokovania navrhovanej činnosti, na ktoré je dotknutá obec povinná prizvať aj príslušný orgán, rezortný orgán a dotknutý orgán, ktoré sa konalo dňa 15. 07. 2021 v Žiline, a v rámci ktorého mala verejnosť, vrátane zástupcov Združenia domových samospráv, možnosť konzultovať ústnou formou. Združenie domových samospráv malo ako účastník konania právo nahliadnuť do spisu (robiť z neho kópie, odpisy a výpisy), čím malo spolu s účasťou na verejnom prerokovaní možnosť získať všetky potrebné informácie o životnom prostredí a o zmene navrhovanej činnosti, a teda príležitosť oboznámiť sa aj s informáciami, ktoré by mali byť obsahom konzultácií v zmysle § 63 zákona. Mimoúradné konzultácie u účastníka konania nemajú charakter konzultácií v zmysle § 63 zákona a nie je možné ich zohľadniť v konaní a v rozhodnutí.

V predmetnom podaní sa Združenie domových samospráv nevyjadrilo k podkladu rozhodnutia, k spôsobu jeho zistenia ani nenavrholo jeho doplnenie, spôsobom relevantným pre rozhodnutie o tom, či príslušný orgán s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti bude súhlasiť alebo nesúhlasiť.

V správe o hodnotení činnosti boli dostatočne a zrozumiteľne opísané priame a nepriame vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie, ktoré boli opísané v kapitole C.III. správy o hodnotení činnosti, vrátane charakteristiky súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia, ktorá bola uvedená v kapitole C.II. správy o hodnotení činnosti, a v kapitole C.IV. správy o hodnotení činnosti boli navrhnuté opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie.

Priame a nepriame vplyvy na životné prostredie sú zrozumiteľne opísané aj v kapitole IV. tohto záverečného stanoviska. MŽP SR taktiež v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska určilo opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu a prípadne na ukončenie zmeny navrhovanej činnosti vrátane opatrení na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov zmeny navrhovanej činnosti.

K požiadavke na určenie environmentálnych opatrení na základe návrhov Združenia domových samospráv z pôvodného písomného stanoviska, ktoré nemôžu byť odvolávkami na zákonné povinnosti alebo všeobecné povinnosti, ale podmienkami rozhodnutia musia byť konkrétne opatrenia, MŽP SR uvádza, že v stanovisku k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti ani k správe o hodnotení činnosti Združenie domových samospráv konkrétne environmentálne opatrenia, ktoré by boli opodstatnené v súvislosti s realizáciou zmeny navrhovanej činnosti, nenavrholo. K stanovisku Združenia domových samospráv k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti sa MŽP SR vyjadrilo v rámci odôvodnenia rozhodnutia č. 4482/2019-1.7/vt, 42787/2019, 42805/2019-int., zo dňa 15. 08. 2019 a k stanovisku k správe o hodnotení činnosti sa vyjadrilo v rámci tejto kapitoly záverečného stanoviska.

Marián Mach (list zo dňa 19. 04. 2022) uviedol pripomienky, ktoré boli uvedené aj v jeho stanovisku k správe o hodnotení činnosti, že:

- 1.) zmenou navrhovanej činnosti sa plánuje nezákonne naplavovať odpad o ďalších 5 – 6 rokov,
- 2.) zmena navrhovanej činnosti nezohľadňuje rozsah plavenia popolčeka mimo povolenej plochy odkaliska a až nad korunu hrádze vodnej stavby,
- 3.) riešenie rekultivácie nezahŕňa sanáciu a rekultiváciu okolitých pozemkov mimo odkaliska stavby,
- 4.) do odkaliska boli ako súčasť hydrozmesi vypúšťané aj nebezpečné odpady, preto rekultivácia odkaliska musí byť vyprojektovaná a odsúhlasená rovnako ako rekultivácia a sanácia akejkoľvek inej skládky nebezpečných odpadov.

Záverom navrhuje, aby MŽP SR zamietlo rekultiváciu odkaliska v takom rozsahu, v akom bola predložená a nariadilo navrhovateľovi vypracovať nový návrh rekultivácie, ktorý by „zahŕňal rekultiváciu pozemkov znečistených naplavením popolčeka a pracovným spádom nachádzajúcich sa mimo skolaudovanej stavby odkaliska“ a „vylučoval by ako súčasť rekultivačných prác navážanie (naplavenie hydrozmesi v ďalších rokoch)“.

Vyjadrenie MŽP SR: V stanovisku sa p. Mach nevyjadril k podkladom rozhodnutia, spôsobu ich zistenia, ale zopakoval pripomienky, ktoré boli uvedené aj v jeho stanovisku k správe o hodnotení činnosti. MŽP SR sa k uvedeným pripomienkam vyjadrovalo už vyššie. MŽP SR vyhodnotilo zmenu navrhovanej činnosti predloženú v správe o hodnotení činnosti, pričom na základe vykonaného procesu posudzovania rozhodlo tak, ako je uvedené v kapitole VI.1. tohto záverečného stanoviska, pričom v kapitole VI.3. tohto záverečného stanoviska určilo opatrenia a podmienky na vylúčenie alebo zníženie významne nepriaznivých vplyvov zmeny navrhovanej

činnosti. V prípade zaplavenia pozemkov mimo zamerané hranice odkaliska, prípadný presah popolovín bude odstránený napríklad vybudovaním odvodňovacieho rigola, ktorý bude presne geodeticky zameraný, čo je premietnuté aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska. Predmetom zmeny navrhovanej činnosti nie je naplavovanie odpadov, ale rekultivácia odkaliska, ktorá bude realizovaná po ukončení naplavovania hydrozmesi, čo sa predpokladalo v časovom horizonte v čase spracovania oznámenia o zmene (december 2018) cca 5 – 6 rokov a v čase spracovania správy o hodnotení činnosti (august 2020) na 1 – 2 roky.

Obec Rosina (list č. OcÚ-910-1/2022 zo dňa 11. 05. 2022) sa vyjadrila k odbornému posudku, najmä namietala, že si spracovateľka posudku neujasnila skutočnú situáciu ohľadom naplavovania hydrozmesi. Odmieťa návrh postupu rekultivácie, ktorý je predmetom posudzovania vplyvov a žiada, aby bola na vyplnenie terénnych nerovností použitá iba zemina nie popolček. Taktiež nesúhlasí s možnosťou zmenšenia hrúbky rekultivačnej vrstvy zeminy na 0,30 m, ktorá by hrozila v prípade, že by nebolo možné zabezpečiť dovoz zeminy, pričom navrhuje v rámci technickej rekultivácie pokryť hornú vrstvu zeminou (materiálom) do hrúbky 1,5 m.

Ďalej namieta, že v odbornom posudku nie je uvedený žiadny návrh na kontrolovanú pracovnú disciplínu, a teda absentuje riešenie negatívneho vplyvu na ovzdušie, a tiež v ňom nie je uvedený žiadny návrh nahľadanie vhodných/alternatívnych prepravných trás.

Taktiež namieta, že spracovateľka posudku čerpala a vyjadrovala sa k dátam poskytnutým navrhovateľom, pričom zastáva názor, že je nevyhnutné sa vyjadrovať iba k oficiálnym výsledkom monitoringu Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra.

Ďalej obci Rosina nie je jasné, čo spracovateľka posudku myslela výrokom „vzhľadom na plánovaný cieľ – celkovú rekultiváciu odkaliska v porovnaní nulovým variantom – nerealizovaním navrhovanej rekultivácie“. Požaduje špecifikovať vplyvy na ovzdušie, pretože podľa názoru obce nejde o predpokladané vplyvy, ale o skutočné.

Nesúhlasí s výrokom spracovateľky posudku, že využiť na zarovnanie pláne odkaliska zeminu je príliš komfortné, pričom odmieťa, aby bolo vybudovanie spádu na odtok dažďovej vody z popolčeka a trvá na tom, aby bol sklon jednoznačne urobený zo zeminy.

Uvádza, že pre začlenenie skládky popolovín v odkalisku do triedy odpadu je nutné postupovať v zmysle vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 382/2018 Z. z. o skládkovaní odpadov a uskladnení odpadovej ortuti v znení neskorších predpisov podľa hodnôt nebezpečných látok vo výluhu limitovaných pre transport a uskladnenie na skládku odpadov a trvá na preklasifikovaní odkaliska z vodnej stavby na úložisko nebezpečných odpadov, resp. minimálne zaradiť odkalisko Rosina ako environmentálnu záťaž.

Namietala, že spracovateľka posudku píše o predpoklade, že realizovaním navrhovanej rekultivácie, prekrytím pláne odkaliska zeminou a ďalšími opatreniami sa zamedzí migrácii a vyplavovaniu znečisťujúcich látok do povrchových a podzemných vôd pod odkaliskom, pričom obec tvrdí, že na predpokladoch nemôže byť postavená činnosť, akou je rekultivácia.

Obec nesúhlasí s tvrdením spracovateľky posudku, že doprava zeminy na úpravu pláne odkaliska by vyvolala ďalšie nežiaduce vplyvy (hluk a sekundárna prašnosť), ktorým sa využitím materiálu odkaliska dá predísť. Manipulácia s popolčekom by sa realizovala v suchom stave, čo by malo za následok enormne zvýšenú prašnosť, ktorou by sa všetky kontaminované častice dostávali do ovzdušia.

Namietala, že sa odborný posudok vôbec nezaobrá statikou premostenia recipientu na ceste v obci Rosina smerom Na hájik.

Namieta nepresné údaje ohľadom úmrtnosti v okrese Žilina, považuje ich za zavádzajúce a skreslené, nakoľko pri porovnávaní počtu úmrtí správa o hodnotení činnosti vychádza iba z roku 2017, kedy bolo najmenej úmrtí v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi. Taktiež namieta, že v správe o hodnotení činnosti je uvedené, že počet úmrtí 1 549 v okrese Žilina, z toho v dôsledku nádorových ochorení 1 418 obyvateľov, čo je 26,98 % z celkových úmrtí, je matematicky nepresné a žiada zdefinovať správne údaje.

Nesúhlasí s návrhom, aby vozenie zeminy na odkalisko bolo určené iba cez obec Rosina a žiada, aby doprava bola presmerovaná aj cez mestskú časť Bytčica. Taktiež sa zaoberá otázkou, čo znamená krátkodobá záťaž a z čoho pramení istota spracovateľky posudku, že nedôjde k poškodzovaniu zdravia.

V závere obec Rosina nesúhlasí s odporúčaním realizácie zmeny navrhovanej činnosti v navrhovanom variante, uvádza že odborný posudok nezvážil v plnej miere vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na zložky životného prostredia a zdravie obyvateľov a nebral do úvahy doručené stanovisko a pripomienky obce Rosina, a naďalej trvá na svojich stanoviskách doručených k oznámeniu o zmene navrhovanej činnosti a k správe o hodnotení činnosti.

Vyjadrenie MŽP SR: MŽP SR pri určovaní odborne spôsobilej osoby na vypracovanie odborného posudku primárne prihliadalo na to, aby určilo odborne spôsobilú osobu, ktorá v súlade s účelom zákona zistí, opíše a vyhodnotí priame a nepriame vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie, a konfrontuje svoje zistenia s hodnotením uvedeným v správe o hodnotení činnosti, a následne určí opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia. Spracovateľka posudku pri jeho spracovaní okrem získania údajov od navrhovateľa vykonala terénnu obhliadku lokality, zároveň vykonala konzultácie s odborníkmi v oblasti geológie, ochrany životného prostredia a projektovania vodných stavieb. Odborný posudok bol pritom jedným z podkladov pre spracovanie záverečného stanoviska.

MŽP SR má v rámci zistenia skutočností ohľadom plavenia popolčeka na odkalisko za to, že všetky údaje uvádzané obcou zhodne vypovedajú o tom, že od roku 2021 je v prevádzke suchý odber popolčeka, preto je plavenie minimálne. V čase rekultivácie odkaliska, ktorá je predmetom tohto konania už k plaveniu nebude dochádzať vôbec. Pre posúdenie vplyvov zmeny navrhovanej činnosti je preto v rámci tohto konania relevantná skutočnosť, že v čase rekultivácie odkaliska bude už plavenie hydrozmesi ukončené.

K požiadavke použitia zeminy na vyplnenie terénnych nerovností a vybudovanie sklonu na odtok dažďovej vody a pokrytie hornej vrstvy zeminou do hrúbky 1,5 m sa MŽP SR vyjadrilo v rámci tejto kapitoly, k stanovisku obce Rosina k správe o hodnotení činnosti. Takéto riešenie by znamenalo potrebu navážania ďalšej zeminy, pričom obec nesúhlasí už s navázaním zeminy potrebnej pre rekultivačnú vrstvu. K vplyvom spôsobených dopravou sa MŽP SR vyjadrilo v rámci kapitoly IV. tohto záverečného stanoviska. Podľa stanoviska obce by pre stabilizát stačila vrstva 1,0 m, stabilizát sa však na odkalisko neukladá.

Odkalisko je ešte stále zaradené v Informačnom systéme environmentálnych záťaží ako pravdepodobná environmentálna záťaž, čiže ešte nebolo na základe oficiálnych výsledkov monitoringu Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra realizovaného v rokoch 2016 – 2020 potvrdené ako environmentálna záťaž, čiže s odkaliskom nie je možné uvažovať ako s environmentálnou záťažou.

MŽP SR taktiež ohľadom potreby špecifikovania skutočných vplyvov uvádza, že predmetom posudzovania vplyvov podľa zákona je odborné a verejné posudzovanie predpokladaných vplyvov

na životné prostredie navrhovaných činností pred ich povolením. Účelom posudzovania vplyvov je zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie a objasniť a porovnať výhody a nevýhody navrhovanej činnosti aj v porovnaní s nulovým variantom. Nulový variant je stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť alebo zmena navrhovanej činnosti nerealizovala. V tomto prípade spracovateľka posudku vyhodnotila predpokladané vplyvy realizácie posudzovanej zmeny navrhovanej činnosti, t. j. rekultivácia odkaliska, a porovнала ich s nulovým variantom, čiže so stavom ktorý by nastal, ak by sa zmena navrhovanej činnosti nerealizovala. Odvolala sa pritom na opatrenia, ktoré sú uvedené v správe o hodnotení činnosti a tiež v kapitole č. 7.1 odborného posudku, medzi ktorými sú navrhnuté aj opatrenia a podmienky na prípravu, realizáciu, prípadne na ukončenie zmeny navrhovanej činnosti týkajúce sa zabezpečenia ochrany ovzdušia.

Taktiež k zaradeniu odkaliska ako skládky odpadov sa MŽP SR v rámci tejto kapitoly už vyjadrilo. Odkaliskom je prírodný priestor alebo umelo vybudovaný priestor, na ktorý sa ukladá prevažne hydraulicky dopravovaný odpad (kal), s výnimkou odkalísk, na ktorých sa ukladajú kaly produkované banskou činnosťou. MŽP SR sa stotožňuje s názorom spracovateľky posudku, že odkalisko bolo povolené a budované ako vodná stavba a nespĺňa parametre skládky podľa legislatívy pre odpadové hospodárstvo, a preto ho nie je možné podľa týchto predpisov ani rekultivovať.

MŽP SR k námietkam, že spracovateľka posudku píše o predpoklade uvádza, že predmetom konania podľa zákona je posúdiť predpokladané vplyvy zmeny navrhovanej činnosti, nakoľko reálne vplyvy bude možné zistiť až po zrealizovaní zmeny navrhovanej činnosti. Za týmto účelom bude slúžiť monitoring, ktorý je navrhovateľ v rámci poprojektovej analýzy v zmysle § 39 zákona povinný realizovať.

Použitie zeminy na úpravu pláne odkaliska do požadovaného tvaru by znamenalo niekoľko násobné navýšenie dopravy, s ktorou už v súčasnosti obec nesúhlasí, preto požiadavky obce považuje MŽP SR za protichodné. Aj v prípade diverzifikácie dopravy medzi obec Rosina a mestskú časť Bytčica, by potreba navážania ďalšej zeminy na úpravu pláne odkaliska, ako to požaduje obec Rosina, znamenalo niekoľkonásobné navýšenie dopravy aj cez obec Rosina oproti stavu, ktorý bol vyhodnotený v správe o hodnotení činnosti pre potreby navezenia 43 000 m³ zeminy. Na zabezpečenie chýbajúcej rekultivačnej zeminy možno očakávať dočasné negatívne vplyvy, ktoré sa predpokladajú v trvaní 3 až 4 týždne, resp. pokiaľ bude zdrojov zeminy viac tak bude nárazová doprava rozdelená do viacerých etáp, ale spolu by nemal byť presiahnutý zhruba jeden mesiac, čo možno považovať za krátkodobú záťaž. Na minimalizáciu prašnosti súvisiacej so zmenou navrhovanej činnosti sú navrhnuté opatrenia, ako realizácia rekultivácie po pásoch 20 – 50 m, či ďalšie opatrenia, ktoré sú premietnuté aj do kapitoly VI.3. tohto záverečného stanoviska a v zmysle § 38 ods. 6 zákona musí tieto podmienky obsahovať aj rozhodnutie povoľujúceho orgánu.

Námietke, že sa odborný posudok nezaobera statikou premostenia recipientu na ceste v obci Rosina smerom Na hájik MŽP SR uvádza, že problém statiky stavieb je v kompetencii stavebných inžinierov. MŽP SR pri určovaní odborne spôsobilej osoby na vypracovanie odborného posudku primárne prihliadalo na to, aby určilo odborne spôsobilú osobu, ktorá v súlade s účelom zákona zistí, opíše a vyhodnotí priame a nepriame vplyvy zmeny navrhovanej činnosti na životné prostredie, a konfrontuje svoje zistenia s hodnotením uvedeným v správe o hodnotení činnosti, a následne určí opatrenia, ktoré zabránia znečisťovaniu životného prostredia, zmiernia znečisťovanie životného prostredia alebo zabránia poškodzovaniu životného prostredia.

K uvedeniu údajov o počte úmrtí v okrese Žilina za rok 2017 a nie aj za rok 2016, kedy bola úmrtnosť vyššia, MŽP SR uvádza, že v predloženej správe o hodnotení činnosti je v tabuľke č. 9 na

str. 64 uvedený vývoj zomretých v dotknutých sídlach obce Rosina a mesta Žilina za roky 2008 – 2017. Pre celkové posúdenie zmeny navrhovanej činnosti majú údaje vzťahované na dotknuté sídla, vzhľadom na charakter zmeny navrhovanej činnosti dostatočnú výpovednú hodnotu. K nezrovnalosti uvedenej v správe o hodnotení činnosti kde je uvedené, že v roku 2017 zomrelo v okrese Žilina celkom 1 549 obyvateľov, z toho v dôsledku nádorových ochorení 1 418 obyvateľov (26,98 % z celkových úmrtí), MŽP SR uvádza, že hneď z nasledujúcej tabuľky č. 10 uvedenej v správe o hodnotení činnosti vyplýva, že ide o chybu pri písaní, nakoľko v tabuľke je uvedená hodnota 418 pre úmrtia v dôsledku nádorových ochorení, čo zodpovedá 26,98 % z celkových úmrtí 1 549.

MŽP SR na základe vykonaného procesu posudzovania, pri ktorom bol zohľadnený stav využitia územia a únosnosť prírodného prostredia, význam očakávaných vplyvov zmeny navrhovanej činnosti na jednotlivé zložky životného prostredia, chránené územia a zdravie obyvateľstva z hľadiska ich pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, po vyhodnotení predložených stanovísk a pripomienok, verejného prerokovania zmeny navrhovanej činnosti a odborného posudku, ako jedného z podkladov pre vydanie záverečného stanoviska, rozhodlo tak, ako je uvedené v kapitole VI.1. tohto záverečného stanoviska. K doručeným stanoviskám a k pripomienkam v nich uvedených sa MŽP SR vyjadrilo v rámci tejto kapitoly a kapitoly VI.5. tohto záverečného stanoviska.

VIII. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

1. Spracovatelia záverečného stanoviska

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Odbor posudzovania vplyvov na životné prostredie
Mgr. Veronika Tencerová

2. Potvrdenie správnosti údajov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
Sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie
Ing. Katarína Jankovičová
generálna riaditeľka sekcie

3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska

Bratislava, 14. 05. 2024

IX. INFORMÁCIA PRE POVOĽUJÚCI ORGÁN O DOTKNUTEJ VEREJNOSTI

Dotknutá verejnosť je podľa § 3 písm. s) zákona verejnosť, ktorá je dotknutá alebo pravdepodobne dotknutá konaním týkajúcim sa životného prostredia, alebo má záujem na takomto konaní; platí, že mimovládna organizácia podporujúca ochranu životného prostredia a spĺňajúca požiadavky ustanovené v zákone má záujem na takom konaní.

Dotknutá verejnosť má podľa § 24 ods. 2 zákona postavenie účastníka v konaniach uvedených v tretej časti zákona a následne postavenie účastníka v povoľovacom konaní k navrhovanej činnosti, ak uplatní postup podľa § 24 ods. 3 alebo ods. 4 zákona, t. j. prejaví záujem na navrhovanej činnosti a na konaní o jej povolení podaním odôvodneného písomného stanoviska k zámeru podľa § 23 ods. 4, odôvodnených pripomienok k rozsahu hodnotenia navrhovanej činnosti podľa § 30 ods. 8, odôvodneného písomného stanoviska k správe o hodnotení činnosti podľa § 35 ods. 2, alebo podaním odvolania proti záverečnému stanovisku podľa § 24 ods. 3, ak jej účasť v konaní už nevyplýva z § 14 správneho poriadku.

Dotknutou verejnosťou je v procese posudzovania vplyvov navrhovanej činnosti na životné prostredie:

Združenie domových samospráv, Rovniankova 14, 851 02 Bratislava,
New Green Company, družstvo, „Iniciatíva Občania sami sebe“, n. o., P.O. BOX B-165,
010 01 Žilina, a
Marián Mach, New Green Company, družstvo, P.O. BOX B-165, 010 01 Žilina.

X. POUČENIE O ODVOLANÍ

1. Údaj, či je záverečné stanovisko konečným rozhodnutím alebo či sa proti nemu možno odvolať

Záverečné stanovisko je podľa § 37 ods. 1 zákona rozhodnutie, ktoré je záväzné pre ďalšie povoľovacie konanie. Právoplatnosťou záverečného stanoviska vzniká oprávnenie navrhovateľa podať návrh na začatie povoľovacieho konania k navrhovanej činnosti alebo jej zmene vo variante odsúhlasenom príslušným orgánom v záverečnom stanovisku.

Proti tomuto záverečnému stanovisku možno podať rozklad podľa § 61 ods. 1 správneho poriadku.

Verejnosť má podľa § 24 ods. 4 zákona právo podať rozklad proti záverečnému stanovisku aj vtedy, ak nebola účastníkom konania o vydaní záverečného stanoviska.

2. V akej lehote, na ktorý orgán a kde možno podať odvolanie

Rozklad možno podať na Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Námestie Ľudovíta Štúra 1, 812 35 Bratislava, v lehote do 15 dní odo dňa oznámenia doručením písomného vyhotovenia záverečného stanoviska účastníkovi konania.

V prípade verejnosti podľa § 24 ods. 4 zákona sa za deň doručenia záverečného stanoviska považuje pätnásť deň zverejnenia záverečného stanoviska príslušným orgánom podľa § 37 ods. 6 zákona.

3. Údaj, či záverečné stanovisko možno preskúmať súdom

Toto záverečné stanovisko je po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, preskúmateľné súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov.

Doručuje sa:

(elektronicky)

1. MH Teplárenský holding, a.s., Turbínová 3, 831 04 Bratislava
2. Mestský úrad v Žiline, Námestie obetí komunizmu 1, 011 31 Žilina
3. Obecný úrad Rosina, Rosina 167, 013 22 Rosina
4. Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Žilina, odbor integrovaného povoľovania a kontroly, Legionárska 5, 012 05 Žilina
5. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia posudzovania vplyvov na životné prostredie, odbor integrovanej prevencie, TU
6. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy, TU
7. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, sekcia vôd, odbor štátnej vodnej správy a rybárstva, TU
8. Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Mlynské nivy 44/a, 827 15 Bratislava 212
9. Úrad Žilinského samosprávneho kraja, Komenského 48, 011 09 Žilina
10. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
11. Okresný úrad Žilina, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
12. Okresný úrad Žilina, odbor krízového riadenia, Vysokoškolákov 8556/33B, 010 08 Žilina
13. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiline, V. Spanyola 27, 011 71 Žilina
14. Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Žilina, Nám. Požiarnikov 1, 010 01 Žilina
15. VODOHOSPODÁRSKA VÝSTAVBA, ŠTÁTNY PODNIK, Úsek TBD, Karloveská 2, 842 04 Bratislava
16. SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, Odštepny závod Piešťany, Nábřežie I. Krasku 3/834, 921 80 Piešťany
17. Združenie domových samospráv, P.O.BOX 218, 851 02 Bratislava
18. New Green Company, družstvo, „Iniciatíva Občania sami sebe“, n. o., P.O. BOX B-165, 010 01 Žilina

(poštou)

19. Marián Mach, New Green Company, družstvo, P.O. BOX B-165, 010 01 Žilina